

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 20 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér, vasúti állomásokon 12 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 738. Kiadóhivatal 706.

A király és a válság.

Budapest, április 15.

Közel napok mulva megint lakója lesz a komor, az üres, a kihalt királyi palotának fönn a várban. Egy-két éjszaka újra kigyulnak a Dunara meredő fekete ablaknégyszögek, lesz wachparád, dobszóval és csindadrattával az utcái népek nagy öröme, lesz sűrű gummirádlis fölkocsikázás a kanyargós serpentinuton; drappszinü köpenyben, fésült szakállal, pofoncsapott kalappal megjönnek a derék udvari kocsisok is Bécsből, akinek láttára a járdaszélen frontot állanak a legöregebb generálisok. A király Budapestre jön. Gyámoltalan árvaságunk, szomorú provinciás állapotunk rövid pünkösdi királyságra megint megszűnik, egy hétre, vagy tíz napra újra székes- és főváros lesz Budapest.

S ezek után még mindig nem boldog a magyar?

Lehet, hogy javíthatatlan pesszimizmus hangulatával írónak ezek a sorok. De mi nem tudunk tavaszi örömmel lelkesedni, minden jót remélni, búval-gonddal szakítani arra a hirre, hogy a király Magyarországra jön. Sőt éppen ellenkezőleg, első gondolatunk az, hogy miért jön a felséges ur hozzánk? Mert lehangoló tapasztalataink vannak arról, hogy az ilyen rövid vendéglátásoknak valamilyen ára van, amit nekünk kell

megfizetnünk. Egyszer eljön a király — emelni kell a civillistát. Mászor eljön a király — s egy három éves nemzeti küzdelem zajos harczeit, piros reményeit fel kell adni, paktumot kötni vele, melyben a „követel” rovatban mindvégig a korona szerepel, a nemzetnek meg kell elégednie annyival, hogy ezzel is tartozik, azzal is tartozik. Azért hát most is indokolt az óvatos gyanakvó kérdés: mit akar tőlünk a király?

Megint forrongó időket élünk. Miután a paktum egy darab időre felfüggesztette a katonai vívmányok követelését; miután az osztrák kormánynak arra a határozott biztosítására, hogy az önálló bank kérdésében szabad kezét kapunk, megszavaztuk a fölemelt kvótát, a terhes kiegyezést, most éppen arról volna szó, hogy realizáljuk azt a bont, amelyet ebben a legutolsó egyezkedésben kaptunk s csakugyan felállítsuk azt az önálló bankot. Az osztrák kormány azonban már megszegte a megállapodást és vétót emelt a külön magyar állami bankellen. Nálunk a közvélemény nyugtalan és bizalmatlan; kormányférfiaink egymásután sötét, feketénlátó nyilatkozatokat bocsátanak világgá; válságok szele miatt barátságosan a parlamenti palota tájéka. Az emberek egymást rémitgetik azzal, hogy a király hajthatatlan, mielőtt a kormány — meglehetősen negligálásával a nemzetnek — alkalmat talált volna arra, hogy erről a legfontosabb kérdésről a közvé-

ményt tájékoztassa. És most mindezek betetőzéseül a király Budapestre jön.

Mit jelent ez? Semmi esetre sem azt, hogy a király valami jót és örvedeteseit hoz magával. Abban, amit hoz, nem telhetik sok gyönyörünk, mert hozza a bank-meghosszabbítást, hozza a létszámemelést, az annexió sok százmillió költségeinek a követelését, a tengerészeti beruházások új, drága igényeit. Ugyebet, jobbat nem hozhat Bécsből. Mert ha hozhatna, ha adni akarna valamit, valószínűleg beérné szokott postáisaival s nem fáradna öreg, törődött tagokkal személyesen. A király tehát nem akar adni semmit, hanem ismét vinni akar tőlünk valamit, vinni behódolást, új leszerelést, banktalan paktumot, harcztalan békét, további nyugodalmas, kényelmes kormányzás lehetőségét.

A királyon nem lehet csodálkozni amiatt, ha hiszi, hogy neki csak jönnie kell s már vihet mindent, amit akar. Eddig a nemzetet úgy szoktatták, hogy külön vívmánynak, nemzeti bonbonnak tekintse azt, hogy ha a király Magyarországra jön s Gödöllőn vagy ragyogó Budavárában kegyeskedik lakozni. A nemzet — híven hírneves lovagiasságához és közmondásos vendégszerető hajlamaihoz — soha sem volt olyan udvariatlan, hogy megtagadjon valamely ajándékot előkelő vendégétől. A külön vívmányért, a nemzeti bonbonért úgy érezte, hogy fizetnie illik, adni, amit kérnek tőle, civillistát, paktumot. A ki-

A halálangyal.

Írta: Váradai Antal.

(Utánnyomás tilos.)

Vándorol a szegény színésztrupp, ki gyalog, ki kocsin, amint hely jutott neki, elől a direktor szekere, rajta a társulat primipilusa, a hősszerelmes meg a primadonna, aki egyttal direktorné. Hátrább a komikus, — vidéken nagy faktor, — aztán a naiva meg az intrikus, a kedélyes apa és a kedélytelen sugó, aki élete javát a föld alatt tölti. Soha sincs szegénynek igazi föltámadása!

Pedig ő is nagy ambícióval indult a pályának... Ugyan melyik suró az, amelyiknek az ambíciója a lyukban marad? Kitér onnan és szerepet kér. Sokszor kap is, kivált, ha nagy személyzetű darab megy. Akkor a vidéki dramaturg bölcseségén fordul meg, hogy melyik felvonásban lehet a sugót pótolni valaki mással, aki abban a felvonásban nem játszik? Ezt a tudományt Lessing kifejtette a hamburgi dramaturgiából, de a magyar vidéki direktorok valamikor megoldották.

A rekvizitumok négy hosszú szekéren nyikorognak Besztercebányán tul, s még mindig feljebb visz az ut. Nincs pihenésük, amíg a stációra nem érnek.

Végre, estefelé, a leáldozó nap vörös fényében ott áll a kis város szép hegyvidéken, tornyai fénylenek, házai hívogatólag inte-

getnek, s a nagykorosma, amely kebelébe fogadja őket, vacsoraszagtól illatos.

Mind leszerelnek. A díszletek éjszakára a kocsiszin alá vitetnek, a színészeknek a városi nagy ivót nyitják ki. Az éjjel ott fognak tanyázni, kivéve a főembereket, akiknek szobák nyitvatnak. A vendéglős még remél, tehát hitelez.

Másnap az első előadás... Persze, a Paleskei nótárius... Nincsenek ugyan elegendő hozzá, de hát abban az időben nem tűnt föl, ha ugyanaz az ur hatféle szerepben tündökölt. Bevették. Legdaliásabb gyerek volt köztük a Baczur Gazsi ábrázolója. Illyésnek hitták s deli fiatalember volt, de egy kicsit szerette az italt, s amellet nem volt sehol maradása. Különben nagyon derék színész.

Az első előadásnak szörnyen tarka közönsége volt. Zsidó ünnepek voltak s a környékbeli zsidóság egy része bejött a városba. Rokonokat látogattak, bevásároltak az ünnep végeztével. Akkor értük jöttek a falusiak és együtt mentek baba.

Bejött a rabbi gyönyörű feketeszemű leánya is. Soha életében nem látott színházat. Ma este elvitték. A néni, akinél egyik színész kvártélyozott, ingyenjegyeket kapott, — úgy látszik: lakbér fejében — s ez uton eljutott ő is a világot jelentő deszkák elébe.

A szép Rébék, aki a faluján kívül most látott először világot — elcsodálkozott mindenben. Amilyen okos, nyugodt eszű lány volt különben, annyira megzavarodott, mikor a festett rongyok világát megpillantotta. Átkozott varázsa van annak sok lélekre. Így

volt Rébékkel is. Tátva maradt a szája. Még ő olyan szépet sohasem látott...

Hát még Baczur Gazsi!... Egyszerre elhalványult előtte a falusi gavalér képe, akit reménybeli vőlegényeül tekintett... A szülőik évek óta tervezték, a gyerekek felnőttek ebbe a hitbe s megadták magukat a sorsuknak... A lány nem is mert másra gondolni, a fiu meg az apai akarat előtt hajlott meg. Nem volt szerelmes a menyasszonyába, pedig szépnek találta ő is, de Sámuel már járt lent Pesten és ott meglátott valakit a színpadon... Azt is a színház bolondította meg, szegényt...

Érezte, hogy ebből nem jó lesz... Eljött hozzám egy esős délután és jelentkezett fölvetelre. Meghallgattam. Valami szervi hanghíbjája volt. Amellet gyógyíthatatlanul kancsalított. Tehát nem vehetem föl. Majdnem sirva ment el szegény... Azt remélte, hogy ha ő belőle nagy színész lesz, akkor az a királyszínházbéli kardaloszó, akin rajta felejtette a szemét, meg fogja szeretni... És én letörtem szegénynek minden reménységét...

Már most vissza, Felsőmagyarországra. Csöndesen meghúzódott az apai árnyékban és dolgozott, amint parancsolták. De a lelke mélyén mindig az a tündér lebegett előtte... Hiába volt báb olyan szép a Rébék, az ő szíve már meg volt szállva...

Rébék pedig Illyésen felejtette a szegény szemét. Ez a ficzkó, mihelyt észrevette, hogy szép leány van a közönség között, kozákoskodni kezdett, annak énekelt, annak játszott.

rály, ha jött, soha sem ment üres kézzel. Joggal gondolhatja hát, hogy most sem lesz másképpen s a banktalan paktum, haroztalan béke megér neki egy heti utazó törődést.

Mások azonban nagyon csalódtak, ha maguk is hitték, hogy a király pesti utja csak valamivel is megkönnyíti a bankválság elintézését s ezért tanácsolták a királynak, hogy fűtse be az udvari vonatot. *Tulon-tul naivitás volna azt képzelní, hogy Kossuth Ferencz például, hogy ha a felséges ur megkérdi, állja-e a bankkérdésben elfoglalt álláspontját, mást feleljen Bécsben és mást Budavárban.* És lekicsinylése volna az egész függetlenségi pártnak, a bankot követelő mozgalom komolyságának, hogy ha azt hinnék, hogy ezt a követelőzést illyesfajta nemzeti bonbonokkal el lehet intézni. Abból, hogy a királyt Budapestre hozzák, arra lehet következtetni, hogy puhításokat, emberek megdolgozását, pártok hajlítását tervezik. És hogy a kormány — ahelyett, hogy a maga exponálásával állná a sarat és engedné feje fölött elvonulni a viharokat — elődje példájára a király személyét tolja előtérbe s állítja oda, ahol programok és szenvedélyek közt legerősebb az ütköző. Vakmerő, könnyelmű játék ez a nemzet nyugalomával, de azoknak, akik így számítanak, kellemetlen meglepetésben lesz részük. Mert ezuttal, ha a király üres kézzel jön, egészen bizonyos, hogy üres kézzel is távozik.

Budapest, április 15.

A horvát bán Budapestén. Zágrábból jelentik lapunknak, hogy báró Rauch Pál horvát bán ma délután titkárja, Kranicsics Milán kíséretében Budapestre utazott.

Uj törvényesékek. Günther Antal igazságügy-miniszter a képviselőház mai ülésén terjesztette be a jászberényi, makói és ungvári törvényesékek felállításáról szóló új törvényjavaslatot. A jászberényi törvényesék a budapesti, a makói a szegedi és az ungvári a kassai ítélőtábla kerületébe tartoznak. A nyolcz szakaszból álló javaslat az építkezé-

A Rébék arca olyan piros lett, mint a rózsza... Csak annál szebbé lett attól, de a színészgyerek látta, hogy itt nem hiába vágja ki a rezet...

Darab után Illyés kereste a leányt, de azt persze gondos rokon szemek őrizték s vittek haza... Másnap mentek, bucsutlanul... Illyés akkor még aludt, mikor a szegény falusi zsidólány rozoga szekeren döcögött hazafelé s minden sarkon azt leste, hogy mikor toppan elébe a deli gavallér, a szép Baczur Gazsi?...

Egyszer aztán megint bekérdzkedett a városba, valami vásárlás ürügye alatt... A rabbi gyanutlanul engedte beszékezni. Ő nem tudott a világi hiúságról. Az ő Rebekája szent és sérthetetlen...

A leány sokáig maradt a városban. Levél sem jött, tehát egy szép napon a rabbi is utána jött. Megnézi: mit csinál olyan soká a Rébék?

A méni nagy meglepetéssel fogadta. A Rébék nagyon szeret itt lenni. Sokat járnak a színházba.

- Hová?
- A színházba.
- Mi az?
- Valami nagyon szép.
- Valami méreg. Te, Sára, ne mérgezd meg az én leányom szívét valami gaszággal, mert megver az Isten...

Sára asszony fogadkozott, hogy a színház nem méreg. Egyébiránt Illyés ur is megmondhatja, aki nála lakik két hét óta. Cseréltek az előbbeni lakóval...

Illyés ur be is jött. Megismerkedett a

sekről és költségeikről, a bírák áthelyezéséről és a telekkönyvi ügyek ellátásáról intézkedik. A javaslatot az igazságügyi bizottságnak adják ki.

A miniszterelnök a királynál.

— Döntő események küszöbén. —

Budapest, április 15.

A közelgő fontos napok bevezetőjeképpen Wekerle Sándor miniszterelnök ma délben a bécsi Burgban kihallgatáson jelent meg a király előtt. A miniszterelnök több mint egy órán át tett jelentést a felségének az általános politikai helyzetről s az aktuális politikai kérdésekről. Az audiencia jelentőségét nagyban fokozza az a kommuniké, amely közvetlenül a miniszterelnök kihallgatása után jelent meg Bécsből keletve a félhivatalos „Magyar Tudósító”-ban. A kommuniké így hangzik:

Abban a küzdelemben, amelyet Magyarország a bank kérdésében Ausztriával folytat, nemcsak tárgyi nehézségekkel kell megküzdeni, hanem azzal a mesterségesen csinált osztrák közvéleménnyel is, amely természetesen érezteti hatását a tárgyalások folyamán. A nyilván sugalmazott osztrák sajtó — sajnos, budapesti információk alapján is — következetesen s céltudatosan úgy tünteti föl a függetlenségi pártnak a bank kérdésében való állásfoglalását, mint a párt egy kis csoportjának egyéni érdekekre visszavezethető törekvését, amelyet éppen ezért nem is kell komolyan venni. Ezt terjesztik az osztrák közvéleménynek kulisszámögötti irányítói, akik annyira beleélték magukat ebbe az eszmekörbe, hogy a legnagyobb kicsinyléssel beszélnek az egész magyarországi bankmozgalomról. Ezzel az elfoglalt osztrák felfogással szemben nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy nemcsak Magyarországon kelt ellenszenvet ez a viselkedés, hanem a királynak és a monarchiának is rossz szolgálatot tesznek azok, akik a királyi hatalom palástjába kapaszkodva, ab ovo „Jehetlenségnek” deklarálják azt, hogy a magyar parlament alkotmányos többsége alkotmányos uton érvényesíthesse azt a jogát, amely ugy a király által szentesített törvényekben, mint a többségi párt programjában leli gyökereit. Ennek teljes tudatában van a magyar kormány és amíg túlzott reményekkel nem kecségtetve senkit, objektíve tárta föl az

rabbival. Rabbi Löw végignézett rajta és azt mormogta a fogai között:

— Malach Hamoves...

Sára nem tudta: mi az? Megkérdezte...

Löw azt mondta neki:

— Az a halál-angyal. A veszedelem anygala. Alová az betesz a lábát, ott pusztulás van és átok. Ott jön a halál. Vigyázzatok.

Már akkor az ő bölcsesége végigfutott a leány egész gondolatutján. Megértett mindent. Aztán négy szem közt beszélt a leányával.

— Rebeka. Neked van otthon völegényed: a Samu. Már nem kell?

— Nem.

— De mit fog szólni hozzá a fiu?

— Nem bánom.

Az apa megfogta a kezét:

— Nem akarsz meggyógyulni?

A leány fehér lelkén végig futott vafami borzadás. A tisztas proféta, a rabbi, messze látott. Jövöbe, ismeretlenbe. Azt ő sokszor tapasztalta. Most is igazza lesz.

És egy hirtelen lelki villanás pillanatában megragadta a rabbi kezét, megszorította és azt mondta neki:

— Akarok meggyógyulni.

Tehát rabbi Löw elvitte magával a leányt haza. Otthon Rebeka megint dolgozott, főzött, sütött, takarított, művelte a kis kertet, egyszóval: próbált eltemetkezni a semmibe. Nem ment. Egy napon felkereste őket Illyés. Megtudta a néitől: hol laknak és utána jött. Ugy látszik, valamivel több kezdett lenni a Rébék, mint futó kaland hősnője.

ország előtt a valódi helyzetet és a másik tárgyaló fél álláspontját, addig teljesen számolt azzal a jelentőséggel, amelylyel ez a kérdés Magyarországra bír és a komolyságával annak a mozgalomnak, amelyet a bankkérdésben megindítottak.

Az egész politikai világban úgy fogták föl ezt a félhivatalos kijelentést, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök most már nyíltan Kossuth Ferencz és a függetlenségi párt mellé állt és szintén az önálló magyar jegybank követői sorába lépett. És nem is lehet ezt a nyilatkozatot másképp felfogni. A jövő héten megkezdődő banktárgyalások előtt azonban ez az állásfoglalás kétszeresen nagy jelentőségű. Már előre bejelenti ugyanis az osztrákoknak, hogy a bankkérdést a kartelbank tervének egy szerii elutasításával nem lehet elintézni, mert ebben az esetben egész Magyarország, élén kormányával, arra az álláspontra fog helyezkedni, hogy szentesített törvényben biztosított jogánál fogva Ausztriára való tekintet nélkül fölállítja az önálló magyar jegybankot.

A mai nap eseményeiről különben a következő jelentés számol be:

(Wekerle audienciája.)

Wekerle Sándor miniszterelnök ma reggel mindenekelőtt Vértessy Géza államtitkár látogatását fogadta s vele hosszasan tanácskozott. Azután gróf Klebelsberg Kunó osztálytanácsos jelentését fogadta. Fél tíz órakor gróf Zichy Aladár, a király személye körüli miniszter látogatta meg. A miniszterelnök tízenegyed-fél órákor eltávozott a magyar házból és a gyöngélgédő Bilinski lovag osztrák pénzügyminisztert kereste föl, hogy vele értekezésk, majd Daruváry Géza udvari tanácsost, a kabinetiroda főnökét látogatta meg. Délben félegy órákor a miniszterelnök kihallgatáson jelent meg a királynál és előterjesztette jelentését a belső politikai és a parlamenti helyzetről. A kihallgatás több mint egy óra hosszát tartott. A kihallgatáson a miniszterelnök az összes folyó ügyekről s a megkezdendő banktárgyalásokról tett jelentést. Nem történt változtatás a tekintetben, hogy a kormányoknak közvetlen tárgyalásai a bankkérdésben a jövő hét elején kezdőd-

A rabbi együtt találta őket a kis kertben. Ektelen harag futotta el a lelkét.

— Hát ide is utánnad jön ez a...

Rebeka szép, fekete szemével ránézett az apjára s csak annyit mondott neki:

— Azt ígérte, hogy elvesz feleségül... Ő is zsidó.

Löw rabbit ez nem vigasztalta.

— Én miattam lehet, de én nem adlak neki. Most pedig menjen az ur a házamból. Itt béke lakott eddig. Mért zavarja meg a papház nyugalomát? Maga is tudja, én is tudom, hogy ebből jó nem származhatik.

S mialatt Illyés kisomfordált a kertajtón, megint utána mormogta:

— Malach Hamoves...

Megszöktek. Rebeka összeszedte a kis holmiját s azon éjjel, mikor a társulat bucsuzott a városból, kocsira ült és behajtatott. Hajnalban odaért, Illyés már várta. Együtt utaztak azontul.

Utjuk messze vitte őket, le, dél felé. A magyar alföldön ütött tanyát a keserves trupp egy nagy sváb községben, amelynek egynehány magyar családja is volt. Rosszul ment a dolog s Illyés otthagya a feleségével a társulatot. Felment Pestre.

Ott valami éjjeli mulatóhely komédiása lett. Német és magyar kuplékat énekelt s azzal keresett valami csekélységet. A szerelem első mámorára már elszállott. Jött a keserű kiábrándulás.

Rébék még mindig szép volt. Egy este Illyés magával vitte a leányt.

nek, minthogy remélhető, hogy addig báró *Bienert* osztrák miniszterelnöknek, aki tegnap óta ágyban fekvő beteg és a gyöngélkedő *Bilinski* lovag osztrák pénzügyminiszternek egészségi állapota teljesen helyreáll. A király a miniszterelnök jelentését kegyesen fogadta. Döntés e kihallgatáson semmi irányban nem történt. A kihallgatáson először *Popovics* Sándor pénzügyi államtitkárnak az *Osztrák-Magyar Bank kormányzójává való kinevezése is, amelyet már legközelebb publikálni is fognak.* Az új bankkormányzó, aki képviselői mandátumáról is le fog mondani, a jövő hónap első napjaiban már átveszi új hivatalát.

Dr. *Wekerle*, aki a délután folyamán báró *Burián* közös pénzügyminiszterrel támozkodott délután öt órakor visszatért Budapestre, ahová este kilenc órakor érkezett meg. Ugyanakkor tört vissza *Szterényi* József államtitkár is, aki ma reggel tíz órakor báró *Aehrenthal-Lexa* Alajos külügyminisztert kereste fel s hosszabb ideig folytatott vele tanácskozást, majd a hadügyminiszteri irodában *Hoffmann* Hugó altábornagyot látogatta meg. *Darányi* Ignác földmívelésiügyi miniszter délben visszaérkezett Budapestre.

Wekerle mai audienciáján egyébként döntés még nem történt, mert nem is történhetett. A válságos helyzet megoldására irányuló tárgyalások ugyanis a jövő hét elején kezdődnek meg, amikor Bécsben lesz csaknem az egész *Wekerle*-kormány. Miután formálisan is megállapítják, hogy a banktárgyalás eredménytelenül végződött, *Wekerle* audienciára megy a királyhoz és benyújtja a kormány lemondását. A király ezt tudomásul veszi, de megbizva a kormányt az ügyek vezetésével és fölhívja, tegegy javaslatot a válság megoldására nézve. Lehetséges, hogy *Kossuthot* és *Apponyit* még Bécsben hallgatja meg a király, de valószínű, hogy a német trónörökös bécsi látogatása miatt, amely a király Budapestre való utazását is elodázza, a kihallgatások csak később a budai várpalotában fognak megtörténni. Ezek szerint tehát néhány nappal kitolódott a döntés. *Wekerle* a képviselőház április 26-iki ülésén a kormány lemondásánál nem jelenthet

be többet. A Ház nyomban elnapolja magát és a szünet alatt kell eldölnie a helyzetnek.

(Tanácskozások és kijelentések.)

A várható események természetesen élénken foglalkoztatják a politikai világot és ez volt az oka, hogy a képviselőház mai formális ülésére szokatlanul nagyszámban jöttek el a képviselők. Az ülés előtt és utána a függetlenségi főképven a bankról és a tárgyalás után elkövetkezendő kormányválságról beszélgettek. Az ülés alatt gróf *Andrássy* Gyula belügyminiszter az előző emelvényre ment s az elnöklő *Justh* Gyulával hosszasan beszélgetett, ami feltűnést keltett. Az ülés után gróf *Andrássy* Gyula *Kossuth* Ferenczet látogatta meg s mintegy másfél óra hosszat tárgyalt vele.

A képviselőház folyóján több érdekes nyilatkozat is hangzott el. Így egy kisebb csoport *Ugron* Gáborral a bankról beszélgetett.

— Én is hive vagyok az önálló banknak, — mondta *Ugron* Gábor — de ti összetévesztitek a lehetőséget a kényszerűséggel. A bank föllállítása lehetőség és nem kötelesség.

— A függetlenségi párt erkölcsi kötelessége — szölt közbe *Vertán* Endre.

— A pártnak kötelessége, de az országra nem kényszerűség! — felelte *Ugron* Gábor.

— Jogunk van hozzá, — mondta *Kállay* Tamás — benne van a törvényben.

— Sok minden van benne a törvényben, de nem minden hajtható végre — mondta ismét *Ugron*.

— És a többség határozata? — kérdezte valaki.

— A függetlenségi párt még nem határozott — felelte *Ugron*. — Eddig csupán nézeteket, egyesek akaratát hallottuk, de a párt értekezletén határozatot még nem hozott.

— Ennek sem mi vagyunk az okai — szölt újra *Kállay*; — miért nem hívják össze az értekezletet?

— Én sem kormánytag, sem intézőtag nem vagyok, — válaszolt *Ugron* Gábor — én egyszerűen türelmes párttag vagyok, aki bevárom a pártvezér intézkedéseit.

A képviselők azonban ekkor már megunták

— Mért hoztál magaddal? — kérdezte a félenk szegény lány, mikor a kivilágított füstös helyiséget meglátta.

— Hát a többiek feleségei is itt vannak.

— De tudod, hogy nekem nincs olyan ruhám.

— Majd kapsz a direktornőtől. Menj be és öltözzél föl.

Rébék bement, de nem öltözött fel. Naiv lelke megsejtette, hogy mért akarják őtet kiöltöztetni?

Hazament. Másnap reggel a haza érkező Ilyés goromba szemrehányásokat tett neki, amért nem fogadott szót. Kiereszti a kezéből a szerencsét. Pedig a gazdag Stein már szemet is vetett rá.

Rebeka tágranyilt szemekkel hallgatta.

— Hát aztán? Eltűrnéd te, hogy valakinek tessék?

— Mért ne, ha hoz valamit a konyhára.

Rébék arca megint lángbaborult. Ugyis halálsápadt volt, jól festett neki ez a pirosság.

— Gyalázatos dolgokat beszélés, de én nem akarom megérteni.

— Majd megérted te is.

És mikor sehogysem akarta megérteni: odahozta a Stein urat a házba.

Rébék fogta a rongyos nagykendőjét és kiment a hideg utcára.

Ezért nagy veszekedést kezdett Ilyés. Fél éjjel gyötörte a szegény teremtet. Majd megverte.

Előbb csak majd. Aztán meg is verte.

De a Rébék még sem akart hajolni a szavára.

— Ereszsz engem vissza hazámba. Az apám vagy befogad még egyszer, vagy elkerget. Mégis jobb lesz ott.

— No persze! Mikor eddig tartottalak, mint egy hercegnét. Most, hogy te tarthatnál engem, hát persze, most itthagynál.

— Utállak.

— No én sem szeretlek. Nem is szerettelek. De hát muszáj.

— Nem muszáj.

És volt a Rébék arcában valami, amittől az alkoholista komédiás megrettent. Azon este nem is hozta elő többet.

Mikor aztán másnap látta, hogy Rébék menni készül: bezárta előtte az ajtót.

— Innen élve nem mész ki; teszed, amit parancsolok, vagy agyonütlek.

— Vigyázz, ember. Én már megöltem egy apát. De ha kell: megölöm magamat is. De nem maradok.

Menni akart. A félrészeg komédiás ellen-szegült. Birokra került a dolog. De Rébék ellökte. Megtántorodott és elesett. Akkor kést fogott a lányra. Belé is vágja, ha Rébék nem fogja meg a kezét.

A dulakodás soká tartott. Végre megfordult a kés a komédiás kezében s Rébék végső kétségbeesésében belédöfte.

Elhanyatlott, meghalt.

Tágranyilt szemekkel nézte, nézte egy darabig a lány. Akkor ő is azt mormogta, rémülten, kétségbeesve:

— Malach Hamoves...

Ugron közös bankos érveléseit s a faképnél hagyták. Annál nagyobb lelkesedést keltett *Justh* Gyula, aki így nyilatkozott:

— Ma vagy holnap elutazom, de a függetlenségi párt legközelebbi értekezletén, amikor a bank sorsáról lesz szó, jelen leszek. Okvetlenül ott akarok lenni s elhatározott szándékom, hogy föl is szólalok majd. Nem hiszem ugyan, hogy akadnának pártunk tagjai között, akik a közös bank szabadalmának megújítása mellett volnának, vagy akik a nemzeti bankot ne akarnák, de ha volnának ilyenek, akkor egy pillanattig sincs helyük a függetlenségi pártban. Meg fogom mondani, hogy a függetlenségi pártból azoknak kell kilépni, kik a párt egyik kardinális pontjának megvalósítása ellen foglalnak állást. Ezek az urak kövessék Gaál Gaszton példáját, ez az egyetlen tisztességes út: mondjanak le mandátumairól s menjenek választóik elé, kérdezzék meg őket. Az önálló nemzeti bank hívei fölléte-nül bennmaradnak a függetlenségi pártban.

Nagy feltűnést keltett az is, hogy báró *Bánffy* az elnöki helyiségben fölkereste *Justh* Gyulát és vele hosszabban tárgyalt. *Bánffy* közölte a képviselőház elnökével, hogy milyen álláspontot foglal el a bankkérdésben, amelyet május 9-iki szegedi beszámolójában ki is fog fejteni.

A jó t. Ház.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, április 15.

A jó diák vakáció közben is előveszi a könyvet és legalább belepillant egyszer-kétszer. Így tett ma a képviselőház is. A husvétii vakációt nem vakációzta végig, hanem, ha mindjárt öt perczre is, belenézett a napirendjébe és amit ott talált, „földolgozta.”

Valami nagyon nem kellett megerőltetnie magát; inkább csak hallgatott. Meghallgatta, mit üzent a főrendiház, micsoda helyi-érdekű vasutakat épít a kereskedelemügyi miniszter és hogy az igazságügyminiszter hány új törvényszéket készül fölláztatni. Rádásul még Bozóky Árpád a válasz nélkül maradt interpellációkat piszkálta meg, amire az elnök az ő sztereotipikus választ adta: nem tehetek én arról, én megtettem a kötelességemet.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt 11 órakor. —

Elnök: *Justh* Gyula.

Jegyzők: *Hammersberg* László és *Szmrecsányi* György.

Az elnök megnyitja az ülést. Bemutatta a főrendiház által letárgyalt és visszaküldött törvényjavaslatokat több viczinális vasut engedélyezéséről és a főudvarnagyi bíráskodásról. A javaslatokat legfelsőbb szentesítés végett felterjesztik.

Bizottsági jelentések fölolvasása után *Bozóky* Árpád a házszabályokhoz szólva, választ sürget a benyújtott interpellációkra. Kéri az elnököt, figyelmeztesse a minisztereket kötelességükre.

Az elnök kijelenti, hogy minden hónap elsején megküldi a szokásos írásbeli figyelmeztetést a minisztereknek a választ váró interpellációkról, többre a házszabályok szerint joga nincs.

Günther Antal igazságügyminiszter a kereskedelemügyi miniszter nevében beterjeszti a pécsbátaszéki, jászapáti—vámosgyörki és a czeplécsengödi helyi-érdekű vasutak engedélyezéséről szóló jelentést. A jelentéseket kinyomatják és szétosztatják.

Ugyancsak *Günther* Antal igazságügyminiszter beterjeszti a makói, ungvári és jászberényi törvényszékek felállításáról szóló törvényjavaslatokat.

A Ház a javaslatokat kiadja az igazságügyi és pénzügyi bizottságnak.

Az elnök a jegyzőkönyv hitelesítése után az ülést feltizenkettőkor rekeszti be.

Politikai hangulatok.

Rövid ideig tartó formális ülése volt ma a képviselőháznak. A főrendiház üzeneteit kellett átvenni, amelyek az ott elfogadott törvényjavaslatokról szóltak. Az összejövetel ezen alkalma pár percz alatt is megszólaltatta az aggodalmakat, amelyek a helyzet iránt nyilvánulnak. Természetesen nem a Ház nyílt ülésén, hanem a folyosón. A nyílt ülésen nem történik semmi lényeges. Am a folyosó nem hallgat. Ha nincs is ok s nincs is cél, a folyosón beszélnek. És miről? Beszélnek a bankkérdésről, az arra vonatkozó mozgalmakról, hogy mit kellene csinálni és mit nem. Nyilatkozatok hangzottak el egyrészt afelől, hogy van-e joguk a függetlenségi pártban lévőknek párthatározat nélkül állást foglalni a külön nemzeti bank dolgában, avagy ellenkezőleg a párttagoknak minden mástól eltekintve, a vezérek megkérdezése nélkül is kötelességük a függetlenségi program érvényesítése érdekében akciót indítani. Ezen a helyen nem tartozik feladataink közé a folyosói beszélgetéseket részletesen reprodukálni. Am rá kell mutatnunk a hangulat ismertetésé czéljából, rámutatni, hogy a kérdés nem aluszik és mindmostanig sincs szó róla, hogy valamely egyöntetű megállapodás lenne a bankkérdés kezelését illetőleg. Amikor egy-nyugyanazon pártához tartozók és pedig éppen függetlenségi homlokegyenest ellenkezően fogják fel a taktikai szempontokat is, akkor igazán korai dolog volna bizonyosat jósolni afelől, hogy mi fog következni. Hisz még azt sem tisztázták, vajjon a függetlenségi ragaszkodhatnák-e a külön nemzeti bank követeléséhez, hogyha a kartellbank kivívása nem sikerül. En közkatona vagyok, szól az egyik, én nem csinállok külön politikát, én a vezéremet követem. De tetszett volna a pártot felvilágosítani, tetszett volna megmondani, hogy mit szabad tenni és mit nem, feleli a másik, hisz máskülönbem nem tudhatjuk, hogy mi felel meg a vezérek intenczióinak és mi ellenkezik velük. E nézetek vezetnek rá bennünket ama panaszok reprodukálására, melyek huzamosabb idő óta hangzanak a párt felől. A függetlenségi párt vezetése nem egységes, hangzik a rekriminálás. Mint ha a párt is annyira széttagolt és szakadozott lenne, mint maga a koalíció. Kétségtelenül konstatálni kell, hogy az egész párt mindenik tagja ragaszkodik Kossuth Ferenczhez és nem képzeleli másképen a párt fennmaradását, mint Kossuth Ferencz vezetésével. Am Kossuth Ferencz gyengülését azt a körülményt hogy a klubéletben állandóan nem vehet részt, nem egyszer kihasználják olyan intencziók érvényesítésére, amelyek nem felelnek meg a Kossuth Ferencz kívánságának. Így keletkeznek ellentétek és széthuzások. Az pedig igen lényeges feltétel, hogy a párttagok lényeges kérdésekben ne kössék le elhatározásukat, mielőtt ezek a kérdések párttervezleten megvitattva és egységes megállapodással eldöntve ne lennének. Nem pusztán a mostani dologról van szó. A kormányjavaslatok egész sorozata ellen hangzottak fel olyan nézetek, amelyeket később a párthatározat nem igazolt. És hányszor kellett volna egyeseknek kilépniök a pártból, ha kötelezőnek tartották volna megegyezőségük folytán a konzekvenziák levonását. Egyébiránt a szereplési vágy épp úgy közbejárt az egyenlenségek előidézésére, mint a rosszakarat. Egy jelentékeny tudású, a politikában és a függetlenségi elvek mellett mindig erősen küzdő

régi függetlenségi képviselő beszélte nekünk:

— En semmi részt nem kértem a szereplésből, melyhez pedig jogom lenne, hanem mindent átengedtem másoknak. Amikor arról volt szó, hogy egyik, avagy másik javaslatnál beszélni kell, azt mondtam, hogy bízzák a fiatalokra, bízzák azokra, akik nevet és elismerést akarnak szerezni, akik a politikai pályán érvényesülést keresnek. En, amikor csak lehetett, mindig félreálltam és átengedtem a területet nekik. Am nem hallgathattam el, hogy a bizalmat nem honorálták, Semmit sem kérek, semmit sem várok, annyit azonban szerettem volna elérni, hogy a pártban hallgassák meg a tapasztalt emberek tanácsát, tanuljanak politikát, taktikát és ne menjenek fejjel a falnak. Azt szerettem volna, hogy ne aspiráljon mindenki vezéri babérokra, de aki valamit tenni akar, beszélje meg az egész párttal és terjeszse párttervezlet elé. Így ellenben az ember látja a sok következtetlenséget, az ide-odakapkodást, a machinációkat, a párt tekintélyének az aláadását, a megbízhatóság gyengítését s akkor aztán nem képes visszatartani magát, hogy megmondja róla a maga véleményét mindenkinek a szemébe és akár az egész nyilvánosság előtt. Most még nem volna késő összeszedni az erőnket és megakadályozni a válságot.

Ilyenformán a mai napon a nyilatkozatokból le lehet vonni azt a következtetést, hogy a válságot meg akarják akadályozni. És ha nagyon akarják, tán meg is tudják csinálni és eredményt tudnak elérni.

Mindamellert nézzük a parlamenti tárgyalásra előkészített ügyeket és nézzük a hivatalos lapot. És ha gondolkodással kísérjük figyelemmel, megtaláljuk bennük a helyzet ama jellegzetességét, amelyik mindig látható volt olyankor, amikor egy-egy kormány felszámolásra készül. Nem lehet tudni, hogy milyen lesz a megoldás, sikerül-e megmaradni, ki megy el és ki jön helyette. Tehát előkészítenek javaslatokat, amelyeket okvetlen tető alá akarnak hozni, kisebb jelentőségű tárgyakat, amelyek azonban megtett ígérek bevéltetését tartalmaznak. Amiket deputációk kértek és amiket miniszterek akképen ígérték meg, hogy ezen ígerek alapján már befektetések és a jövőre számítások történtek. Mint amiképen a háboru várása idején a miniszterelnök kijelentette volt, hogy néhány ülést okvetlen tartanak több elintézendő dolog miatt. Akkor a kormánynak kellett volna felhatalmazást szereznie, hogy a háboru költségei ne okozzanak új gondot és bonyodalmat. Most az elintézetlen aktákhoz hasonlítanak a napirendre szánt dolgok. És a végén mindenképen hasznosnak fog mutatkozni az igyekezet. Ha a kormány elmegy, akkor is, ha marad, akkor is. Ha elmegy, dicséretet kap, hogy ígéréteit teljesítette, ha marad, akkor kevesbedik a gondja, s apró-cseprő ügyekkel nem kell töltenie az idejét.

A hivatalos lap épp úgy mutatja a helyzetet. A kinevezések és előléptetések sorozata napról-napra azt a benyomást kelti, hogy az egyes miniszterek minden eshetőségre gondoskodni akarnak az ő hű munkatársaikról és honorálni szeretnék hűségüket. Hisz az rendszeren ugy történik, hogy ha egy miniszter elmegy, hát az utána következő nem vállalja az ő kedvenceit, sőt ellenkezőleg, bizalma épp ezektől fordul el másfelé. Ezeknek már csak azt lehet biztosítani, hogy jobb pozícióba, magasabb fokozatba juttatják s az állami hivatalnok aztán ott ülhet a következő

miniszter kegye nélkül is, akár ha semmi nevezetes dolgot többé nem is bízna rá, ott ülhet, hivataloskodhatik s ha mást nem tehet, színekurának is tekintheti a hivatalát. Az új miniszter más embereket fog portálni, de a pénztár pontosan fizeti a nyugtákat. A kinevezések és előléptetések filozófiája rég beleilleszkedett ebbe a helyzetbe és az álmoskönyv, ha politikai vonatkozásokra is kiterjeszkedne, okvetlen lenne benne egy passzus, amelyik így szól:

— Kormányválságot várni, előléptetés áll a házhoz.

Budapest, április 15.

A nemzetiségi tanítók és a magyar nyelv. A képviselőház mai ülésén Günther Antal igazságügyminiszter betértesztette gróf Apponyi Albert közoktatásiügyi miniszter jelentését azokról a községi és felekezeti tanítókról, akik ellen az 1907. évi XXVII. t.-cz. alapján az 1908. év folyamán feyelmi vizsgálatot indítottak. A jelentésből megtudjuk, hogy az ország területén a mult évben 182 olyan nemzetiségi, nagyrészen román tanító volt, akik ellen az egyházi főhatóság, vagy a törvényhatósági bizottság a legtöbb esetben azért indított feyelmi vizsgálatot, mert az illetők a magyar nyelv tanítása körül mulasztást követtek el. Akadt azonban a 182 tanító között — az igaz, csak néhány, — aki ellen államellenes magatartás, vagy nemzetiségi izgatás miatt kellett a vizsgálatot megindítani.

A boszniai alkotmányjavaslatok. Bécsből jelentik, hogy Shek Adalbert, a bosnyák országos kormány igazságügyi osztályának főnöke, ma Bécsbe érkezett. A közös pénzügyminisztériumban ugyanis értekezlet lesz, amelyen a boszniai alkotmányjavaslatok végleges alakját szerkesztik meg. A javaslatokat végleges megszerkesztésük után jóváhagyás végett a magyar és az osztrák kormány elő fogják terjeszteni. Az alkotmánytervezetről folytatott tanácskozások már annyira előrehaladtak, hogy csak egyes kérdések, így a választókerületek beosztása van még hátra. A többi pontokat csak véglegesen meg kell még szövegezni. A közös pénzügyminisztériumban végzett tanácskozások végleges befejezése után a bosnyák alkotmánytervezetet jóváhagyás végett az osztrák és a magyar parlamentek elé terjesztik. Ha ez a két fórum nem emel kifogást az alkotmánytervezet ellen, akkor a bosnyák alkotmány még májusban életbe léphet, mert az alkotmány szentesítése valószínűleg nem fog sokáig tartani. A választások még a nyár folyamán lezajlanak, mert a választók lajstromának összeírása a területi nehézségek folytán legálább hat hetet vesz igénybe.

EGYHÁZAK.

— (A dunántuli evangélikus egyházkerület felügyelőválasztása.) A dunántuli evangélikus egyházkerület felügyelői állásának betöltése czéljából e hó 30-áig szavaztak az egyházkerület gyülekezetei. A szavazás már megkezdődött s az eddig leadott szavazatok mennyisége szerint Véssey Lajos somogymegyei földbirtokos, Hering Zsigmond soproni ügyvéd és Fischer Sándor győrmegyei birtokos, volt téthi országgyűlési képviselő a felügyelői állás három komoly jelöltje. A szavazatok előrelátható eloszlása szerint Véssey Lajos és Hering Zsigmond között pótválasztásra kerül a sor.

— (A pesti ág. hitv. ev. magyar egyház) ma délután 5 órakor tartotta közgyűlését dr. Wagner Géza felügyelő elnökletével a Deák-téri iskola dísztermében. A közgyűlést Kaczián János esperes nyitotta meg imával, ezután pedig az elnök visszapillantást vetett az elmúlt három évre. Tudomásul vette a közgyűlés a mult év számadásait. A bevételek összege 106,296 korona, a kiadások összege ellenben 109,190 korona. Az áttérési anyakönyvek szerint a Deák-téri lelkészi körben 22 egyén lett evangélikussá és 27 egyén hagyta el az egyházat; a farsori lelkészi körben 17 egyén lett evangélikussá és 22 egyén tért át más vallásra, egy pedig felekezetenkívülivé lett. Ezek szerint az egyház 39 új tagot nyert, ellenben 50-et veszített. Ezután a közgyűlés a beérkezett kérvényeket intézte el, majd elfogadta özv. dr. Hernády Mórné alapítványát, amelynek kamatait szegénysorsu evangélikus tanulók segélyezésére fogják fordítani, ugy-szintén dr. Holtscher Pál és neje alapítványát, amelynek kamataiból szegénysorsu konfirmandusokat támogatnak. Végül Kaczián János társelnök jelentette be elnöki állásáról való lemondását, mint hogy a tisztséget esperesi állásával összeférhetetlennek tartja. A közgyűlés Raffay Sándor hetetlennek tartja. A közgyűlés Raffay Sándor

A török forradalom.

— Az új-törökök üldözése. —

Budapest, április 15.

Semmi kétség sem forog már fenn, hogy az ifju-törökök Konstantinápolyban végzetes vereséget szenvedtek. A reakziós párt meglepetésszerű támadása teljes győzelemmel végződött és a szultán ma ismét ura a helyzetnek. Minden jel ugyanis arra mutat, hogy a szultánnak tudomása volt a készülődésről, sőt állítólag egyenesen az ő támogatása mellett kezdte meg a reakziós párt működését a konstantinápolyi hadtest területén. Egyelőre tehát Törökország újjászervezőinek kezéből kiűtötték a kardot. Miniszterei lemondottak, a kamara elnöke elbujdosott, képviselőik nem mernek mutatkozni a kamarában és a konstantinápolyi hadtesthez beosztott tisztjeiket részben meggyilkolták, részben pedig ártalmatlanná tették. A juliusi revolúció hőse, Enver bey örmagy, ki jelenleg a berlini török nagykövetség attaséja, biztosra veszi, hogy a szaloniki-i és a drinápolyi hadtest csapatai hűek maradtak a komitéhez. Enver bey maga visszasiet hazájába, hogy bajtársainak segítségére legyen a reakziós párt újabb letörésében. A további fejlemények most már attól függenek, hogy a vidéki ezredek tényleg engedelmeskedni fognak-e a komité parancsainak. Törökország sorsa függ most e csapatok magatartásától, mert az új-török-párt győzelme — bármily hibákat is követtek el a közelmúltban a komité emberei — a felvilágosultság és haladás győzelmét jelenti a sötét reakció fölött, mely az ozmán birodalmat ismét a tudatlanság örvényébe akarja sodorni. Már maga az a tény, hogy a lázadó katonaság száztíz ifju-török tiszt fejét követeli, arról tesz tanuságot, hogy a reakció emberei gyökeresen ki akarják irtani a török hadsereg legintelligensebb tisztjeit. Az ifju-török tisztikar tagjai ugyanis majdnem kivétel nélkül a német hadiskolában nyerték kiképzésüket és képzettségük felveszi a versenyt bármely nyugati hatalom tisztikarával.

Mai hireink a következők:

Újabb részletek a lázadásról.

Tevfik basa kinevezését nagyvezérré a szultánok Hilmi basa tanácsolta. A főkölök előbb mindennáron Kiamil basának újra való kinevezését követelték és csak az ulemák rábeszélésére törődtek bele a szultán döntésébe. A kinevezés hírére a parlament előtti téren hét óra felé tudták meg. A csapatok mindazonáltal tovább is ott maradtak és folyton szaporodtak. Végül a hadügyminisztérium helyőrsége is csatlakozott hozzájuk, két zászlóalj lovasággal és tüzérseggel, akik napközben vonakodtak a felkelőkhez csatlakozni és eközben néhány felkelőt megsebesítettek. Félégy óra körül nagy ellenzés közben megjelent a felkelők közt Edhem basa, az új hadügyminiszter, közölte kinevezését és felszólította a katonákat, hogy térjenek vissza a kaszárnyákba. A következő félórán mintegy 15.000 üdvözlést tettek. A golyók mindenfelé hullottak, anélkül, hogy bárki is megsértett volna. A Perában elszállásolt katonák lassankint visszavonultak a kaszárnyákba. A többiek csak szerdán kezdték meg a visszavonulást. Szerdán délelőtt a felkelők egy ifju-török tisztet meggyilkoltak, egy másikat pedig megsebesítettek. Stambulban és az arzenálnál a csapatok tegnap délutánig lövöldöztek, miközben egy polgárt megöltek. Rendkívüli látványt nyújtott kedden a parlament előtti tér. Két

oldalt gyalogosok és szaloniki vadászok állottak khaki-egyenruhákban összezúfolva, a közepén pedig mindenféle katonai nagy tömegben. Tiszt egy se volt közöttük. Fehérturbanos hodsák jártak csoportról-csoporthoz. Egy agitátor a következőleg nyilatkozott a levelező előtt:

— A kormánynak nincs vallása. Achmed Riza és hívei szabadkőművesek. Nem akarjuk, hogy ilyen emberek kormányozzanak bennünket.

A katonák hevesen kikelték a hadügyminiszter ellen és a nagyvezér eltávolítását is követelték. Időnkint kiáltás hangzott fel és tolongás támadt a katonák között, akik üdvözölték az újonnan érkezetteket. Nagy izgatottság vett erőt a tömegben, amikor néhány gyermek lelkesedve hozta meg azt a hírt, hogy a szofták és ulemák óriási tömegekben közelednek. A proceszó, amelyet frenetikus kiáltásokkal üdvözöltek, megállt a parlament bejárata előtt, hogy a katonák követeléseit támogassa. A minisztertanácsban kedden a hadügyminiszter, a tengerészeti miniszter és Mukdir basa hadtestparancsnok azt követelték, hogy a még hű csapatokat küldjék a főkölök ellen, ezt azonban a szultán és a többi miniszterek megtagadták.

A lázadó katonák garázdálkodása.

A Pera-uton tegnap három katona bement egy boltba, amelynek kirakatában egy ártatlan reklámkép volt, amely európai nőt ábrázol. A katonák felszólították a kereskedőt, hogy azonnal vegye be a képet, mert különben nem engednek vevőket az üzletbe. A kaszárnyákban, ahová a legtöbb csapat visszatért, egy örmester a parancsnok. A IV. vadászzászlóalj tisztjei 24 órán át megkötözve és szájukban begyömöszölve kendővel heverték a földön. Egyiküket ma végigvonszolták Perán, nyakára kötelet kötöttek és úgy húzták az utcákon végig. A katonák ma tértek vissza Stambulból. Mindegyiküknél nyolc frank volt. Senki sem tudja, honnan szerezték a pénzt. A vezérkari főnök és a testőrezredek parancsnoka már egy hete tudták a készülődésről, de nem tulajdonítottak neki jelentőséget. Az éjszakai támadás a hadügyminisztérium ellen csak színlelt volt, a katonák néhányszor a levegőbe löttek s aztán a marlukba röhögtek. A testőrezredek parancsnoka, aki sietett lemondani, egy angol hajótulajdonos házában van és teljes biztonságban érzi magát. Ennek az angol hajótulajdonosnak saját yachtja van a Bosporuson. Ötszáz katona tegnap körülállotta az angol hajótulajdonos házat és a szomszédos házakat is, mint az örültek lövöldöztek a levegőbe, aztán betódultak a kertbe, de később a hadügyminiszter parancsára eltakarodtak. A zendülés előtt azzal ijesztgették a katonákat, hogy ezentul fezz helyett vagy kalapot, vagy sisakot fognak viselni, emiatt aztán a katonák felbőszültek és vad haragra gerjedtek minden európaias intézmény és ujtás ellen. Néhány mérszártséket kiraboltak, de általában fegyelmet tartottak a katonák és kijelentették, hogy idegen embernek a hajszála sem fog meggörbülni. Ez volt a jelszó, amelyet állítólag legmagasabb helyről adtak ki. A stambuli központi fogházban kétszáz fegyvenez, legnagyobb részben főbenjáró büntűsök, megpróbálták a szökést, de katonák megakadályozták őket és csak egy fegyveneznek sikerült megugrania.

A szultán irádéja.

Az az irádé, amelyvel a szultán a kabinet lemondását elfogadta, így szól:

Miután a szultán ő császári felsége a kabinet lemondását elfogadta, új minisztérium van alakulóban, hogy a birodalom és a haza föllendülését és a nép biztosságát minden lehető eszközzel biztosítsa. Azokat a császári csapatokat, amelyek a mai gyűlésen jelen voltak és mindazokat, akik hozzájuk csatlakoztak, semmi szín alatt sem fogják e miatt felelőssé tenni és még csak gúnc sem érheti őket. E szerint tehát a szultán ő felsége mindenkinek amnesztiát biztosít. Minthogy birodalmunk, hála Istennek, meglemlita, császári irádét adtunk ki, mely szerint a szent törvényeket, amelyek örökké valók és fenségesek, jövőben nagyobb energiával tartásuk meg és tartassák meg. A mi felséges uralkodónk és a hívők kalifája és parancsnoka parancsot adott, hogy a császári csapatokat szólítsák föl,

hogy benne bizva és nyugodtan térjenek vissza kaszárnyájukba, a lakosságot pedig, hogy folytassa rendes foglalkozását és tudassák vele, hogy a császári kegyelem tárgya.

A császári kézirat, amelyben a szultán Tevfik basát nagyvezérré kinevezte, így végződik:

Megbizom önt az új kabinet megalakításával, amelynek legelső kötelessége legyen a szent törvényeknek és alkotmánynak megtartása. Az új kormánynak ügyelnie kell arra, hogy a közrend ne zavartassék s hogy összes alattvalóink, akár mozlímok, akár más hitűek, biztosságban legyenek.

Azt hiszik, hogy a Yildiz-palotában néhány nap múlva új rend fog bekövetkezni, mert a szultán nemsokára be fogja látni, hogy Edhem basa nem az az ember, aki a helyzet ura tudna lenni. Ugyanez áll Kiamil basáról és Tevfik basáról is. Közoktatásügyi miniszterre a szultán a reakzionárius Abdurrahmán nevezte ki. Konstantinápolyban senki sem bizik benne, hogy a válság véget ért. Mindenki meg van róla győződve, hogy Kiamil basa végül mégis el fogja nyerni a nagyvezéri állást.

Az ifju-törökök üldözése.

A fellázadt csapatok száztíz új-török tisztnek a fejét követelik, akiknek a neveit egy jegyzékben állították össze. A proskribált tiszt kivétel nélkül külföldön tanultak és a török hadsereg legképzettebb tisztjei közé tartoznak. A csapatok ezenfelül Achmed Mukdar volt hadtestparancsnok élve való kiszolgáltatását követelik. Remélhető, hogy a szultán, a külföldre való tekintettel, ezt a követelésüket nem fogja teljesíteni. A régi rezsim idejéből ismeretes Sofket basa, akit a szultán a Yildiz-palota parancsnokává nevezett ki, most ismét korlátlanul uralkodik. Az alkotmányos intézményeket, a kamarát és a sajtószabadságot még nem bántották, de a hadsereg állapota teljesen megváltozott. A katonák altisztek vezénylete alatt menetelnek. A tiszték és altisztek önként, vagy akaratuk ellenére be vannak zárva és a hadseregtől teljesen el vannak idegenítve. Nagyon veszedelmesek a nem ezirkáló rendes csapatok, mint például a hadihajók fittói. Európaiakat, úgy látszik, nem sebesítettek meg.

Hire jár, hogy az ifju-török bizottság két tagja az orosz nagykövetségre és onnan egy orosz gőzösre menekült.

A szétugrasztott parlament.

A képviselőkamara szét van ugratva, mert az ifju-török képviselők eltűntek és ezáltal a kamara határozatképtelenné vált. Huszonöt liberális képviselő azt követeli, hogy a kamara tartson rendes ülést és adjanak garanciákat arra, hogy az összes képviselők mentelmi jogát tiszteletben fogják tartani. A képviselők arra az esetre, ha a követelésüket nem teljesítik, nyilatkozatot akarnak kibocsátani, amelyben tiltakozni fognak a kamarában elkövetett erőszak ellen és föl fogják szólítani a népet, hogy az alkotmányt védelmezze meg.

Megbízható jelentések szerint a kamara mai titkos ülésén több vidéki táviratot olvastak fel, amelyben a lakosság és a katonaság a reakciótól való félelmének ad kifejezést és kijelenti, hogy az alkotmány veszélyeztetése esetén Konstantinápoly felé vonulnának. A kamara elhatározta, hogy proklamációt ad ki, amelyben ki fogja jelenteni, hogy az alkotmány nincs veszélyben.

Achmed Riza.

Achmed Riza állítólag a franciaia nagykövetségen van, ahol a bizottság több más tagja is menedéket talált. Abban az esetben, ha pártja végleg eljártszotta szerepét, vissza fog térni Franciaországba, de sokan azt hiszik, hogy Achmed Riza meghívása a Yildiz-palotába csak néhány nap kérdése, mert a szultán csakhamar kénytelen lesz belátni, hogy Edhem basa, az új hadügyminiszter, bárha közöcsülésnek örvend, nem az az ember, aki ura lehetne a helyzetnek. Ugyanez áll Tevfik, Kiamil és Szaid basáról is. A szofták a ka-

szármányában azt a hírt terjesztik, hogy a parlamentet nemsokára feloszlatják és kiírják az új választásokat.

A szaloniki-i hadtest összpontosítása.

A harmadik hadtest 10 zászlóját egybe-hívták. A vasúti igazgatóság utasítására az összes rendelkezésre álló kocsikat esetleg szükségessé váló Konstantinápolyba való csapatszállításokra tartják készen. A városban az összes üzletek zárva vannak, általában azt az óhaját hangsúlyozzák, hogy az alkotmány biztosított. Nahid bey, az ifjútörök komité egyik szervezője, kijelenti, hogy az ifjútörök bizottság rövid idő alatt vissza fogja szerezni hatalmát. A szoftákat és a konstantinápolyi helyőrség csapatait a liberális unió félrevezette, a reakció azonban nem lesz képes a komité vívmányait megsemmisíteni.

Ali Riza volt hadügyminiszter, Mahmud Mukdar hadtestparancsnok, valamint számos főrangú tiszt, kiket ifjútörököknek tartanak, rejték helyen tartózkodnak. Amennyire megállapítható, eddig nagyon kevés ifjútörök utazott el, minthogy fordulatot remélnek. A táviratok cenzurája megszűnt.

Ahmed Mukdar üldözése.

Ahmed Mukdar basa, volt konstantinápolyi hadtestparancsnok házáat az ázsiai oldalon ostrom alatt tartják. A basát félve vagy halva mindenáron kézre akarják keríteni. Azt beszélnek, hogy a pasának sikerült vonaton elmenekülnie.

Megtámadt uj-török szerkesztőségek.

A csészelék, amelyet katonaság vezetett, a „Tanin“ és a „Surra-i-Ummet“ című ifjútörök lapok szerkesztőségi helyiségeit teljesen elpusztította és kifosztotta. Husszein Dshid képviselő, a „Tanin“ főszerkesztője és Dshid szaloniki képviselő állítólag egy kis helységbe menekültek. Egy lap külön kiadása szerint Ali Kemal, az „Ikdam“ főszerkesztője és Murad, a „Nizam“ tulajdonosa fognak helyükre lépni. A többi ifjútörök képviselő és számos előkelő ifjútörök részben elbújt, részben elmenekült. Katonák és polgári csapatok, valamint egyes személyek az utcákon tüntetéseket rendeznek a komiték ellen. Külön kiadásban jelentik, hogy képviselők megesküdtek a katonáknak, hogy ezentúl kötelességeiket a seriat-törvény szellemében fogják teljesíteni.

A nagykövetek Tevfik pasánál.

A nagykövetek és a követek ma hivatalos üdvözlő látogatásokat tettek a nagyvezérnél, amely alkalommal Tevfik basa megnvugtató kijelentéseket tett a belső helyzetről és különösen hangsúlyozta, hogy a drinápolyi és szaloniki hadtestkörlet magatartását illetőleg nem kell veszélytől tartani. E közlések láthatólag megnyugtatták a diplomatákat, akik most hajlandók optimisztikusan megítélni a helyzetet és a legközelebbi jövőt.

Konstantinápoly csendes.

Ma délután Konstantinápolyból a követvezetőket táviratozzák: Tegnapi este óta teljes a nyugalom, a város képe normális, az üzletek nyitva vannak, a katonaság zeneszóval vonult vissza a kaszárnyákba. Said Kücsük pasa, a szeriat elnöke tegnap hosszasan tanácskozott az angol nagykövettel, amit élénken kommentálnak. Mikor a katonaság tegnap egy előkelő hölgyklub épülete előtt elvonult, az egyik ablakból lövöldöztek. A katonaság is tüzelt, aztán betódult a klubba, a berendezést elpusztította és egy nőt megsebesített. A berlini török nagykövetségre ma Konstantinápolyból az új kormánytól ez a távirat érkezett: Erősen tuozzák a távirati ügynökségek jelentései a konstantinápolyi eseményeket. A helyzet éppen nem aggasztó. A lakosság élet- és vagyonbiztonsága faji és valláskülönbség nélkül oltalomban részesül s mindössze néhány ember lett áldozata zavargásoknak. A kormány megtesz minden tőle telhetőt a közrend és nyugalom fentartására. Arról van szó csupán, hogy a katonák pa-

naszt emeltek tisztjeik ellen s ezeket a panaszkokat a kormány már orvosolta.

A szent seriat-törvény.

A csapatokat értesítették, hogy tegnap éjjel küldöttség járt a szultánál, aki turbánban és zöld köpenyben fogadta azt. A csapatok erre a hírre örömrivalgásban törtek ki és éltették a padisáht és a seriat-törvényt. Rifaat basa, az eddigi külügyminiszter visszautasította a neki följajlott tárczát; többek között kijelentette, hogy a kormány rejtély előtt áll és semmit sem ért azokból az eseményekből, amelyek most lejátszódnak. Az „Ikdam“ jelenti, hogy Izmaill, az albán képviselők vezetőjét, a szultán tegnap kihallgatáson fogadta és biztosította, hogy az ország boldogulását kívánja és olyan alkotmányos uralkodást, amely megfelel a seriat-törvénynek. A nagyvezér a válikhoz hosszú körösvény-táviratot intézett, melyben a hivatalnokok legfőbb kötelességének mondja azt, hogy minden ügyben a szent seriat-törvény, a boldogság forrása értelmében járjanak el és jó egyetértést teremtsenek a különböző néposztályok között az alkotmánynak megfelelően, hogy mindenki részvételével a seriat-törvény keretén belül a szabad igazságszolgáltatásban és ezzel a közrend fennmaradásában biztosítsák. Tegnapelőtt és tegnap szakadatlanul katonai csoportok vonultak a Yildiz elé, ahol viharosan éltették a szultánt. A török sajtó, a legutóbbi eseményekről írva, nagy meglepetését fejezi ki a szent seriat-törvény visszaállítása miatt és nyugalomra int.

Bulgária magatartása.

Szófiából jelentik, hogy a bolgár kormány és az egész közvélemény örül Hilmi pasa bukásán, mert Bulgária ellenségének tartják. Félő, hogy az ifjútörökök most a macedóniai komité segítségével fognak iparkodni az új kormányt megbuktatni s akkor nem lehetetlen, hogy Macedóniában is forrongás támad. Megbízható forrásból híre jár, hogy Bulgária a török válságra való tekintettel, ultimátumot fog jómagellenségének elismerése végett a portához intézni. Török kormánykörökben attól tartanak, hogy Bulgária esinyt tervez és Macedóniában lázadást fog szítani, hogy dél felé kibővítsé határait. A külügyminisztériumban azt mondják, hogy a hármasszövetség nagyhatalmai inteni fogják a szófiai kormányt minden meggondolatlan lépéstől. A szófiai angol követ állítólag már hosszabb ideje tárgyal Bulgáriával és arra az esetre, ha Törökországban válságossá válnék a helyzet, rá akarja bírni a szófiai kormányt, hogy fegyveresen lépjen föl.

A forradalom hatása a külföldön.

A begrádi sajtó egyhangulag örömmel üdvözlö az új török párt ellen irányuló mozgalmat. Szemere lobbantják az új törököket, hogy a Szalonikiben kötött megállapodást nem tartották be, sőt gyanasítják a párt néhány tagját, hogy Ausztria-Magyarország zsoldjában állanak. Újból reménykednek, hogy az új-török kormány a szenátusnál fekvő ententeszerződést vissza fogja vonni. A török kamara állítólag alkotmányellenesen járt el, mert a határozathoz kétharmad többség lett volna szükséges, holott a török kamara 260 tagja közül csak 133 szavazott az egyezmény elfogadása mellett.

Párisból jelentik, hogy a „Victor Hugo“ és a „Michelet“ cirkáló hadihajók felkészültek, hogy a török vizekre induljanak, azonban a kormány csak abban az esetben indítja utnak a két hadihajót, ha Anglia is hasonló cselekszik. A francia kormány nem tulajdonít különösebb jelentőséget annak, hogy néhány golyó a konstantinápolyi francia nagykövetség épületébe hatolt s messzebbmenő elhatározásra csak az indíthatná, ha a hadügyminiszter és a konstantinápolyi helyőrség parancsnoka nem volna képes a francia kereskedők üzleteit a fosztogatástól megóvni.

Az orosz kormány a konstantinápolyi eseményekkel szemben már most is azon az állásponton van, mint a júliusi forradalom idején, hogy t. i. tartózkodik mindennemű beavatkozástól, míg orosz alattvalók nincsenek veszedelemben és bonyodalom nem fenyeget.

Az orosz sajtó az ifjútörökök oldalán van. A Russ kifejté, hogy sem Ausztria-Magyarország, sem

Németország, sem a harmas entente államai nem idézhetnék és nem segíthetnék elő a konstantinápolyi forrongást, mert az nem áll érdekükben. Minden valószínűség szerint most kísérletet fognak tenni az érdekelt hatalmak az európai konzert helyreállítására.

KÜLFÖLD.

Az angol flottakérdés. Churchill, Anglia kereskedelmi minisztere a dundeei liberális klub elnökéhez levelet intézett, amelyben a flottakérdéssel foglalkozik és a legutóbbi flottariadalom ellen kel ki. Churchill levelében a következőket írja:

Az admirális kész bizonyítani, hogy az angol flotta bármily két hatalom flottájának minden képzelhető kombinációját képes lesz 1912-ben is túlszárnyalni, sőt két legerősebb európai hatalom kombinációját is. Tekintet nélkül arra — így folytatja — vajjon ily kombináció valószínű-e, balgaság volna tőlünk ha hajókat akarnánk építeni az Egyesült-Államok ellen. Az angol kormány nem követi azt a politikát, hogy a flottaprogramm föllállításánál az amerikai flottát tekintetbe vegye, mert nem hiszünk, hogy józanul elképzelni lehessen a béke és Nagybritánia szabadsága ellen irányuló oly kombinációt, amely az Egyesült-Államok flottáját magában foglalná. Szóval kívánom tenni — így folytatja a levél — azt a tévhitet is, hogy mely érdekellentét van a német és az angol nép között, amelyet csak végső erőpróbával lehet megoldani, amely erőpróba felé visszatartkátlanul sodor bennünket a sors. Nincs végzetesebb vélemény ennél, amely az államférfi erejét megbéníthatná. Az angol és német nép között nincs természetes ellentét. A faji, területi, dinasztikus vagy vallási kérdések körül forgó harcok, amelyek a történelem lapjait betöltik és a jelenben bizonytalanul teszik az államok magatartását, Anglia és Németország között nem léteztek és nem léteznek. Kétégtől van versengés a kereskedelem terén, de van valóságos és folyton fokozódó függőség is. Egyetlen kontinentális nemzetre nincs nagyobb szükségünk kereskedelmünknek, mint Németországra, mely a legjobb vevőnk, miként mi az ő legjobb vevői vagyunk. A túlradó erőkkkel szemben is, amelyeket minden országban működni látunk, az európai béke évről-évre mind szélesebb és biztosabb alapokon nyugszik. A közös érdekek kapcsolódása, a modern élet szoros kölcsönhatása, a forgalmi eszközök javulása, a tudomány, kultúra és kényelem kiterjedése mindinkább a nagyobb biztonság és az egyes országok mindjobban fölismerhető közösségére mutat rá és egyetlen esetben sem áll ez annyira, mint Németország és Anglia között. Ha lassanként komoly ellentét támad a két nép között, ez nem valamely természetes erő hatására vezethető vissza, hanem néhány agitátornak mindkét országban lifejtett bűnös tevékenységére és a széles néprétegek kárhözvontató hiszékenységre. Al belátással bíró vezéreknek első kötelessége lesz, hogy e mindnyájunkra mint lidércnyomás nehezülő fölfogást elűzzék és a gyűlölködő és ámitó föltevéseket visszautasítsa.

Lord Churchill levele Angolország és az Egyesült-Államok viszonyáról nagy feltűnést kelt, mert megerősítése annak az egy idő óta keringő híresztelésnek, hogy Nagybritánia és az Egyesült-Államok között entente jött létre. Annyi feltétlenül bizonyosnak látszik, hogy a londoni kormány számíthat háborus bonyodalom esetén az Egyesült-Államok jóindulatú semlegességére, ha továbbmenő megállapodás nem történt is, tehát ki van zárva az az eshetőség, hogy az amerikai flotta a német tengeri haderővel lépjen föl Anglia ellen, amint hogy az Egyesült-Államoknak nem is érdeke, hogy gyöngítse az angol tengeri haderőt a német birodalom flottájával szemben.

A francia tengerészeti panamája. Touloni jelentés szerint a tengerészeti vizsgáló-bizottság több tagja megállapította, hogy a tengerészeti kórházakban hiány van orvoságokban, kötszerekben és ápolószemélyzetben. A Petit Parisien az eddigi vizsgálat eredményeire utalva kifejti: Sok száz millió, melyet a nemzet megszavazott, hogy rangját a tengeri hatalmak sorában megtartsa, pazarlások következtében valóságos kútból dobattak. Nem lehet megelégedni azzal, hogy a vizsgálat eredményei parlamenti tárgyalás alá kerüljenek. Franciaország erről eleget olvasott és hallott. El-

kerülhetlen, hogy ez alkalmával a tengerészeti vizsgálóbizottság megállapításaiból gyakorlati tapasztalatokat szerezzünk. A teendő intézkedések mellett okvetlenül üldözni kell azokat is, akik a multban bűnöket elkövettek.

A belgrádi német követ távozása. Ratibor herceg német követ hasonló minőségben Lisszabonba helyeztetvén át, bucsukihallgatáson jelent meg Péter királynál, ki a Száva-rend nagykeresztjével tüntette ki. A Száva-rend a Csillag-rend, a Fehér sas-rend és a Takowo-rend után következik, tehát rangban a legutolsó és ez okból nagy feltűnést keltett, hogy a király éppen ezen rendjel adományozásával tüntette ki a távozó német követet. Azt hiszik, hogy a király ezzel neheztelését akarta nyilvánítani Németország, mint a szomszédos monarchia szövetségese ellen, amiért az annexió kérdésében ellene foglalt állást.

Oxford és Cambridge.

Beszámolt az „Egyetértés” arról a fényes győzelemről, melyet a sötétkék Oxfordiak a Cambridgeiek fölött az ez idei evezősversenyen kivitak. A küzdelem a lehető legszebb tavaszi időben, óriási érdeklődés mellett folyt le.

Nálunk, szép Magyarországon, el sem képzelhető az emberek olyan tömege, amely egy regattát, valamint egyéb sportesemények izgalmaira összesereglenek. Szódtó, majdnem rémületes, amint a százezrekre menő közönség egyik vagy másik fél mellett vagy ellen egétrázó ordítással hangoztatja véleményét.

A cambridgei és oxfordi diákok versengése hagyományos sporteseménye az angoloknak. Egyik évben az egyik, a másikban a másik „favorit”. Vagyonra menő összegekben történik fogadás az egyik s a másik javára.

Hogy ez az evezősverseny mi okból az év legnépszerűbb sporteseménye, még a Derbyt se kivéve, nehéz eldönteni. Annál is inkább, mert az evezés — már csak azért is, mert elég drága mulatság — aránylag kis körökre szorítkozik. Az evezés fontossága se jöhet számba. És az eredmény esetéről esetről attól függ, hogy abban az évben a világos vagy a sötétkék fiúk trenirozták-e izomerejüket szorgalmasan.

Abból a százezer főnyi tömegből, mely a regatta idején a Themse mindkét partját szegélyezi, vajmi kevesen fogtak valaha evezőslapátot a kezükben, ha ugyan — egyik-másik — olykor nem ladikázott valamely parktó szelid víztükrén.

Legkevésbé ért ehhez a szép, de nem éppen egyszerű sporthoz a cab-kocsisok érdemes czehe, pedig nincs az a derék bakonülő, aki pártállását ne tüntetné föl által, hogy ostorának hegyét sötét vagy világoskék szalaggal ne fonná be. Ugyisztintén a cselédleányok is azzal tüntetnek, hogy világos vagy sötét papírrózsát tűznek a hajukba, anélkül, hogy a szereplő két egyetemről a nevükön kívül egyebet tudnának. Még a kutyák is kék nyakéket kapnak a nagy nap tiszteletére.

A regatta napja zajos befejezést nyer az Empire Theatreben, London legnépszerűbb mulatóhelyén. Az óvatos igazgatóság a tulsapongó ünnepi kedvre való tekintettel, minden elmozditható asztalt, széket, szofát és egyéb veszedelmes ingóságot kivitetett, s nagyszámu, markos rendőrről gondoskodott. Ezeknek elég dolguk volt a tulságosan élénk fiatalság eltávolítása. Ezeket a programmon kívüli szenzációkat azonban egyik részről se tekintették komoly *casus bellinek*.

Amikor az oxfordi és cambridgei nyolczas osolnak napbarnított arcu legénysége páholyaikban megjelent, a színház közönsége dörgő hurrahval fogadta. A kapu előtt ezer meg ezer ember várta érkezésüket és távozásukat és a Leicester-square tájéka még sokáig visszhangzott az ifjuság éppen olyan czéltalan, mint vidám hurrahzásától, míg nagysokára — úgy egy óraker ajfél után — a természet és a rendőség helyre nem állította az éjnek megfelelő csendet.

A maroshévi dráma.

Budapest, április 15.

A mult év júliusában titokzatos dráma játszódott le a Marosvásárhelytől Maroshéviz felé vezető országuton. Pártos Gyula mérnök és Giacomuzzi Virgil földbirtokos kocsin hajtottak az országuton és amint találkoztak, valami összekoczezanás történt közöttük, amelynek az eredménye az lett, hogy Pártos lelőtte a földbirtokost. Az ügyben a nyomozás sem tudott teljes világosságot terjeszteni, valami titokzatoság lebegett az egész dráma fölött, amely mindenfelé óriási feltűnést keltett.

Pártos a büntett elkövetése után vizsgálati fogóságba került, de 10.000 korona biztosíték letétele után csakhamar szabadon bocsátották. Pártosról nemsokára ezután az a hír terjedt el, hogy Amerikába szökött, ez a hír azonban nem bizonyult valósnak, mert Pártos betegségének gyógyítására hidegvizgyógyintézetbe vonult, azért nem tudták megtalálni. A királyi ügyészség megvizsgáltatta Pártos egészségi állapotát s miután az kielégítő volt, a marosvásárhelyi törvényszék elnöke mára kitűzte a főtárgyalást.

A marosvásárhelyi esküdtbírósg tárgyalótermét a zsufolásig megtöltötte a közönség, amely minden áron látni akarta a bűnügy szerencsétlen szereplőit. A bíróság elnöke Patay István. Hatvan-négy tanu és négy orvosszakértő van beidézve a tárgyalásra, amelyet reggeli nyolcz óraker nyitott meg az elnök.

Pártos Gyula, sovány, gyenge, feltűnően idegessé látszó ember, zavartan s nagyon izgatottan foglalja el a helyét a vádlottak padján. Védői: zágoni dr. Bodolla Ferencz marosvásárhelyi ügyvéd és a vádlott fivére, dr. Pártos Vilmos. Az esküdtszék megalakítása után az egyik szavazóbíró felvassa a vádirat rendelkező részét.

A vád felolvasása után az elnök a vádlottat a bíróság színe elé szólítja. Pártos Gyula remegő léptekkel, reszkette, az izgalomtól szinte odátántorog az elnöki emelvény elé. Nagyon sápadt, egészen beteg. Reszkette áll az elnök előtt.

Az elnök (közelebb inti a vádlottat): Megértette a most felolvasott vádiratot? Önt erős felindulásban elkövetett szándékos emberöléssel vádolja az ügyészség? Bűnösnek érzi magát?

Pártos Gyula kínos erklődéssel próbál válaszolni az elnök kérdésére. Szemellátható az a kinlódás, ahogyan hangot akar erőltetni az ajkára. A szája mozog. Egy hangot sem tud kimondani.

Elnök: Megértette a kérdést? Bűnösnek érzi magát?

Pártos Gyula (nagyobb szünet után): Nem... érzem... magamat... bűnösnek...

A vádlott kihallgatása alatt hire jön, hogy az áldozat anyja, Giacomuzziné, a tanuk szobájában idegrohamot kapott. Az ügyvédje kéri, hogy mentessék fel a tanuvallomás alól. A törvényszék Giacomuzzinét felmenti.

Elnök: Folytatjuk a vádlott kihallgatását. Kérem, mondja el, hogyan történt a dolog?

Pártos Gyula ismét nem tudott válaszolni.

Elnök: Gyengének érzi magát? Tessék akkor leülni! (Széket hoznak, Pártos leül.) Viselje magát férfiasan!

Pártos Gyula felkel a székről, gesztikulál és beszélni akar, de ismét egy hangot sem tud kimondani.

Elnök: Tessék leülni. Szóljon kérem, hogyan történt az eset?

Pártos Gyula újra felemelkedik a székről. Beszélni akar. Egyszerre önkívületben lerogy a székére. A vádlott elájult. A közönség soraiiban, az esküdték között nagy izgalom támad.

Elnök: A tárgyalást egy negyed óraker felfüggesztem.

Szünet után az elnök felolvastatja Pártosnak a vizsgálóbíró előtt tett vallomását. A vallomásban Pártos Gyula kijelenti, hogy ő nem akart embert ölni. Az a gentry-társaság, amelynek Giacomuzzi Virgil is tagja volt, mialatt ő Maroshévizen tartózkodott, állandóan inzultálta; a gyilkosság előtt egy héttel is. A véres találkozó Giacomuzzi őt az ostorával inzultálta. Nem tudja, hogyan sült el a kezében a browning. Nem akart gyilkolni.

Ezután Pártos kihallgatása következett. Pártos így adta elő a gyilkosságot: Dr. Popescu ügyvéd Maroshévizen egy társasággal mulatott a László-féle vendéglőben. Ugyanott mulatott egy női társaságban ő is. Popescu feléje közeledett és koccintásra kérte. Ő visszantastotta, mert bort nem iszik. Popescu erre bottal megfenyegette, s így szólt hozzá:

— Most elbujtál az asszonyok szoknyája mögél! Majd ravatalra kerülsz még!

Az ügyből lovagias eljárás lett. Provokáltatta Popescut, aki azzal válaszolt, hogy részeg disznó-

val nem verekszem. Pár nap mulva a kaszinóban újra találkozott Popescu vele, amikor jelen volt Giacomuzzi is. Az volt a czéljuk, hogy őt megleckéztessék. A vádlott kalapját Giacomuzzi elrejtette és összevágta. Verekedés csak a csendőrség közbelépése miatt nem történt. Az az impressziója, hogy Popescu beugratta Giacomuzzit. Azt mondja, hogy Popescu kihallgatásakor beismerte azt is, hogy Pártost tetteleg bántalmazni akarta.

A vádlott kihallgatása után megkezdődtek a tanukihallgatások. Popescu Miklós az első tanu. Az elnök kérdéseire tanu elmondja, hogy az eset előtt Pártos megjelent abban a kocsmában, amelyben Giacomuzzi is jelen volt. Utóbbi fixirozni kezdte Pártost, majd megjegyzéseket tett rá, azt mondotta:

— Te bűdös zsidó, nincz jöttél ide, menj vissza Palesztinába!

Az elnök kérdéseire Popescu azt is elmondja, hogy Giacomuzzi állandóan üldözte Pártost. Közben Pártos ismét rosszul lett, úgy, hogy néhány percere újból félbe kellett szakítani a tárgyalást.

Prisztia Tódor tanu visszavonja azt a terhelő vallomását, amelyet a vizsgálóbíró előtt tett. Nem emlékszik — ugymond — semmire sem. Még két tanut hallgattak ki ezután, akik azt vallják, hogy az eset alkalmával Pártos inkább védekezett csak és nem támadott.

A tárgyalást két óraker félbeszakították.

Délután fél négy óraker a tárgyalást ismét folytatták. Pártos előadta vallomását, hogy az affér után, mikor az országuton kocsin haladó Giacomuzzival találkozott, Giacomuzzi ostorával az ő kocsija felé suhintott s az ütés őt (Pártost) arczán érte, mire leszökött a kocsirol és dulakodni kezdtek. Dulakodás közben Pártos szívenlőtte Giacomuzzit. Ezután Giacomuzziék nevelőnjét hallgatták ki, ki vallomásában elmondta, hogy Giacomuzzi az affér napján midőn hazament, azon szavakkal fordult hozzá: A László-vendéglőből kihajtottuk a zsidókat. Több tanu azt vallja, hogy Giacomuzzinak szokása volt az uton előle ki nem térőket ostorával bántalmazni. Ma összesen 14 tanut hallgattak ki. A tárgyalást holnap folytatják.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Péntek, április 16. — Róm. kath.: Lambert vt. — Prot.: Bajan. — Görög-ország: apr. 3. Nikita ap. — Zsidó: Niz. 15. — A nap kel reggel 5 óra 12 perczkor, nyugszik este 6 óra 48 perczkor. — A hold kel reggel 3 óra 54 perczkor, nyugszik délután 1 óra 48 perczkor.

A belügyminiszter fogad d. u. 3 óraker. A földmívelésügyi miniszter fogad d. u. fél 5-kor. A kereskedelemi államtitkár fogad d. u. 4 óraker. A közoktatásügyi államtitkár fogad d. u. 4 óraker. A fővárosi közigazgatási bizottságának ülése d. e. 10 óraker az Ujvárosban.

Osztálysorsjáték húzása délelőtt fél 9 óraker. Tavaszi Tárlat a Múcsarnokban. Nyitva 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. — Állandó kiállítás a Könyves Kálmáné (Nagymező-utca 37-39.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uj Művészeti Szalon (Kecskennéti-utca 3.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Nemzeti Múzeum régiségtára nyitva 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-1-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-1-ig. — A Történelmi Képesarnok nyitva 10-től fél 2-ig. — A Földtani Intézet Múzeuma zárva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi Múzeum zárva. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Technologiai Iparmúzeum nyitva 9-1-ig. — A Ráth György Múzeum zárva. — Az Erzsébet Múzeum nyitva 9-től fél 1-ig és 3-4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3-7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár nyitva 9-12-ig és 3-8-ig. — A Fővárosi Könyvtár nyitva 9-2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig és 6-8-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás zárva.

— A király Budapesten. Néhány nappal eelőtt a lapok jelentették, hogy a király április 24-én Budapestre érkezik. Most Bécsből táviratozzák, ez a hír tévedésen alapul, mert a király csak később utazik Budapestre s a német trónörökös, aki Bukarestből hazautaztában április 24-én érkezik Bécsbe, még Bécsben fogja fogadni. A trónörökös a pályaudvaron maga a király fogadja s ugyanott díszszázad fog állani a katonai zenekarral. A trónörökös mellé szolgálatfételre Sprecher Artur altábornagyot, a 47. gyaloghadosztály parancsnokát és báró Apor Sámuel ezredet, a német trónörökös nevével viselő 13. huszárezred parancsnokát rendelték ki. Egyelőre még nincs megállapítva, hogy a német trónörökös meddig marad Bécsben.

— **A csár és Ferdinánd király.** Szófiából jelentik, hogy Ferdinánd király megleghangu üdvözlést kapott a cártól, amelyben a csár kilátásba helyezte, hogy Bulgária függetlenségének elismerésével kapcsolatban nemsokára örvendetes eseményt fog vele közölni.

— **A trónörökös Horvátországban.** Zágrábról jelentik: Ferencz Ferdinánd trónörökös ma délelőtt ismét vadászatot volt, amelyen több özet ejtett el. Hohenberg hercegnő ez idő alatt automóbilon kirándult a környékre és a környezete előtt elragadtatással nyilatkozott a tájék szépségéről. Délben a vendégek tiszteletére egy tamburászenekar muzsikált az ovekai kastély előtt, amit a trónörökös hálásan köszönt meg. Ferencz Ferdinánd és Hohenberg hercegnő holnap reggel utaznak el Horvátországból.

— **Az olasz nagykövet Bécsben.** Gróf Lützow, Ausztria-Magyarország kvirináli nagykövete, mint Bécsből jelentik, ma odaérkezett. Az olasz nagykövet utja nem politikai természetű; csupán néhány heti üdülés céljából kért szabadságot.

— **A német trónörökös Bécsben.** Bécsből jelentik, hogy a lapoknak az a híre, hogy a király e hó 24-én Budapestre érkezik, tévedésen alapul. A király csak később megy Budapestre. Ennél fogva a német trónörökös Bécsben látogatja meg az uralkodót. A német trónörökös Bukarestből visszatértében e hó 24-én érkezik Bécsbe. A pályaudvaron maga a király fogadja s ugyanott diszszád fog állani a katonai zenekarral. A trónörökös mellé szolgálattételre Sprecher Artur altábornagyot a 47. gyaloghadosztály parancsnokát és báró Apor Sámuel ezredet, a német trónörökös nevét viselő 13. huszárezred parancsnokát rendelték ki. Egyelőre még nincs megállapítva, hogy a német trónörökös meddig marad Bécsben.

— **Püspökök Szegeden.** Dr. Csernoch János csanádi megyés püspök dr. Fischer-Colbrje Ágost kassai megyés püspökkel május 3-án Szegedre érkezik, hogy Szegeden és a szomszédos községekben kilencz napon át tartó bérnialást végezze. A két püspököt a város május 5-én megrendéveli, az állomásnál pedig megérkezősükör dr. Lázár György polgármester és dr. Gaál Endre tanácsos fogadja.

— **Mikszáth Kálmán jubileuma.** Szeged városa külön fogja megülni Mikszáth Kálmán jubileumát. A szegedi Dugonics-Társaság az ősszel fölvasó-ülest tart, amelyre a jubiléumot is meghívják, mert Mikszáth volt az évtizedek folyamán megismosodó irodalmi társaság egyik alapítója. Az ünnepi ülésen arany-plaketet adnak át Mikszáthnak, a plaket két ezüstmásolatát pedig a szegedi múzeumban és a Nemzeti Múzeumban helyezik el. A Dugonics-Társaság Mikszáth-jutalom néven a jubileum alkalmából Balassa Ármin javaslatára alapítványt tesz, amelyből három évenként hatszáz koronát adnak valamely érdemes szegedi újságíróknak. Szeged város közönsége szintén nagyban készül Mikszáth ünnepelésére.

— **Virágos Budapest.** Napról-napra nagyobb hullámokat vet az Országos Magyar Iparművészeti Társulat által megindított mozgalom, amelynek célja megteremteni „Virágos Budapest”-et. A mozgalom irányítására alakult és dr. Bartóky József miniszteri tanácsos elnöklése alatt álló bizottság már szétküldte a lelkes fellívásokat a közintézeteknek, kaszinóknak, szállodáknak, stb.-nek s a bizottsághoz minsűrűbben érkező bejelentésekből kitűnik, hogy sokan örömmel fogadták a Társulat kezdesét és még ez évben számos budapesti ház színes virágdíszben fog pompázni. A földmivelésügyi miniszter és a főváros támogatják az üdvös mozgalmat. Darányi Ignác dr. miniszter megbízásából Raede Károly és Rerrich Béla „Virágos Budapest” ablakaink és erkélyeink díszítése” címmel füzetet adtak ki, amelyben praktikus utmutatásokat adnak a virágok beszerzésére, ápolására s a házakon való alkalmazására. A füzetet az Országos Magyar Iparművészeti Társulat mindenkinek, aki kéri, díjmentesen megküldi.

— **Tizenhét millió rubel elsikkasztása.** Megint óriási sikkasztás híre érkezik Pétervárról. Dimitrijev-Mamonov főrevizor a minap arra a meglepő fölfedezésre jutott Moszkvában, hogy a technikai vasuti iskolák és menőintézetek alapjából, amely tizenhét millió rubel volt, csupán kétszáz ezer rubel van meg a pénztárakban, tehát nem kevesebb, mint 16.800.000 rubel hiányzik. Hogy a hiányzó milliókat mire adták ki, arról nincs semmiféle nyugta, vagy másféle okmány.

— **A konzulság köréből.** A király Teufenstein Károly báró konzulnak, a saját kérelmére történt végleges nyugalomba helyezése alkalmából a II. osztályú főkonzuli címet és jellegot adományozta.

— **A római robbanás.** Adtunk hirt arról, hogy Rómában, a Vatikán közelében nagypénteken robbanás történt. Erre vonatkozólag most utólag még ezeket jelentik: A 195-ös számú ház harmadik emeletének ablakaiból sűrű füstfelhő tödült ki, utóbb pedig szörnyű jajveszékélés hallatszott az egyik lakásból. Amikor a mentők behatoltak a szegénysorsu butorozott lakásba, szörnyű látvány tárult szemük elé. Az egész szoba tele volt vérral és hufoszlannyokkal. A sűrű füst csak lassan oszlott szét s ekkor az egyik vaságy lábánál egy megcsontított embert vettek észre. A szerencsétlen már utolsó perzeit élte. Néhány percz múlva egy öreg, beteges asszony rohant ki az utcára. A szerencsétlen már hetek óta ágyban fekvő beteg s szobáját csak egy vékony fal választja el a robbanás helyétől. Nemsokára egymás után hordták ki a házból a sebesülteket. A városban az a hír terjedt el, hogy a Vatikán ellen bombamerényletet követtek el. Az örváros épp e napokban zsufolva van idegenekkel s nagyon sok hívő tartózkodott éppen a Szent Péter-templomban is, akik tömegesen siettek a veszedelem helyére. Nemsokára oly óriás tömeg gyűlt egybe, hogy a rendőrség kénytelen volt az egész utcát elzárni. A robbanás áldozata Pietro Proietti péknunkás, a sebesültek között van a felesége, anyja és gyermekei, valamint a mentők és a szomszédok közül többen. Proiettit már nem lehetett kihallgatni. Hozzá tartozói szerint Proietti robbanópatront készített, mert husvét vasárnapján halászni akart menni. Az olaszoknál nagyon divik a rablóhalászatnak az a módja, hogy dinamitot vagy egyéb erős robbanószert vetnek a tengerbe, amely széles kerületben megöl a vízben minden élet. A pék állítólag ilyen halászatra készült s ezért bezárkózt az obájába, hogy a patront elkészítse. A hatósági szemle azonban megállapította, hogy nem közönséges patronról volt szó, hanem rendszeres bombáról. A robbanóanyag sem közönséges puska-por, mint aminőt a kereskedésekben árusítanak, hanem egy új katonai robbanószert, melylyel az olasz műszaki csapatok épp most kísérleteznek. Brusati tábornok, a király főhadsegédje, aki szintén megjelent a szerencsétlenség helyén, azonnal fölismerete a robbanóanyagot.

— **Riadalom a szegedi váróteremben.** Szegeden a vasuti pályaudvar várótermében tegnap éjjel nagy riadalmat okozott Halasi György csanádpalotai gazda, akit az elüljáróság a lipótmezei elme-gyógyítóintézetbe akart szállíttatni. Míg a budapesti vonatra várakoztak, az örült kísérő két ember egy korcsmába tért és leitták magukat. Az örült közben elmenekült, majd visszatért és a harmadik osztályú váróteremben, mely zsufolva volt utassal, levette magáról minden ruhát, botot ragadt és több embert megsebesített. A dühöngő embert a mentők a rendőrségre szállították, ahonnan az örültek házába viszik.

— **Két zsarolás.** A rendőrség két zsarolás ügyében fejezte be ma a vizsgálatot. Amikor a kocsisok szakegyesületét felszatták, a kocsisok elhatározták, hogy szabadszervezetet alakítsanak, még pedig oly módon, hogy kötelezik a fuvarosmunkásokat „A kuzdelem” című szaklapra előfizetni. A bizalmi férfiak az egész városban kövejték a kocsisoktól az előfizetési nyugtát, s aki nem tudta felmutatni, megverték és életveszélyes fenyegetéssel követelték, hogy fizessen elő. Hat kocsiist vádolnak ezért zsarolással. — A másik esetben az újpesti szabómunkások szakszervezete a vádlott. A szabóiparosok ugyanis munkásaikkal kötött kollektív szerződésben kötelezték magukat, hogy csak szervezett munkást alkalmaznak. Mégis megtörtént, hogy több mester szervezeten munkást alkalmazott. Ezekhez a mesterekhez a szakszervezet levelet írt, hogy bocssásk el a szervezeten munkásaikat, különben baj lesz.

— **Öngyilkos nevelőnő.** Zinnemann Mariska nevelőnő a bajai temetőben anyja sírján marólugot ivott és súlyos belső sérüléseket szenvedett. Tettét azért követte el, mert mostohaanyja rosszul bánt vele. A leány már tavaly mellbelötte magát, de akkor csak könnyebben sérült meg.

— **Automobil-elgázolás.** Ma délután a Deák-terén a 309. számú automobil, amely Dilmon Eugen magánzó tulajdonát képezi, elütötte Fleischert Antal ügynököt. Fleischert súlyos sérüléseivel a mentők Kender-utca 4. szám alatti lakására szállították, az automobil vezetője ellen pedig a rendőrség megindította a vizsgálatot.

— **Színházi tüntetés Fiumében.** Fiumében az ottani opera-társulat előadta Verdi „Ernani” című dalművét. Híre járt, hogy az előadás irreudentista tüntetés lesz. A színház nézőtere a leszállított helyárok ellenére is félig üres volt. Mikor a darab összeesküvései jelenetében, az aacheni sirboltban elénekelték a „Mindnyájan egy család vagyunk...” kezdetű kórust, úgy, mint a darab minden előadásán zugó taps hangzott fel. Közben a karzatról olasz nemzeti színü czédulákat és szászorszópeket — az irreudentisták virágja — dobáltak le. Erre még hangosabb taps tört ki és a kórusnak háromszor meg kellett ismételnie. Miután a rendőrség előzetesen értesült a tüntetésről, a nézőterem és a karzaton rendőröket, meg detektiveket helyezett el, akik erőlyesen közbeléptek. Mikor egyes fiatalberek további zajongással akarták az előadás menetét megzavarni és mikor a többszörös figyelmeztetés nem használt, a rendőrség letartóztatott néhány lármás embert. A földszint és a páholy közönsége hangos pisszegéssel adott kifejezést a tüntetés miatt való elégedetlenségének. A rendőrség öt fiatalbembert tartóztatott le, akik „Evviva Garibaldi!” és „Evviva Italia!” kiáltással vonták magukra a figyelmet. A letartóztatottak közül egyik sem fiunei illetőségű. Többek ellen, akik szintén tüntettek, vizsgálat van folyamatban.

— **Sikkasztó hivatalnok.** A rendőrség ma letartóztatotta Blumenthal Lipót harminczéves magánhivatalnokot, aki a Hecht Jónás és fiai cégtől 3284 koronát elsikkasztott és a pénzt elmulatta.

— **Rablók egy hajón.** Bakuban a rendőrség letartóztatott a „Carevics” nevű hajón egy egész rablóbandát. A haramiáknak az a céljuk volt, hogy a hajót valahogy hatalmukba kerítsék, mert több millió rubel volt a hajón. Néhány órával az elindulás előtt váratlanul megjelent a földézetem a rendőrfőnök s kijelentette, hogy addig nem szabad a hajónak elhagynia a kikötőt, amíg az összes utasokat meg nem motozta. A hajót megszállták a rendőrök. A vizsgálat egész nap eltartott és megdöbbentő eredménnyel végződött. Elfogtak husz utast, akiknél revolvert találtak. Kiderült, hogy ezek a mindenféle nemzetiségű emberek rablóbandává szövetkeztek azzal a czéllal, hogy a nyílt vízen hatalmukba kerítik a hajót és elrabolják a milliókat. A rablók közt volt több anarkista, több bakui előkelő polgár és egy volt bakui rendőrtisztviselő is, aki hercegnék adta ki magát.

— **Öngyilkosság a fürdőben.** A körüti fürdő egyik kabinjában ma délután föbelötte magát Liczey József harminczhároméves péksegéd és rögtön meg is halt. Tettének okát nem tudják. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **Rálőtt a csendőrré.** Bálint Miklós csendőr tegnap éjjel a román-eszklovoi őrszhoz hazafelé tartott, mikor egy bujkáló alakot vett észre, kit azután igazolásra szólított fel. A megszólított egyén válaszul egy vadászfegyverrel rálőtt Bálintra, kit a lövedék balvállán sebesített meg. A csendőr még haza tudott menni, hol azután jelentést tett az esetéről. A merénylő elmenekült. A vizsgálat megindult.

— **Házasság.** Kiss Árpád színigazgató tegnap kötött házasságot a II. kerületi anyakönyvvezető előbb Kóvi Kornélia vidéki színésznővel. Strasser Ilonka és dr. Gonda Henrik Inámpusztán április 21-én házasságot kötnek.

— **Nászajándékok.** Jeggyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műőrás ékszerterelepen, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Apagyilkosság.** Agadics községben Zsikmann Constantin ötvenkétéves román földműves állandóan viszálykodásban élt harminczéves József nevű fiával az örökség miatt. Tegnap az öreg Zsikmann ittasan ment haza, mire ismét szóváltásba keveredett fiával, ki a szóváltás közben egy késsel kétszer szívenszurta atyját, ki azonnal meghalt. Az apagyilkost letartóztatták.

— **Meglopott földbirtokos.** Szkoléán Manóné, született Borgács Ida, 3 éves varrónő egy aradi földbirtokossal az aradi Vörös ökör-szállodában mulatott. Közben a földbirtokostól ellopott 250 koronát. A tolvaj asszony a lopott pénzzel Budapestre utazott s magával vitte Sporea Anón bábjátékost is. A földbirtokos azonban észrevette a lopást, feljelentést tett, táviratoztak a budapesti rendőrségnek, amely Szkoléánét és Sporcát is letartóztatotta.

A Nőtisztviselők Országos Egyesülete a 16-án, vasárnap d. e. kirándulást rendez. Találkozás az egyesületben (Andrássy-ut 83.) reggel 9 órakor.

Gróf Potocki gyilkosának bünpöze. A lemerbergi esküdttörvény előtt ma kezdődött az április 1-én elhalasztott tárgyalás Sicinski Miroszláv, gróf Potocki gyilkosa ellen. Milaszovszki fővádlósági elnök a tárgyalást rutén nyelven vezeti. A vádat Pieracki, az ügyész helyettese képviseli. A hallgatóság között több rutén képviselő is megjelent.

A vádlott elmondja, hogy egy gör. kat. pap fia és a lemerbergi egyetem bölcsészeti fakultásának hallgatója. Közli, hogy egy utcai tüntetésből kifolyólag engedetlenség miatt pénzbüntetésre ítélték. A vádiratot lengyel és rutén nyelven olvassák fel, mire a vádlott ugyanazon módon válaszol, mint az első tárgyalás alkalmával. Kijelenti, hogy politikai motívumokból cselekedett. A galicziai közigazgatásban tapasztalt visszaélések kényszerítették tettének elkövetésére, amennyiben nem látott más eszközt arra, hogy a visszaéléseknek véget vessen. Hevesen támadja a lengyeleket és galicziai hegemoniájukat. Rámutat ezzel szemben a lengyeleknek oroszországi helyzetére és kárhoztatja a galicziai nemesség törekvését, hogy uralomra jussanak. Sicinski ezután válaszol a választójogi mozgalom további eseményeit és azt állítja, hogy gróf Potocki a rutén nép érdekei ellen dolgozott. Mindennek a lengyel nemesség uralma az oka. A rutének elvezették minden reményüket abban, hogy Ausztriában alkotmányos és parlamenti életet lehet élni. Galicziában tulerősnek bizonyult az adminisztratív erő. Gróf Potocki arra törekedett, hogy nagyobb számú ukrainai képviselő megválasztását megakadályozza. A vádlott ez alkalommal heves támadásokat intéz az örutének ellen, amiért az elnök felszólítja, hogy mérsékelje magát. Kijelenti továbbá, hogy az ukrainaiak arra a meggyőződésre jutottak, hogy rendes uton semmit sem lehet elérni. Potocki volt az oka, hogy a rutének nem kaphattak saját egyetemet. Vádlott kijelenti, hogy mindent önzántából és a következmények tudatában tett. Vonakodik részleteket közölni és kéri első kihallgatásának jegyzőkönyvét felolvasni, miközben hozzátéveszi, hogy nem sajnálja tettét. Végül kijelenti, hogy hiva a szocialdemokrata párt programjának.

A délutáni ülésen Sicinski kijelenti, hogy sohasem volt elmebeteg, sem a merénylet elkövetésekor, sem azelőtt, sem utána. A megtett lépést kellőképpen megfontolta. Ha az első bírósági tárgyalás alkalmával tagadta azt a szándékot, hogy gróf Potockit meg akarta gyilkolni, ugy most ezt visszavonja. Azért jelentkezett kihallgatáson a helytartónál, hogy meggyilkolja. Védőjének azon szándékával, hogy beszámíthatóságát kétségbevonja, misem törődik.

Dr. Starozolsky védő azt javasolja, hogy hallgassák ki Stankievoc rendőrbizost, mely magartást tanúsított Sicinsky a rendőrségen első jegyzőkönyvi kihallgatása alkalmával. Az előzetes vizsgálat néhány tanujának vallomását olvassák fel ezután, mire a fegyverszakértők nyilatkoznak a Sicinski által használt Browning-revolvertől, a bírósági orvosok pedig gróf Potocki helytartónak sebééről. A tárgyalás folytatását holnapra halasztották.

Meghalt az ekevas alatt. Varga Dániel kocsordó lakos Lajos nevű fia a vasuti sínek mellett szántott. A ló az arra haladó vonat fűtyétől megijedt, az ekét elragadta s a fia az eke alá került. Az ekevas oly súlyos sebeket ejtett a fiun, hogy meghalt. Atyja annyira megrémült, hogy öngyilkosságot akart elkövetni s alig lehetett a kést kezéből kiesvarni.

A mosókonyha halottja. Csillag Illés vendéglős Ferencz József-rakparton levő lakásának mosókonyhájában ma délelőtt egy munkáskülsejű ember holttestére akadtak a cselédek. A holttest egy mosóhordó mögött feküdt egy zsákkal letakarva. Rögtön jelentést tettek a IV. kerületi kapitányságon, honnét bizottság szállt ki a helyszínre, amely megállapította, hogy az öngyilkos Molnár József 42 éves hajófitóval azonos. Az öngyilkos, aki revolverrel a bal mellébe lött, levelet hagyott hátra, melyben arra kéri a rendőrséget, hogy ne boncolják fel. Tettének okául családi viszálykodást említ. Holttestét bevitték a törvényszéki orvostani intézetbe.

Leugrott a harmadik emeletről. Fiuméből jelentik: Medit Erzebet négy gyermekével a New-Yorkban tartózkodó férjéhez akart utazni, az orvosi vizsgálat azonban gyöngélmérgezésre állapítván meg nála, a kivándorlástól ennek következtében eltiltotta. Az asszony bánatában a kivándorlási palota harmadik emeletéről leugrott és súlyos sérüléseket szenvedett.

A Magyar Turista Egyesület kirándulásai.

A Magyar Turista Egyesület budapesti osztaíya vasárnap, április 18-án kirándulást rendez. I. Pilis-csaba—Garánosító—Nagyszénás—Piliscsaba. Indulás a nyugati pályaudvarról reggel hat óra tíz perccel. Élelmet mindenki magával visz. Gyaloglás hét óra. Vasuti költség (tértijegy Piliscsaba) 1 korona 20 fillér. Vezető: Szabó János. II. Dömös—Pilismarót—Bitóczy völgy—Maróti hegyek—Fárikut—Vaskaputeg—Esztergom. Indulás a nyugati pályaudvarból reggel 5 óra 45 perccel. Élelmet mindenki magával visz. Gyaloglás hét óra. Vasuti költség (tértijegy Esztergom) 2 korona. Vezető: Schmutzler Nándor. (Találkozás az esztergomi tagtársakkal a Maróti-hegy tetején.)

Magyar és amerikai bányászok véres harcra. Eddig még földerítetlen okokból támadt véres harc Amerikában, Jacksonville bányatelepen amerikai és magyar bányászok közt. A Terre Haute vidéki ugynevezett Bogle-bányatelepen a múlt hó 28-án egy nagy csapat amerikai bányász jelent meg. Felszólították az ott dolgozó magyar bányászokat, hogy hagyják el a bányatelepet. A magyarokat annyira felháborította ez az eljárás, hogy felháborodásukban lövésekkel feleltek az amerikai bányászoknak. Erre az amerikai bányászok elmenekültek, de nemsokára fellegyverkezve és tizszeres erővel tértek vissza és ostromot intéztek a magyar bányászok ellen. A magyar bányászok valamennyien egy házba menekültek és ott elszáncolták magukat, mire az amerikai bányászok körül fogták a házat és valóságos rohamot intéztek ellene. A magyarok kétségbeesetten védekeztek és az ablakokon, valamint a rögtönzött részeken folyton lövöldöztek az ostromlókra. Az ostromlók viszont sortűzzel feleltek, úgy hogy a fából épült ház egy óra alatt már összevissza volt hasogatva. Az ostromnak végül is az vetett véget, hogy az ostromló amerikai bányászok közül ketten meghaltak, tizenegyen súlyosan megsebesültek. A sebesültek között van egy Nagy Teréz nevű magyar asszony is, akit a lábán lőttek meg. A harc után újra nagy csapat fegyveres amerikai bányász fogta körül a magyarok eltorlaszolt házát és azt a felszólítást intézték a magyarokhoz, hogy ha azonnal elhagyják a bányatelepet: nem lesz semmi bántódásuk. A magyarok, látva az óriási túlerőt, elfogadták az amerikaiak föltételét és minden holmijukat összepakkolva: valamennyien elhagyták a bányatelepet és különböző irányokban elszéledtek. A magyarok elvonulása után Jacksonvilleben, a győzelem jeléül, az iskola falára kitétték az amerikai lobogót. A diadalmas amerikaiak között azonban másnap nagy izgalom támadt, mert híre terjedt, hogy az elzárott magyar bányászok titokban vissza akarnak térni és dinamittal levegőbe akarják röpiteni az egész bányát. A rémhír hatása alatt az amerikai bányászok újra fegyverkezni kezdtek. A további vérengzést azonban a hatóságok közbelépése megakadályozta.

Veszett kutya a Terézvárosban. A VI. kerület területén a kerületi előjáróság egy esetben hatóságilag veszetséget állapított meg s ezért május hó 5. napjáig a kerület egész területére ebzárlatot rendelt el. Az ebzárlati intézkedés a kerülettel határos utak, utcák, terek mindkét oldalára kiterjed. Ezen idő alatt valamennyi ebet otthon megkötve kell tartani, az utcákon pedig harapás ellen biztos szájkosárral ellátva, pórázon kell vezetni. Az ezen rendelet ellen vétőket 200 koronáig terjedő pénzbüntetésre, vagy megfelelő elzárással büntetik.

Különös betérés. Pap Zsuzsanna rendőri felügyelet alatt álló leány tegnap délután szomszédjánál tett látogatást. Amint visszatért Valero-utca 5. számú lakására, feltörve és mindent felrogtatva talált. Ruhái vízzel voltak leöntve, ágába petróleumot öntöttek, párnáiból kiürítették a tollat, a lakásból azonban semmit sem loptak el. Valószínű, hogy boszu műve az egész. A rendőrség megindította a nyomozást.

Gyanus idegen. Az éjszaka a Császárfürdő előtt a padon alva találták Sorsky Vince 27 éves házalót. Bevitték a főkapitányságra, ahol egy csomó pornografikus fényképet találtak nála. Volt nála egy kockaszerencsejáték. Sorsky maga beismerte, hogy vásárokon a játék segítségével idegeneket, főleg falusiakat szokott kifosztani. A gyanus embert a rendőrség letartóztatta.

Az amerikai politikai és népelethől veszi tárgyát az Apolló-színház e heti műsorának két újdonsága, melyeknek bemutatását a közönség különös érdeklődéssel nézi végig. A „Taft elnök bevonulása a Fehérháza” ez. kép, az elnökválasztásnak ezt a kétségkívül érdekes epizódját, míg a „Buffalo-Bill” ez. kép az amerikai puszták legendás hősnének vakmerő tetteit mutatja be a közönségnek. A kitűnő heti műsor most is bővelkedik aktuális felvételekben, melyek a közönség fokozottabb érdeklődésére tarthatnak számot.

A Parisiana-Orfeum sikere. Április elejétől minden este zsufolt ház gyönyörködik a Parisiana-Orfeum szenzációs műsorában, amelynek minden egyes száma világszerte megcsodált különlegessége a varieté-színpadnak. Fő vonzóereje a Lonna-leányok művészi produkciója, amelyek minden este frenetikus hatása van. A festői szépségű leányok panomimikai és allegorikus jeleneteinek sikerével vetélkedik a moto-baby jelenete. A vilányos baba, mely a közönség sorai között jár-kel s a publikum elragadtatással kíséri minden mozdulatát. Nagy komikai hatása van a világhírű amerikai excentrikus Spissel Brother's és Maok házczagató jeleneteinek is. A gazdag műsorban 10 szenzációs attrakció váltja fel egymást, amelyek Friedmann igazgató nagy áldozatkészségét és jóízűségét dícsérik. Jegyek előveteli díj nélkül előre válthatók az orfeum pénztárában. Vasárnap délután nincs előadás, este igen.

Halálozás. Fejérvay-Vaisz József, Alsó-Fejérvármegye nyugalmazott főlevéltárnoka 84 éves korában meghalt Sárd-Magyar-Igenben. Az elhunyt végigküzdötte a szabadságharcot Bem tábornok hadseregében, majd negyvenöt évig szolgált a vármegyét, ahol nagy becsülésnek és tekintélynek örvendett. Halálát kiterjedt rokonság, közte veje: Hackl N. Lajos székesfővárosi tanár, karnagy gyászolja.

Novák Emir életének 18-ik évében Sándorfalván elhunyt.

Alsómátyásfalv Mattyasovszky Miklós, a budapesti ítéltábla nyugalmazott bírja április 14-én meghalt. Temetése április 16-án délután 3 órakor lesz a kerepesi-úti temetőből.

Rendőri hírek. *Eletunt ügyvédjelölt.* A Páris-szállóban ma reggel föbelötte magát dr. Blum Imre ügyvédjelölt, aki Nyiregyházáról érkezett a fővárosba. A mentők súlyos sebével az izraelita kórházba vitték. *Szélfűvészes könyöradománygyűjtők.* Az ügyvédi kamara följelentést tett a rendőrségen, hogy két elegáns öltözött fiatalember sorra járja az ügyvédek s a kamara nevében az elhunyt dr. Róth Sándor ügyvéd özvegye javára könyöradományokat gyűjt. Az ügyvédi kamara senkinek erre megbízást nem adott, nyilvánvaló tehát, hogy az a két fiatalember szélfűvészes.

x Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.

x Diana sóborszesz mint háziszer kapható az egész országban. Köztudomásu, hogy bedörzsölésekre a legalkalmasabb. Nagyon kellemes hűsítő. Az összes fodrászüzletekben fejdörzsölésekre és borotválkozás után arcfeccskendezésre az urak használják. A fájdalmakat azonnal csillapítja. Masszirozásra általánosán minden házban csakis Diana sóborszeszt használnak. Egy üveg 44 fillér.

x Fodor-féle vivóterem a Koronaherceg-utca 3. sz. alatt a főváros legnagyobb s legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítanak a gyermektorna- és vivásra.

x Fővárosunk legmegbízhatóbb intézménye dr. Batizfalvy fogorvos egész. tanár fogorvos intézete (Károly-körút 3. sz.), melyet a vallás- és közoktatásügyi miniszter is elismerő leiraital tüntetett ki. Különösen ajánlható a fogápolásra szorultaknak, mert ott az igazgató-fogorvos személyes felügyelete alatt készülnek a legmegbízhatóbb műfogak az intézet fogtechnikai osztályában.

x Gloriális új illatszert. Bűszkeséggel vallhatjuk, hogy hazai iparunk az illatszertészet terén ismét világraszóló újdonságokat bocsát forgalomba. Monarchiánk legnagyobb piperezappan és illatszert-gyára: Klein és Fia udvari szállítók „Gloriális” elnevezésű illatszert hoz forgalomba, amely illatszert, az eddigi módszertől eltérően a virágból nem alkohollal kész kivonva és ennélfogva a használatban nem oly könnyen illó, sőt a levegőn napok múltán sem illanik el. Ezen „Gloriális” illatszert elő gyöngyvirágokból készült, használatban legkiadósabb, miután egy csepp is elegendő az illatosításra. Ez a csodásan kedves parfüm oly élethien adja vissza a virág illatát, hogy az ember önkénytelenül a friss virágot keresi maga körül. Egyebekben felhívjuk a közönség figyelmét a mai hirdetésre.

Szoptató anyák

tejük hatását csak növelik és gazdagítják a SCOTT-féle Emulsió használata által.

Kimerültség megszűnik,

s a csecsemő rózsásabbá, vidámabbá és pajzánabbá válik, mint valaha volt.

Az anyaságnak bármily válságos perczében, a

SCOTT-féle Emulsió

erőt kölcsönöz, bátorít s emellett kellemes ízű és könnyen emészthető.

Nyáron is legjobb eredménnyel adagolható.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.



Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer vedjéget — a használat — kérjük nyelvelembevenni

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Opera.** Rédei Szidi asszony a szegedi városi színház tagja, ma egy estére Operánk színpadán szerepelt. Neddát énekelte „A bajazzo“-ban, nem sok sikerrel. A vendég annak idejében, mint zeneakadémiánk végzett növendéke, határozott talentummal és rokon-szónves, jól kiképzett organummal kezdte pályáját. Jól emlékszünk rá, az operai záróvizsgán neki volt legnagyobb sikere. Ma kopott hanggal és szögletes játzóképeséggel láttuk viszont. A hangja, mintha kétféle fajtaú volna: a középregiszter száraz, fénytelen, és ettől egészen eltérően és más színben, a massagnak van némi fénye, de bizonytalan, kevés a kitarása. Ez az operetteének követelménye. A vendég jeles operetteének-nő lehet, de operai szerepléséről semmi jót sem mondhatunk. e. a.

(*) **Náday Ferencz ravatalon.** A Nemzeti Színház elhunyt nagynevű művésze, Náday Ferencz holttestét ma délelőtt tíz óra körül a gyászoló család kísérete mellett, a Vámház-körút 16. számú házból, átszállították a régi Nemzeti Színház előcsarnokába. A díszes ravatalt pálmák, babérfák és egyéb délszaki rövénnyek közt állították föl s holnap reggeltől a nagy közönséget is bebocsátják, hogy fájdalom bucsút vehessen elvesztett kedvencétől. Náday Ferencz mélyen sujtott özvegyéhez és árváihoz a társadalom minden rétegéből tömegesen érkeznek a részvénytálatkozatok. Az első közt volt gróf Apponyi Albert kultuszminiszter, aki következő szövegű táviratot intézte a gyászoló özvegyhez. — Fogadjá Nagysád nagynevű férjének, hazánk egyik legkiválóbb színművésznőnek és kulturális téren uttóbb munkásságának gyászos elhunytá alkalmából legmélyebb részvétet. Apponyi.

Ezenkívül kondoleáltak még: Molnár Viktor közoktatásiügyi államtitkár, Gopcsa László miniszteri osztálytanácsos, gróf Batthyány Tivadar, dr. Boda Dezső főkapitány, Jeszenszky Ferencz és Hentaller Lajos országgyűlési képviselők, dr. Pekár Imre, Puluszky Garibaldi, ifj. Odry Lehel, Benke Gyula, ifj. Wlassics Gyula, ifj. Ábrányi Kornél, Ábrányi Emil, dr. László Mihály, Szabó József, a Nemzeti Színház összes tagjai és még igen sokan mások. Ma reggel érkezett meg a Nemzeti Színház igazgatóságához a székesfőváros tanácsának részvét-átírata, amelyben Bárczy István polgármester igen megleghangú sorokkal adja tudomásul, hogy a tanács tegnapi rendkívüli ülésén, az igazgatóság erre vonatkozó kérését megelőzve, egyhangú határozattal diszjuszírhelyet adományozott Náday Ferencz földi maradványának. Már eddig is számos koszoru érkezett a ravatalra. A temetési szertartás holnap, pénteken délután negyedfél óra körül lesz a régi Nemzeti Színház udvarán, ahonnan a színház nagyjait szokták elbucszatni. A gyászos ünnepség az egyházi szertartással, majd az Operaház énekkarának halotti dalával kezdődik. Közben Tóth Imre igazgató fog beszélni, majd a Nemzeti Színház zenekara játszik Kun László vezetésével. A sírnál Náday Ferencz egyik volt pályatársa fogja elmondani a bucsuzatót. Az elhunyt lelkiüdvéért szombaton délelőtt tizenegy óra körül egésztestelő szentmisét mondanak a ferenczrendi atyák belvárosi templomában.

(*) **Az Operaházban** holnap, pénteken a „Próféta“ kerül színre. A czimszerepben ez alkalommal utolszor lép fel ebben az idényben Lumardi, Bertát Sebeők, Fidest Fodornó, Obertalt Kornai, a három anabaptistát Szendrői, Pichler és Ney B., a két kapitányt Dálnoki és Kárpát, a katonát Déry, a polgárt Mihályi, a pinczért Kertész adja. A harmadik felvonásban előforduló redova és koresolyatáncot előadja Pallai Anna, Brada Ede, és a tánczkar. Vezényel Benkő Henrik karmester, rendező Alszeghy K., főrendező. (Évi bérlét 69. sz.) Holnapután, szombaton mutatják be Auber vigdalmvát, a „Fra Diavolót“ a főszerepekben Szoyer, Ambrusné, Környei, Kornai, Dálnoki, Hegedűs, Kertész, Kárpát és Ney B. fellépésével. A darabból nem tartanak nyilvános főpróbát. (Évi bérlét 70. sz.) Vasárnap a „Sába királmője“ van műsoron. A czimszerepben Szamosi Elza, Szulamitában Sebeők Sára közreműködésével. (Évi bérlét 71.)

(*) **Az egyetemi énekkar** Losoncra. A budapesti egyetemek énekkara a jövő héten Losoncra utazik, ahol 24-én, szombaton hangversenyt ad a „Sorompó“ magyar ipari védőegyesület javára.

(*) **A megbírságot Kramer Teréz.** Míg a budapesti közönség sajnálattal nélkülözi egyik kedvencét, Kramer Terézt, azalatt a művésznő — aki az Operánktól a bécsi Johann Strauss-Theaterhez szerződött — Müller Erich igazgató kellemetlenkedéseit kénytelen eltűrni. A jeles férfiú minden alkalmat megragad, hogy a kitünő énekesnővel hatalmát éreztethesse. Így történt ez husvét hétfőn is, amikor délutáni előadásul a „Denévér“ volt műsoron. Kramer Teréz énekelte Rozalinda szerepét és azt a nagy vétséget követte el, hogy a második felvonásbeli magyar dalt nem német, hanem magyar szöveggel énekelte. A közönség zajosan megtapsolta, de Müller Erich kapott az alkalmon és kétszáz korona pénzbírsággal sujtotta a színházi szabályok ellen vétő művésznőt. Megfordított világ! Nálunk Kramer Teréz a dal énekléséért ugyanannyi forintot kapott volna!

(*) **A képzőművészek diszülése.** A Magyar Képzőművészek Egyesülete a városligeti műcsarnok tanácskozási termében diszülést tartott Benczur Gyula tiszteletére, amelyen egyhangú lelkesedéssel kimondták, hogy Benczur Gyulát a művészeket megillető legislegnagyobb kitüntetésben részesítik: az egyesületi aranyéremmel tüntetik ki, amely eddigéle csak keveseknek jutott osztályrészül. A határozatok hozatala után a művészek testületileg átvenultak Benczur műtermébe, hogy azokat tudomására adják. A művészt, aki éppen egyik képén festeggett, nagyon meglepte a hatalmas deputáció, amely alig fért a műterembe. Hogy az urak elhelyezkedtek, Róna József előlépett és átértett szép beszédet intézett a mesterhez. A lelkes éljenzéssel kísért beszéd könnyekig meghatotta a mestert, akinek ezután Zala György nyújtotta át a művészeknek rózsákból kötött bokrétaját, azzal a kéreccsel, hogy nevében adja át a nevének, akire mint Muzsájára lálás tisztelettel tekintenek, s akinek — mint jól tudják, — nagy érdeme van abban, hogy a millenárius képet megfestette. Ezzel az üdvözlés véget ért, s a küldöttség tagjai szívélyes köszönettel váltak el a mestertől.

(*) **A hitű Sonnenthal.** Az e napokban elhunyt Sonnenthal Adolfról köztudomású volt, hogy utolsó percéig megmaradt hitű zsidónak. A művész fiatal éveiben mutatott hajlandóságot a keresztény vallás felvételére, de a bécsi erős antiszemita áramlat idején gyávaságnak tartotta volna lemondani ősei hitéről. Vallásossága olyan rendíthetetlen volt, hogy a nagyobb zsidó ünnepeken nem lépett föl, s hosszunapkor reggeltől estig a templomban volt.

(*) **Hanka.** A Magyar Színház legközelebbi ujdonsága a jövő hét végén lesz. Ez alkalommal Zapolcska Gabriella lengyel írónő 3 felvonásos komédiája, a „Hanka“ kerül színre. A darabot, amelynek eredeti czíme „Morálnok pani Dulskiej“, Mikles Lajos fordította. A bemutató előadásra Vajda László rendező vezetésével már hetek óta készül a Magyar Színház művészcsapata és elkövet minden, hogy a darab teljesen érvényesüljön. A „Hanka“ bemutatójáig a Magyar Színház legkiválóbb darabjai dominálják a műsort. E héten holnap, pénteken Marlow kaczagató és fokozott sikerrel színrekerülő komédiája, a „Régi jó idők“ kerül színre egy estén Schnitzler „Zöld kakadu“ című groteszk játékával. Vasárnap este ugyancsak e két darabot adják elő. Szombaton Földes Imre társadalmi színművének, a „Hivatalnok urak“nak előadását ismétlik meg. Vasárnap délután „A szerencse fia“, Drégely Gábor komédiája kerül színre első helyárakkal.

(*) **Uj színigazgatók.** Az Országos Színészegyesület tanácsa által legújában felterjesztett két színigazgató: Palásthy Sándor és Kiss Árpád most kezdtek meg működésüket társulatukkal. Palásthy Sándor Sátoraljaújhelyen, Kiss Árpád pedig Kismartonban kezdte meg a színigazgatást.

(*) **A velencei magyar ház felavatása.** A velencei állandó művészeti kiállításra, a magyar közoktatásiügyi kormány megbízásából, Maróthi Géza szobrászművész tervei szerint épített magyar házat e hó 24-én avatják föl. Az ünnepségre gróf Apponyi minisztert is meghítták.

(*) **Vas Gereben emléktáblája.** A tolnamegyei miklósvári vadaskertben a napokban leplezték le a közadakozásból készült Vas Gereben-emléktáblát. Százados tölgyek között azt a helyet jelöli meg a tábla, melyet Vas Gereben a „Nagyidők nagyemberek“ című munkájában megörökített. Az ünnepélyen a tartalmas emlékbeszédet dr. Látrányi Imre ügyvéd mondotta, majd Német Géza, Tamási községg főjegyzője adta át az emléket az uradalmi erdőgondnokságnak. Az ünnepélyt, melyen a környék egész intelligenciája és gazdaközönsége részt vett, öt órai tea és hajnalig tartó táncmulatság fejezte be.

(*) **Elhunyt művész.** Tátray Lajos festő- és építőművész, a fiatal művészgeneráció egyik legtehetségesebb tagja, életének huszonötödik évében tegnap délután Budapesten meghalt. Tátray néhány héttel ezelőtt Berlinbe indult tanulmányútra, de a német fővárosban csakhamar tüdőgyuladást kapott, úgy hogy haza kellett szállítani s itt tegnap kiszívedett. Az elhunyt dacára fiatal korának, már néhány év óta rendes kiállítója volt a Műcsarnok tárlatainak, ahol különösen építészeti munkáival keltett feltűnést s ezekkel több díjat is nyert. Jelenleg a tavaszi tárlaton 315 katalógus szám alatt egy olajfestménye van kiállítva. De nemcsak mint művész, hanem mint író is kiváló érdemeket szerzett a művészeti lapokba írt értékes cikkeivel. Temetése holnap, pénteken délután 4 órakor lesz a farkasréti temető halottasházából.

(*) **Kubelik Budapest.** E hó 19-én lesz Kubelik hangversenye a Filharmóniai Társaság közreműködésével. Ez az első hangverseny, melyet a művész zenekarral rendez Budapesten. A műsor a következő: 1. Mozart hegedűverseny d-dur, zenekarral; 2. Bruch Skót ábránd, zenekarral; 3. Debussy „Egy faun délutánja“, előadja a filharmóniai társaság; 4. Paganini „J. Palpiti“ zongorakisérettel. A zongorakiséretet Schwab Lajos végzi.

(*) **Petőfi-Társaság.** A Petőfi-Társaság vasárnap, e hó 18-án délelőtt 11 óra körül tartja felolvasó ülését a Magyar Tud. Akadémia emeleti termében. Az ülés tárgysorozata a következő: 1. Herczeg Ferencz elnöki megnyitása Mikszáth Kálmánról. 2. Petőfi utolsó fellépése a színpadon, írta és felolvassa dr. Várad Antal rendes tag. 3. Költemények, (székfoglaló), írta és felolvassa Palágyi Lajos rendes tag. 4. Az ördög hajdan és most (történeti rajz), írta és felolvassa dr. Hatala Péter tiszteleti tag. 5. A kérés (novella), írta és felolvassa dr. Prém József rendes tag.

(*) **Ferenczy István szobra.** Ötvenhárom esztendeje lesz juliusban, hogy az első magyar szobrászművész: Ferenczy István meghalt. Sirja azóta is jeltelenül áll a rimaszombati régi temetőben. Ferenczy művész hagyatékát az örökösök az államnak ajándékozták s azt most a Szépművészeti és a Nemzeti-Muzeumban őrzik. A kultuskormány elhatározta, hogy a művész holttestét exhumáltatja s a város református templomának tövében temeteti el s új nyugóhelye fölé, a templom falába maradandó emléket helyeztet. Az emléket Vaszary László, a fiatal szobrászok egyik tehetséges tagja mintázta s azt karrarai márványba faragták. A szobor portráit szobra a művésznök, kezében vésőjével s a nyakában VII. Pius pápa aranyérmével. Az exhumálás, illetve a művésznök újból való eltemetése májusban vagy juliusban lesz.

(*) **A szimfonikusok az ifjuságnak.** A Kun László vezetése alatt működő Országos Szimfoniai Zenekar a vasárnapi estélyek mellett tudvalevőleg ifjusági hangversenyeket is rendez, amelyeket délelőtt tartanak meg. Ezekre a hangversenyekre, melyeken a legjobb hely is csupán 40 fillérbe kerül, a jegyeket a tanintézetekben adják el. Így lesz ez a vasárnap, e hó 18. tartandó matiné is, amelynek programja a következő: I. Gluck Kristóf Willibald: „Iphigenia Aulisban.“ Nyitány. II. Perényi Géza: „Scherzino“. (Második előadás.) III. Mac Dowell Edward: „Indiánus-szvit“. 1. Legenda. 2. Dal. 3. Háborus idők. 4. Gyászének. 5. Fatusi ünnep. (Budapesti második sor.) IV. Schubert Ferencz: Szimfonia H-moll. (Befejezetlen mű.) 1. Allegro moderato. 2. Andante con moto. V. Liszt Ferencz: I. Magyar Rapszódia. F-dur. A III. és IV. szám között 10 perc szünet. A szimfonikusok legközelebbi estélye, amelyivel a művésztület az idei szezont berekeszti, vasárnap, e hó 25-én este fél 8 órakor lesz. Ez alkalommal lesz premiereje a Dvorak-féle Vadgalamb című szimfonikus balladának.

(*) **Wagner-színház.** Berlinben új színház építését tervezik, mely a Wagner-kultuszt fogja szolgálni és Wagner-színház lesz a neve, ami még nem jelenti a vállalat művészeti programjának megkorlátozását.

(*) **Magyarország és a délszláv tartományok.** Szekrényessy Kálmán, a magyar publicisztikai irodalom egyik régi érdemes művelője harmincz évvel ezelőtt jelentette meg „Magyarország és a délszláv tartományok“ című néprajzi és politikai tanulmánya első kiadványát. Az értékes tanulmány rövid idő alatt második és harmadik kiadásban került a könyvpiacra. Ezek a kiadások évek hosszú sora előtt teljesen elfogytak s ma már ódondász-boltokban sem kaphatók. Szekrényessy Kálmán most új előfizetést hirdet műve negyedik kiadására. A negyedik, ezuttal bővített kiadás kötkötetes lesz, körülbelül 160—160 oldalon; ára a régi marad; mindkét kötet füze összesen 3 korona 20 fillér. A kötet egy hólap alatt megjelenik. Akár az előfizetési pénzt, akár megrendelő-lapot szerző postai címére kér küldeni. Budapest, L. Hidegkuti-ut 6. szám.

EGYESÜLETEK.

(—) A vidéki hírlapírók szövetségének ülése. A Vidéki Hírlapírók Országos Szövetségének igazgatósága Budapesten az Otthon Körben Szávay Gyula elnöklésével ülésezett. A szövetségnek, amelynek célja a vidéki hírlapírók erkölcsi és anyagi érdekeinek előmozdítása mellett a beteg és állás nélküli hírlapírók segítése ez idő szerint 114.433 korona 12 fillér vagyona van. Az elmúlt évben 1601 koronával segélyezte beteg és állás nélküli tagjait, hétfői értekezletén pedig 730 koronát szavazott meg ilyen célra. Az igazgatóság meleg ünneplésben részesítette Szávay Gyula elnököt írói munkásságának negyedszázados évfordulója alkalmából. A szövetségbe több mint ötven új tag lépett be, köztük van Babocsay Sándor országos képviselő is, a balpárt al-elnöke. A fővárosban nemrég megalakult Magyar Újságíró Takaréki- és Hitelegyesületéről igen rokonszenvesen emlékezett meg Szávay Gyula elnök és az igazgatóság elhatározta, hogy a szövetség tagjainak figyelmébe ajánlja ezt az új intézményt, amely önzetlen készséggel támogatja azt a törekvést, hogy az újságírók anyagi helyzetén a lehetőség szerint javítsanak. Az indítványok során foglalkoztak azzal a kérdéssel, hogy milyen módon lehetne a vidéki hírszolgálatot megerősíteni. Elhatározták, hogy küldetésileg kéri meg Kossuth Ferencz kereskedelmiügyi minisztert, szállítsa le a hírlapok számára a távbeszélő díjat ötven százalékkal, még pedig ugyanazzal, mint éjjel is. A szövetség ezidei közgyűlését június 29-én tartja meg a Balatonon.

(—) Az Országos Magyar Zenész Szövetség rendes közgyűlése a budapesti zenekedvelők egyesületének nagytermében tartotta Stojanovic Jenő kar-nagy, a szövetség elnökének vezetésével. A közgyűlés a rendes alapszabály szerinti tárgysorozaton kívül az alapszabályok módosításával foglalkozott, oly értelemben, módosítván az alapszabályokat, hogy tagjainak, havi 60 fillér jótékony-járuléka befizetése ellenében 200 korona temetési segélyt fizet és őket ezenkívül szükség esetén egyéb segélyekben is részesíti. Kimondotta a közgyűlés azt is, hogy a katonazenekarok jogosulatlan versenyre ellen, mely a zenészek létérdekeit alapjában támadja meg, az eddigig fokozottabb mértékben fog küzdeni és a küzdelem sikere érdekében egyöntetű eljárást végett érintkezésbe fog lépni a külföldi zenész-szövetségekkel. A megtartott tisztújításon nagyrésztben az eddigi tisztikar tagjai nyertek mandátumot az új különbséggel, hogy beválasztották az elnökségbe és a választmányba az újonnan belépett operaházi zenekar kijelölt tagjait.

(—) Az Országos Ev. Tanáregyesület ülése. Az országos ev. tanáregyesület ma tartotta évi közgyűlését Pozsonyban. A közgyűlést megelőzőleg az ev. templomban Leffler Sámuel nyiregyházi igazgató felavatott lelkész imádkozott. A közgyűlést az ev. liceum disztermében dr. Magócsy-Dietz Sándor egyetemi tanár, alelnök nyitotta meg, üdvözlővén az orsz. tanáregyesület kiküldöttjeit, dr. Pirhalla Imre főigazgatót, a ref. tanáregyesület kiküldöttjét Sinka Sándort tanárt és Dobrovics Mátyás pozsonyi egyházfelügyelőt. Hirschmann Nándor pozsonyi liceumi igazgató a család közreműködéséről a nevelés munkájában, Hetvényi Lajos soproni tanár a vallás-erkölcsi nevelésről, Brand Vilma, a modori polg. leányiskola igazgatója egy új angol-német iskolatípusról és Hamvas József pozsonyi liceumi tanár az ifjúsági lapokról tartott felolvasást.

(—) Alapszabály-jóváhagyás. A belügyminiszter a Nemzeti Kaszinó módosított alapszabályait jóváhagyta.

(—) Feministák közgyűlése. A Feministák Egyesülete ma este tartotta évi rendes közgyűlést saját helyiségében. A közgyűlést, amelyen a tagok nagy számban jelentek meg, Glücklich Vilma nyitotta meg hosszabb beszéddel, amelyben beszámolt az egyesület tavalyi munkásságáról. A nagy tetszéssel fogadott megnyitóbeszéd után a közgyűlés tudomásul vette a titkári, a pénztárosi és a könyvtárosi jelentést, mire a választásokra került a sor.

(—) A Magyar Pedagógiai Társaság április 17-én (szombaton) d. u. 5 órakor a M. T. Akadémia heteti üléstermében felolvasó ülést tart, amelyen Sebestyén Károly „Iskolai klasszikusaink erkölcsnevelő értékéről” fog értekezni.

(—) A Magyar Történelmi Társulat ma délután gróf Teleki Géza v. b. t. t. elnöklésével felolvasó- és választmányi ülést tartott. A felolvasó ülést báró Nyáry Albert bemutatta Lovina Ignác

naplója című érdekes tanulmányát. A tetszéssel fogadott előadás után a társaság választmánya ülésezett.

(—) Borestély. A fővárosi VIII. kerületi józsefvárosi körben (József-körút 46.) szombaton, e hó 17-én este 8 órakor borestély lesz, melyen a borgazdai tisztet Hazslinszky Károly, a kör most megválasztott elnöke látja el.

FŐVÁROS.

((Élelmiszer-árverés a központi vásárcsarnokban. A tanács érdekes újítást léptet életbe a központi vásárcsarnokban. A postán hiányos vagy rossz címzéssel érkezett és könnyen romlandó élelmiszereket, amelyeket eddig a verseny-utczai postahivatalban árvereztek el, ezentúl a központi vásárcsarnok a főgaják eladni. A postaigazgatóságot az a körülmény bírta az eddigi rendszer megváltoztatására, hogy az árverésre rendszerint ugyanazok a vevők jelentek meg, akik hallgatag egyetértéssel óvakodtak egymásra licitálni e így számtalanszor megtörtént, hogy az eladott áru vételére még a postai költségeket sem fedezte. Ez pedig nemcsak a postának okozott kárt, hanem a feladónak is, aki teljesen elvesztette a küldemény értékét. A postaigazgatóság, hogy a bajon segítsen, a főváros tanácsához fordult. Arra kérte a tanácsot, engedje meg, hogy a gyors romlásnak alávetett és kézbesíthetetlen élelmiszereket a központi vásárcsarnokban árvereztethesse el a hatósági közvetítő útján. A tanács a kérelemhez hozzájárult azzal, hogy a közvetítő az eljárásért 6 százalékos províziót szedhet.

((A jövő év képviselőválasztói. A főváros központi választmánya ma délután Rózsavölgyi Gyula alpolgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen dr. Seregi Zoltán tanácsjegyző előadása mellett a jövő évi képviselőválasztók névjegyzékének kiigazításával foglalkoztak. Az összeírás szerint a jövő év képviselőválasztóinak száma kerületenként a következőképpen oszlik meg: I. ker. 5027 (szaporulat az idehez képest 557), II. ker. 4110 (szaporulat 201), III. ker. 2306 (szaporulat 139), IV. ker. 4219 (szaporulat 110), V. ker. 6444 (csökkenés 520), VI. ker. 17.793 (szaporulat 3573), VII. ker. 15.799 (szaporulat 546), VIII. ker. 11.596 (szaporulat 3), IX. ker. 5557 (szaporulat 175), X. ker. 2744 (szaporulat 71). Az összes választók száma 75.690 (szaporulat 4846). A kiigazított névjegyzéket május hó 5-től 25-ig fogják közszemlére kitenni a kerületi előjáróságoknál. A névjegyzékek ellen május 5-től 15-ig lehet reklamálni, 16-tól 25-ig pedig a reklamációk ellen kiki megetheti észrevételeit.

((Pozsony város törvényhatóság főiratban arra kérte a kormányt, hogy a pronografikus irodalmi termékek és detektív-regények árusítását szigorú intézkedéssel tegye lehetetlenné és minden külföldi laptól, amelyik a magyar nemzetet gyalázza, a postai szállítást vonja meg. A tanács mai üléséből azt a javaslatot tette a közgyűlésnek, hogy Pozsony főiratát támogassa.

((Bajok egy szakszervezet körül. A belügyminiszter tudvalevően a magyarországi vas- és fém-munkások központi szövetségének és valamennyi budapesti és vidéki szervének a működését fölfüggesztette. A szövetség ellen megtartották a vizsgálatot. A vizsgálat eredménye alapján a belügyminiszter ma megengedte, hogy a budapesti gépgyári munkások szakosztályának a kivételével, a többi szakosztály működését folytassa.

((A munkaközvetítő-intézet. A főváros a munkaközvetítő-intézetnek évenként tízezer korona szubvenziót ad s az intézet választmányába képviselőket küld ki. Heltai Ferencz, a főváros egyik kiküldöttje, megbízásáról lemondott s a tanács ma a választmányi tagságra dr. Oláh Dezsőt jelölte.

((Az épülő kenyérgyár. A tanács ma kétheti határidővel árlejtést írt ki a községi kenyérgyár üveges és faburkoló munkálataira.

((Építkezés a Közúti Vasútnál. A budapesti közúti vasúttársaság a farkasréti vonal mentén, az Ugocsi-utczát átsejő útjáról 8 méter hosszúságban és 4 és fél méter szélességben ki akarja bővíteni. A tanács a tervet jóváhagyta és a helyhatósági építési engedélyt megadta. A kereskedelmi miniszter a tanácsnak ezt a határozatát most megerősítette.

Nyilttér.

E rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN

jogi szemináriuma
Budapest, IV., Magyar-utca 3.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.
— Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

TÖRVÉNYSZÉK.

Fordulat a Kardos-ügyben.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 15.

Tegnap jelentettük már, hogy a Kardos-féle bankszédelgések ügye a törvényszék fölmentő ítélete ellenére is a királyi táblára került, az ügyészség fölebbezése folytán. A törvényszék tudvalevőleg bizonyítékok hiányában az egész Kardos-familiát fölmentette a család és hűtlen kezelés vádjai alól. A vádlottak rossz-hízműségét azonban a rendőri nyomozat adatain kívül is annyi más mellékkörülmény teszi valószínűvé, azonkívül pedig ez a bankalapító családi szövetkezet olyan rettentő károkat okozott az ország, specziálisan pedig a főváros közgazdasági életében, annyi embert juttatott anyagi tönkbe, hogy így kurtán-furcsán nem lehetett a konzorciumot futni hagyni.

Az ügy tehát a királyi tábla elébe került, amely tegnap kezdte meg a pör tárgyalását és ma délelőtt egy meglepetést keltő határozattal szenzációs fordulatot adott a bünpör továbbbi sorsának. A királyi tábla első büntető tanácsa ugyanis Frenreisz István tanácselnök elnöklése alatt elrendelte a törvényszék előtt lefolytatott két főtárgyalás egész reprodukcióját s ezebből a tárgyalás folytatását május 25-ikére halasztotta el. A kir. táblának ezt a váratlan döntését a tegnapi tárgyalás tapasztalatai idézték elő. Tegnap ugyanis, amikor dr. Traeger táblabíró, a szövevényes bünper előadója, a törvényszék felmentő ítéletének a kir. ügyész anyagi és alaki semmisségi panaszainak ismertetése után megkezdte az ügy előadását s jegyzeteiből ismertetni kezdte a bünpör anyagát, a védők több ízben kifogást emeltek az ellen, hogy a referens az ügy előadásán nemcsak a főtárgyaláson történteket, hanem a nyomozás és vizsgálat adatait is ismerteti. Az előadó azonban szükségesnek tartotta a nyomozás adatainak ismertetését is. A vádlottaknak a nyomozás során és a főtárgyaláson tett vallomásai között ugyanis többrendbeli eltérés mutatkozik s a perrendtartás aként intézkedik, hogy ily esetekben az elnök köteles megkérdezni a vádlottakat, hogy mivel tudják megmagyarázni ellentétes vallomásaikat. A törvényszéki főtárgyalást vezető elnök azonban a kir. ügyész semmisségi panasz szerint a vádlottakat ezirányban nem kérdezte ki. A kir. tábla belátta, hogy a kir. ügyésznek ez a semmisségi panasz alapos s a főtárgyaláson történt ezt a mulasztást ma már azzal sem lehet pótolni, hogy az előadó a nyomozás adatait is ismerteti. Ezért helyesebbnek tartotta azt, hogy az ügy tárgyalását most félbeszakítsa s a szövevényes bünpör összes szereplőit maga elé idézi. A törvényszéki tárgyalást tehát a jövő hónap végén teljesen reprodukálni fogják a kir. tábla előtt. Az új főtárgyalást május 25-én kezdi meg ugyancsak Frenreisz István tanácsa előtt. Az ügy előadója az új főtárgyaláson is dr. Traeger táblabíró lesz. A vádat dr. Nagy Béla kir. ügyész fogja képviselni, a védelmet pedig dr. Edvi Illés Károly, dr. Pollák Illés és dr. Gál Jenő ügyvédek látják el.

A királyi táblának ez a határozata föltétlen megnyugvást, sőt meglegedést kell, hogy keltsen mindenütt, még az érdekeltek körében is, mert nyilvánvaló, hogy nagyban hozzá fog járulni az ügy tisztázásához. Ez a nagyszabású bankbukás olyan érzékenyen sújtotta közgazdasági életünket, hogy a külföldi tőke bizalma is megingott a magyar pénzpiac szoliditásában, nem is szólva arról, hogy a magánosok egész tömegét juttatta tönkre, a szolid bázison álló kisebb pénzintézeteket pedig mefosztotta a nagy intézetek hitelkedvezményétől. Pusztulás és sivár pangás követte a Kardos-bankcsoport bukását mindenfelé. Most még csak az hiányzott volna, hogy a bünösök — ha vannak az ügyben bünösök — a törvény büntető kezétől is szabaduljanak. A Kardos-családnak ez a sikere egyenesen katasztrófális csapást mért volna a magyar pénzpiacra, mert megingatta volna a külföld bizalmát a magyar bíróságok pártatlan-

igazságerzetében. Egész bizonyosan ránk fogta volna a külföld, hogy itt a barbár kelet jogállapotai uralkodnak, amelyek menedéket adnak minden kalózkodás számára.

A törvényszék ítéletében fölmentette a vádlottakat, mert nem tud ellenük elégséges tárgyi bizonyítékokat produkálni. Ez a negatív nyomozati eredmény azonban nem lehet szankcionálója annak, hogy bűnös, még pedig nagyon bűnös emberek büntetlenül a markukba nevetthessenek. Végre is, hoztak már marasztaló ítéletet ebben az országban logikai és északi bizonyítékok alapján is. Ezek az emberek egyszerre juttattak tönkre három intézetet. Nem furcsa ez? És ők mind a három intézet pénzével a maguk privát üzleteit finanszírozták. Ezek az emberek hamis könyvkivonatokat alapján fondorkodták ki maguknak a bankjaik törvényszéki bejegyzését. Ezek az emberek hamis alapon szereztek hitelt maguknak pénzintézeteknél. Reklámmal és ragyogó üzleti berendezéssel csalták ki a hiszékenyek filéit betétül, hogy aztán a maguk céljaira elprédálják. Ezek az emberek tiszteletreméltó és nagynevű embereket kerítettek a hálóikba. Bevásárolták őket igazgatók a bankjaikba, hogy cégérül használhassák őket, aztán pedig hogy kifosztogassák azokat is. Eza a bünlisztájuk. Nem dolus mind ez? De az. És elismerés illeti a királyi tábla első büntető tanácsát, hogy nem hajlandó futni engedni a marodöröket csupán csak azért, mert ügyesen bujkálni tudnak a büntető kodex paragrafusai között.

§ A nagyszerb-pör. A mai tárgyaláson, amelyen jelen volt dr. Massaryk bécsi egyetemi tanár és osztrák képviselő, meg dr. Bocsek, a csehek sokra tartott kriminalistája is, folytatták Kalember vádlott kihallgatását. Miután dr. Mazzura védő több kérdést intézett hozzá, kijelentette, hogy nem látja át, miért követelt el fazaárulást azzal, hogy egy szerb gimnázium létesítésén fáradozott, amit a horvát kormány is hajlandónak mutatkozott támogatni. Azzal sem követelt el vétkeket, hogy vendégül látta a Pribiseviceket, mert ehhez mint szabad polgárnak joga volt. Következett a harminczkilencedik vádlott, dr. Gyurics Sándor negyvenkét éves, nős, grubisnopoljei járási orvos. Ő az első vádlott, aki úgy nyilatkozott, hogy megértette a vádat. Egyébként annyit beszélt, hogy nem győzték hallgatni. Az elnök többször rászólt, hogy mérsékelje ezt a szózáport (derültség), de az csak tovább szónokolt és nyakra-főre idézett politikusokat, közjogászokat, történcészeket meg költőket. Majd engedelmet kért, hogy a vádiratot behatóbban bírálhassa. „Bizza ezt csak a védőkre” — szólt az elnök. „Eszerint nem szabad” — hangzott a válasz. — „No akkor hamarosan készen leszünk.” (Nagy derültség.) És ez a „hamarosan” eltartott jóval tovább, mint egy óráig. Mikor a vád tanuit kezdte szapulni, az elnök megtiltotta ezt neki. Dr. Mazzura védő semmiségi panaszt jelentett be. Épp elérkezett a déli szünet ideje, ahogy végeztek dr. Gyurics kihallgatásával. A délutáni tárgyaláson a negyvenedik vádlott, Szolaries Platon hatvanhárom esztendőnős katonai-plébánosra került a sor.

§ A Magyar Jogászegylet április hó 17-én (szombaton) délután hat órakor az ügyvédi kamara helyiségében (Szemere-utca 10. szám alatt) folytatja az új ipartörvénytervezet jogi alapkérdéseinek megvitatását. Tárgy: Az ipari bírásokodás. Főszóvalók: dr. Teller Miksa, dr. Dóczi Sámuel, dr. Besnyő Béla.

§ Az újpesti bankrablók. A Kuria negyedik büntető tanácsa Neuberger Ignác elnöklésével ma foglalkozott azzal a páratlanul vakmerő bankrablással, amelyet a múlt év október 28-án délből követtek el a Pesti magyar kereskedelmi bank újpesti fiókja ellen. Két munkás, *Piaszkovszky* József orosz-lengyelországi vasmunkás és *Androsevics* Gyula ércnyomó délből féltizenkét órakor állig fölfegyverkezve és álszakállal megjelentek a bankban és lelővéssel fenyegettek mindenkit, a ki meg mer mozdulni. Ily módon megfélemlítették a bank tisztviselőit, sőt az időközben érkezett feleket is, azután pedig zsákmányukkal, több mint negyvenezer korona készpénzzel és néhány ezer korona értékű bankutalvánnyal elmenekültek. A rablót a rendőrség már másnap kézrekerítette és megkerült

a kerepesi erdőben elásott rablott pénz is. A budapesti esküdtbírószakasz a 92-ik enyhítő szakasz alkalmazásával három-három évi fegyházra ítélte a rablót, de az ügyész az ítélet ellen sulyosbításért fölébezt. A Kuria Vargha Ferenc helyettes-koronaügyész indítványára megsemmisítette az esküdtbírószakasz ítéletét s a 92-ik szakasz mellőzésével a vádlottak büntetését *hatodfél évi fegyházra emelte föl*. Megokolásában kimondotta a Kuria, hogy a tett elkövetésénél tanúsított vakmerőség és a rablott összeg nagysága az enyhítő szakasz alkalmazását kizárja.

§ Megszűnt sajtóper. Relle Pál, az „Egyetértés” művészeti rovatának vezetője nemrégiben a Pápai Körben felolvasást tartott az utca művészetéről. A felolvasás megtartása után néhány nappal a Pesti Hírlapban hasonló címmel tárcza jelent meg Pogány György joghallgató tollából. Relle erre egy nyilatkozatban a Pesti Hírlap tárczáiróját azzal vádolta, hogy az ő felolvasását plagizálta, amennyiben ő felolvasásának tartalmát Pogányval közölte. E nyilatkozat miatt Pogány rágalmazás miatt sajtóper indított Relle ellen. Ebben az ügyben mára tüzték ki a főtárgyalás; dr. Mikovich bíró elnöklésével, amelyet azonban nem tartottak meg, mert a felek békés uton elintézték az ügyet, mire a bíróság megszüntette a további eljárást.

§ Fegyházra ítélt szalámigyáros. Herzfeld Mór szalámigyáros megingott pénzügyi egyensúlyát csakis hamis váltók forgalombahozatalával tudta fenntartani. Nemesak rokonságának tagjai, hanem ismerősei és üzletfelei nevére is derűre-borura hamisította a váltókat s ezeket különböző fővárosi bankoknál számoltattatta le. Mikor bűnös manipulációi kiderültek, Herzfeld Mór Wienbe szökött. A budapesti rendőrség megkeresésére sikerült azonban a bécsi rendőrségnek a megszökött hamisított letartóztatni. A kiadatási eljárás után Herzfeld Mór hazahozták a büntető törvényszék fogházába. A mai tárgyaláson a vádlott beismerte a terhére rótt hamisítások elkövetését. A kihallgatott tanuk pedig azt igazolták, hogy Herzfeld Mór költséző, fényűző módot folytatott. A bíróság Herzfeld Mór 16 rendbeli magánokirat hamisítás büntetéséért három és fél évi fegyházbüntetésre és 200 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen a vádlott, a ki nek javára a bíróság egy évet és négy hónapot kitöltöttnek vett az elszenvedett vizsgálati fogság által a kiszabott büntetésből, felebbezést jelentett be.

SPORT.

Tavaszi versenyek Bécsben.

— Harmadik nap. —

Bebizonyosodott a mai nap főszámában, a *Tavaszi versenyben*, hogy a Przedswit eredménye hamis volt, amit már tegnap is cleve hangoztattunk, mert Dinom-Dánom revanchot vett ma legyőzőjén: Álnokon és könnyen egy hosszal nyerte a versenyt, míg Mony a harmadik helyre futott föl.

A *Schwechati-díjat*, mely a másik megemléstésre méltó verseny volt, szintén Geist-ló nyerte meg Salome révén, mely csak erős küzdelem után fejhoszszal tudta visszaverni Capt-Jack támadását, melyet Flapdoodle félhoszszal harmadikként követett; Meglio negyedik lett.

Még egy győzelemmel dícselkedhetik a mai napon a Geist-istálló, amennyiben az utolsó futamban Papushös fölényes győzelmet aratott öt ellenfelén, ami mindenestre kellő elégtétel az istálló agilis trainerének. A napot megnyitó *Nyeretlen kanczák versenyében* a győztes Anecdote diszkvalifikálták és így a Szemere-istálló jutott egy győzelemhez.

Részletes eredmény a következő:

I. *Nyeretlen kanczák versenyé*. Díj 3000 korona. Táv 1900 méter. 1. Szemere M. pk. *Deux Armoires* 56 k. (lov. Juhász). 2. Br. Springer G. *Perkátá* (Carlake). 3. Lossonczy Gy. *Flying Jib* (Janek). Futottak még: Madrigal, Anecdote, Nóta, Her Love. Egy hosszal nyerve, négy hosszal harmadik. Tot.: 10:37, 20:26, 27, 23.

II. *Mineral-verseny*. Díj 3000 korona. Táv 1800 méter. 1. Gr. Orsich P. 36. pk. *Ferronière* 54½ k. (lov. Pretzner). 2. Vonviller A. *Blue Peter* (Krouzil). 3. Lossonczy Gy. *Caracalla* (Janek). Futottak még: Dajna Bandi. Küzdelem után félhoszszal nyerve, négy hosszal harmadik. Tot.: 10:19, 20:24, 34.

III. *Tavaszi verseny*. Díj 8000 korona. Táv 1200 méter. 1. Geist G. 56. stpm. *Dinom-Dánom* 57½ k. (lov. Janek). 2. Gr. Pejacsevich A. *Álnok* (Pretzner). 3. Mautner V. *Mony* (Horan). Futottak még: *Fabelhaft*, *Illustra*, *Buffalo*. Könnyen

egy hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:48, 20:36, 32.

IV. *Eladóverseny*. Díj 2000 korona. Táv 1600 méter. 1. Vonviller A. 46. pm. *Gamin* 61 k. (lov. Krouzil). 2. Jankovich B. Gy. *Pythia* (Smutny). 3. Szemere M. *Kuopatkin* (Juhász). Könnyen öt hosszal nyerve, négy hosszal harmadik. Tot.: 10:14.

V. *Schwechati díj. (Handicap)*. Díj 5000 korona. Táv 2000 méter. 1. Geist G. 46. sk. *Salome* 47 k. (lov. Ulrichshoffer). 2. Pusztateleki m. *Capt. Jack* (Heidt). 3. Szemere M. *Flapdoodle* (Szente). Futottak még: *Arlesienne*, *Palma*, *Bisamberg*, *Antus*, *Gyöngyössi*, *Meglio*. Küzdelem után félhoszszal nyerve, félhoszszal harmadik. Tot.: 10:39, 20:44, 45, 75.

VI. *Gátverseny. (Handicap)*. Díj 3000 korona. Táv 2400 méter. 1. Br. Üchtritz Zs. 46. pk. *Mimosa* 65½ k. (lov. Fejes). 2. Fay-Halász G. *Vénusz* (Fries). 3. Rohonczy G. *Ezres* (Lawton). Futottak még: *Péda*, *Lánzhordta*, *Rodostó*, *Remek*, *Bon Garcon*, *Java*, *Dryander*, *Sodoma*, *Durga*. Biztosan három hosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot.: 10:39, 20:34, 38, 45.

VII. *Handicap*. Díj 3000 korona. Táv 1600 méter. 1. Geist G. 36. sm. *Papushös* 41½ k. (lov. Ulrichshoffer). 2. Zombory B. Gy. *Boncompagno* (Fetting). 3. Hg. Taxis M. *Halupsa* (Baker). Futottak még: *Prokop*, *Galoubet*, *Dunois*. Könnyen másfél hosszal nyerve, hat hosszal harmadik. Tot.: 10:28, 20:31, 53.

Budapesti ügetőversenyek.

— Második nap. —

A favoritok napjának mondhatjuk a mai ügetőversenyeket, mert jóformán az első helyen pártolt lovak érkeztek be elsőnek. A *Nádor-díj* a Pusztaberényi ménes *Lengyeltóti*jának zsákmánya lett Botha előtt. Amint előre is látható volt, a kitűnő Indiana nem is indult a versenyben. A *Szolnoki-díjat* Darabant nyerte meg négy ellenfele ellen.

Részletes eredmény a következő:

I. *Ujonez-verseny*. Díj 1700 korona. Táv. 1600 méter. 1. Hauser L. *Falstaff* (Tappan). 2. Pusztaberényi ménes *Balaton*. 3. Wolai ménes *Flóra*. Nem helyezve: *Pardon*, *Lásuk*. Tot.: 10:21, 20:20, 20.

II. *Pozsonyi díj*. 2000 korona. Táv. 2200 méter. 1. Sharovai ménes *Ex libris* (Ryerson). 2. Brunner J. és társa *Junta*. 3. Hauser L. *Disciplin*. Nem helyezve: *Lopke*, *Lord Lancelot*, *Pepsi*, *Bankó*, *Easter child*. Tot.: 10:31, 20:27, 31, 34.

III. *Pusztaberényi díj*. 2400 korona. Táv. 2000 méter. 1. Körmenti ménes *Georg* (Ryerson). 2. Vencsellői ménes *Pityu*. 3. Hauser L. *Flush Royal*. Nem helyezve: *Czankó*, *Pumi*, *Lady Kruse*. Tot.: 10:43, 20:45, 181.

IV. *Nádor-díj*. 4000 korona. Táv. 2500 méter. 1. Pusztaberényi ménes *Lengyeltóti* (Dieffenbacher). 2. Wolai ménes *Botha*. 3. Wienerwaldi ménes *Kontrás S.* Nem helyezve: *Feri*, *Eboli*, *Charley*. Tot.: 10:31, 20:37, 41.

V. *Iharosi díj*. 1700 korona. Táv. 2500 méter. 1. Wienerwaldi ménes *Siess R.* (Ederer). 2. Horváth F. *Perrier*. 3. Pusztaberényi ménes *Sir Potential*. Nem helyezve: *Nefejeits*, *Bon Marché*, *Milord*, *Dongó M.*, *Ella*, *Pogány*. Tot.: 10:23, 20:26, 26, 35.

VI. *Szolnoki díj*. 2500 korona. Táv. 2500 méter. 1. Brown J. S. *Darabant* (Brown). 2. Winans W. *Hugó*. 3. Mr. Frank *Ifero*. Nem helyezve: *King Theses*, *Egeria*. Tot.: 10:26, 20:24, 26.

VII. *Kettesfogatu urkoesis-verseny*. Díj 3000 korona. Táv 5500 méter. 1. Hg. *Ypsilanti T.* *Kohinor—Serenissimus* (Bernrieder). 2. Br. Sennyey G. *fogat*. 3. B. C. *szövetség-fogat*. Nem helyezve: *Ruziczka F.-fogat*, *Homoki ménes-fogat*. Tot.: 10:42, 20:22, 21.

() *Galamblovó-versenyek* Budapesten. A

József főherceg védnöksége alatt álló Országos Magyar Galamblovó Egyeslet április hó 21-től május hó 28-ig rendezti a Margitszigeten galamblovó-versenyeit. Április 21-én dől el a Megnyitó Handicap, 28-án a Tavaszi Handicap, 26-án az Áprilisi díj, 28-án a Hűvösvölgyi Handicap, 30-án a Zugligeti Handicap, május 3-án a Csillaghegyi díj, május 5-én a Májusi Handicap, 7-én a Jánoshegyi Handicap, 10-én Vojnich Oszkár tiszteletdíja, 12-én az Arnyék-díj, 14-én József főherceg tiszteletdíja, 17-én Augusta főhercegnő tiszteletdíja, 19-én Magyarország bajnoksága, 21-én a Gellérthegyi Handicap, 24-én az Óbudai Handicap, 26-án a Margitszigeti díj és 28-án a Vigasz-díj. A lövészetek kezdete délelőtt tíz órakor, a díjak két órakor követnek. Felvilágosítással szolgál Gyapay Nándor titkár, Margitsziget.

KÖZGAZDASÁG.

Az Agrárbank új igazgatója. Ismeretes, hogy a Magyar Agrár- és Járadékbank részvénytársaság legutóbbi közgyűlésén beválasztották az igazgatóságba Jankovich Jánost. A cégbírótság ezt a körülményt bejegyezte s egyszersmind: Dorizon Lajos, Vörös Sándor és Beck Nándor igazgatósági tagokat a lajstromból törölte.

A földmívelési kamarák kérdése. A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének nagygyűlése által a mezőgazdasági érdekképviseletre vonatkozó tervezet tárgyalására kiküldött országos bizottság ma Bujanovics Sándor elnöke alatt ülést tartott. Az országos bizottság változatlanul elfogadta a bizottság javaslatát, amely szerint a kamarai illeték rendszerint a kataszteri jövedelem felszámolását meg nem haladhatja. Rendkívüli szükségletek esetére ezen illeték az országos kamara meghallgatásával és a földmívelésügyi miniszter hozzájárulásával még egynegyed százalékkal emelhető. A haszonbérlet és gazdasági tisztviselőknél a jövedelemadó 1 százaléka képezi a kamarai illetéket. Az öt holdon aluli birtokok kamarai illetéket nem fizetnek. K. mondta továbbá a bizottság, hogy kamarai beltagul a földbirtokok sorából csak oly földbirtok tulajdonosai, haszonélvezői, javadalmasai választhatók, akiknek földbirtoka megüti az érdekeltség legkisebb fokát. A szabotsi indítványt felszólalt Rubinek Gyula s kifejtette, hogy miután az indítvány ellentétben áll a most elfogadott javaslattal, indítványozza, hogy fejezze ki a szövetségi nagygyűlés azt az óháját, hogy a telepítési és parcellázási törvény végrehajtásánál az érdekképviseleti szerveknek hatáskör biztosításuk. Gróf Andrassy Sándor felszólalása után a kérdést a bizottság további intézkedés végett áttesszi az OMGE.-hez.

Egy érdekes cégjegyzés. A Budapesti Kereskedelmi és Közgazdasági Bank RT. még 1907-ben alakult meg 200,000 korona alaptőkével. Akkor a megalakulást a törvényszék be is cégjegyezte. Ha nem — úgy látszik — elfeledkeztek arról, hogy a bank bankügyletekkel is foglalkozik. Erre mutat ugyanis az, hogy március 30-án a budapesti törvényszék pótlólag, azon körülményt, hogy a részvénytársaság bankügyletekkel is foglalkozik bejegyezte. — Ugyanezt tette az Országos Korona Takarékpénztár m. sz.-el is ugyane napon. Amin azonban igazán nem lehet csodálkozni, mert hiszen még mindig vannak elég nagy számban olyan szövetkezetek, amelyek komoly bankügyletekkel nem foglalkoznak.

A Fonciére közgyűlése. Ma délelőtt tartotta meg a Fonciére Pesti Biztosító-Intézet ez évi rendes közgyűlést kilényi Kilényi Hugó nyug. min. tanácsos, elnök vezetésével. Az elnök a megjelentek üdvözlése után konstatálta, hogy a közgyűlésen 30 részvényes jelent meg, akik összesen 9250 részvényt és 366 szavazatot képviselnek. Ezután az igazgatóság jelentésének tárgyalására került a sor. A jelentésből közöljük a következő adatokat: Különös említést érdemel, hogy az intézet összes tartaléktőkéi 1,937,364 korona 8 fillérrel gyarapodtak s immár 29,266,339 korona 95 fillérre rugnak. Az életbiztosítási ágazatban a biztosítási állomány 100,064,844 korona tőkével és 47,139 korona járadékról szóló 27,147 kötvényre rug a tavalyi állományhoz szemben, amely 94,049,695 korona tőkével és 38,359 korona járadékról szóló 25,546 kötvényt képvisel. A tüzbiztosítási állományban a készpénzdíjbevétel 9,192,261 korona 76 fillérre rugott; a jégbiztosítási ágazatban 482,810 korona 84 fillér volt a díjbevétel. A balesetbiztosítási és szavatossági ágazatban a bevett díjösszeg 587,408 korona 35 fillérre rugott. A szállítványbiztosítási üzlet készpénzdíj bevétele 2,440,840 korona 56 fillérre tett ki. — A mérleg a tavalyi nyereségáthozat levonásával 265,021 korona 35 fillér nyereséget tüntet fel. A tartalékalap javára fordítandó 26,502 korona 14 fillér levonása után 238,519 korona 21 fillér áll a közgyűlés rendelkezésére. Ennek felosztására vonatkozólag az igazgatóság javasolja, hogy a részvénytőke osztalékára (5 százaléka) 150,000 korona, nyereség-járulék fejében pedig 23,851 korona 92 fillér fizetessék ki. A fennmaradó összegből a részvényeseknek további 2 százaléka, azaz 60,000 korona felülosztalék fizetessék, 12,546 korona 52 fillér pedig új számlára vitessék át. Az 1908. évre vonatkozó szelvényeket részvényként 14 koronával április 16-tól kezdve váltják be. A közgyűlés úgy az igazgatóság, mint a felügyelő-bizottság jelentését elfogadta és a felmentvényt minden irányban megadta. A felügyelő-bizottság eddigi tagjai: Ribári Lajos, Auer Róbert, Doctor Gyula, Thiemann Márk és Wolfinger Lajos további egy évre újlag egyhangulag

megválasztották. A közgyűlés az elnök zárásával ért véget. A közgyűlést követő igazgatósági ülésen az intézet elnöke újra kilényi Kilényi Hugót, alelnökké pedig vágujhelyi Hoffmann Sámuel és farszádi Simó Lajost választotta meg.

A Magyar-Amerikai Bank mérlege. A Magyar-Amerikai Bank, New-York, március 29-én tette közzé legújabb mérlegét, amelyet most küldött be hozzánk. A mérleg a következő adatokból áll:

Tartozások: Leszámított váltók 170,063.24 dollár = 850,316.20 K. Napi kölcsönök 125,884.— dollár = 629,420.— K. Értékpapírok 343,174.— dollár = 1,715,870.— K. Berendezések 6,774.09 dollár = 33,870.45 K. Előre fizetett lakbér 1,250.— dollár = 6,250.— K. Készpénz és bankoknál levő követelések 733,856.34 dollár = 3,669,281.70 K. Összesen 1,381,001.67 dollár = 6,905,008.35 K.

Követelések: Alaptőke 200,000.00 dollár = 1,000,000.00 K. Tartaléktőke 117,043.23 dollár = 585,216.15 K. Adótartalék 500.— dollár = 2,500.— K. Kamattartalék 400.— dollár = 2,000.— K. Betétek 1,063,058.44 dollár = 5,315,292.20 K. Összesen 1,381,001.67 dollár = 6,905,008.35 K.

Ez adatok mutatják, hogy a bank örvendes módon fejlődik. Különösen feltűnő a betétek folyamatos emelkedése, amelyek most már 5,315,292.20 koronára rugnak és rövid idő alatt több mint egy millió koronával szaporodtak. A bank mindenkori igen nagy súlyt helyez külföldi összeköttetéseire. A Magyarországgal való napi forgalma meghaladja az egy millió koronát. A bank általános fellendülése mutatja, hogy az igazgatóság a legnagyobb körültekintéssel vezeti üzleteit és hogy fárdhatatlanul működik az intézet gyarapodásán.

Fizetésektelenségek. A bécsi hitelezői véd-egylet a következő fizetésektelenségeket jelenti: Höngig és Weisz kereskedő-cég, Munkács; Nagy Árpád kereskedő hagyatéka, Szalatna; Altmann Jenő kereskedő, Tiszalök; Haisz Konrad, a Mocskovacs Károly-cég tulajdonosa, Pozsony.

A naszdvidéki h. é. vasút tőkeemelése.

1906-ban alakult meg a Naszdvidéki helyi érdekű vasút részvénytársaság, a Betlentől Kisilváig és Kisilvától folytatódó Oradnág vezetendő helyi érdekű gőzmotondó és motorüzemi vasútnak kiépítése és forgalomban tartása céljából 5,123,600 korona alaptőkével. A társaság még 1908-ban fel-emelte alaptőkéjét, s ezt a kereskedelemügyi miniszter most jóváhagyta. E szerint a vasút alaptőkéje 939,600 korona névértékű törzsrészvénynek és 2,235,000 korona névértékű elsőbbségi részvénynek kibocsátása által 3,174,600 koronával emeltetett fel, a társaság alaptőkéje tehát 8,298,200 korona, melynek beszerzése céljából kihocsátott 4,092 darab egyenként 600 koronás és előmutatóra szóló, összesen 2,455,200 korona névértékű törzsrészvény, melyek közül 2 darab felosztott 12 darab egyenként 100 koronás névértékű egyhatod részvényre, 2 darab pedig 24 darab 50 koronás névértékű egytizenketted részvényre és továbbá kibocsátott 5,843 darab, egyenként 1,000 koronáról és előmutatóra szóló elsőbbségi részvény, összesen 5,843,000 korona névértékben. A társaság bankárja, a Magyar Agrár és Járadékbank, már az összes részvényeket elhelyezte.

Magyar kivitel Belgiumba. A Kereskedelmi Múzeum brüsszeli levelezője, Menckes Hugó holnap, pénteken, déli 12—1 óra között a Kereskedelmi Múzeumban a belga üzleti viszonyok iránt érdeklődő kereskedőknek és iparosoknak tüzetes felvilágosítással szolgál és tőlük üzleti megbízásokat is vállal.

Tárgyalások a román kereskedelmi szerződés ügyében. Mint már ma előre jeleztük, tegnap Bécsben a külügyminisztériumban báró Aehrenthal közös külügyminiszter elnöklésével közös miniszteri értekezlet volt, amelyen a magyar kormány részéről dr. Wekerle Sándor miniszterelnök, Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, Szerényi József és Ottlik Iván államtitkárok vettek részt; az osztrák kormány részéről báró Bienert miniszterelnök képviselőben dr. Bráf földmívelésügyi miniszter jelent meg, lovag Bilinski pénzügyminiszter azonban, minthogy ágyban fekvő beteg, kénytelen volt az értekezlettől távol maradni, míg a távollevő dr. Weisskirchner kereskedelmi minisztert dr. Ridl osztályfőnök képviselte. A miniszteri értekezleten, melynek jegyzőkönyvét Joanovics konzul vezette, résztvettek még lovag Rössler és Mihalovich külügyi osztályfőnökök is. A tanácskozás egyedüli tárgya a román kereskedelmi szerző-

dés kérdése volt. Az osztrák és a magyar küldöttek jelentése alapján tisztázták azokat a kérdéseket, amelyekben az eddigi tárgyalások során teljes megegyezés jött létre. Sikerült a kiküldötteket a magyar érdekek figyelembevételével oly utasításokkal ellátni, — amint a sugalmazott közlemények mondják — amelyek alapos reményt nyújtanak arra, hogy a Romániával folytatott kereskedelmi szerződési tárgyalások már a legközelebbi időben eredményesen befejezhetőek lesznek. Szóval — mivel Románia nem enged, engedni fogunk mi — a magyar érdekek figyelembevételével, az osztrák érdekek védelmére. A tárgyalások befejezésére a magyar és az osztrák kiküldöttek már a legközelebbi napokban Bukarestbe utaznak. A magyar kereskedelemügyi minisztérium képviselőjében dr. Lers Vilmos miniszteri tanácsos, a magyar földmívelésügyi minisztérium képviselőjében Róth Lóránt osztálytanácsos utazik le Bukarestbe az osztrák kereskedelmi és földmívelésügyi minisztériumnak képviselőjével és valószínű, hogy szombaton befejezik Romániával a tárgyalásokat. A záró tárgyalások befejezése után, valószínűleg a jövő hét közepe táján, Szerényi József államtitkár a magyar és dr. Seidler osztályfőnök az osztrák kormány képviselőjében a szerződés aláírása céljából Bukarestbe utaznak. A közös miniszteri értekezlet öt óra után végződött.

Az osztályorszájáték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

10.000 koronát nyertek: 54234 82833 88303 102553.

5000 koronát nyertek: 50007 68433.

2000 koronát nyertek: 8325 9913 21270 21344 27305 35409 41653 43922 46337 50956 83638 86079 86707 89910 102657 105773 106192 113225 124581 59998.

1000 koronát nyertek: 2895 4444 8921 9195 15776 17235 27570 28400 29289 32578 39461 46999 47588 57386 58312 60609 63012 64852 69609 70438 74272 74501 74680 80197 84569 85991 88838 91827 96060 105885 111290 115446 122275.

500 koronát nyertek: 2035 6381 6652 12747 18131 20351 20610 24185 29513 31764 37410 37767 40795 41178 42034 42693 43667 44977 46274 46286 46633 47339 48771 49796 55157 55485 57942 58425 60126 64252 65488 65574 67564 68880 69979 70255 71521 73154 75990 80570 83657 85745 86036 88009 98996 99471 100352 107135 108222 109556 109900 110423 110441 110751 111759 113506 116888 117881 119593 124765. — A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

Naponta nagy nyeremények Törökországban. A Török A. és Tsa bankház r. t. (Szervert-tör 3.) szerencsés vevői ma megint nyertek a 82.833 számú sorsjeggyel 10.000 koronát 4/4-es beosztásban.

Felszámoló faipari vállalat. Megirtuk, hogy a Szczurovice—brody-i fakiviteli részvénytársaság — felszámol. A felszámolást kimondó közgyűlést már megtartották, és a cégbírótság most a felszámolást, a felszámolási cégzsöveget, továbbá Spitz Márk és Hartenstein Jenő felszámolóknak ebbeli minőségét és együttes cégjegyzési jogosultságát bejegyezte.

A boszniai postatarifák mérséklése. Az OMKE. azzal a kéréssel fordult a miniszterhez hogy a magyar-bosnyák postatalvány-tarifája, amely sokkal drágább, mint a belföldi díjszabás, Boszniával való postai viszonyainknak kiűszöbön álló rendezésénél azonosan állapíttassék meg azzal a tarifával, amely a belföldi és a magyar-osztrák forgalomban érvényes.

A villamos trüsz közgyűlése. A „Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok Számára“ cég ma tartotta meg örgróf Pallavicini Ede igazgatósági elnök elnöklésével XIII. rendes közgyűlést, mely az igazgatóságnak a 810,228 K 76 fillérenyi nyereség felosztására vonatkozó javaslatait egyhangulag elfogadta. E szerint az 1908. évi osztalék-szelvényt e hó 16-ától kezdve a Társaság pénztáránál vagy a Magyar Általános Hitelbanknál 14 koronával váltják be. A közgyűlés az eddigi felügyelő bizottsági tagokat újra megválasztotta.

A balatonvidéki vasút menetrendje. Május 1-én életbelépő államvasuti nyári menetrend tervezetét már összeállította a MÁV. igazgatósága a megállapította ebben a Balatonvidéki vasút menetrendjét is. Az új vonalat — az eddigi megállapodás szerint — május elsején adják át a forgalomnak. Ezek szerint Adony—Pusztaszabolcs—Börgöndön át Balatonfüred érintésével Budapest és Tapolca között közvetlen vonatok közlekednek, melyek a Balaton egész zslai mellékeit érintik és vasuti összeköttetést adnak a parti fürdőeknek. Budapestről

közvetlen személyvonat 5 óra 50 perczkor reggel indul és délután 1 óra 15 perczkor érkezik, gyorsvonat pedig délután 3 óra 50 p. indul és este 9 óra 35 p. érkezik Tapolezára. Vissza reggel 4 óra 55 p. indul és Budapestre 9 óra 55 perczkor érkezik a gyorsvonat, délután 2 óra 55 perczkor indul és 11 óra 10 p. érkezik a személyvonat Budapestre. Junius 15-től szeptember 15-ig még egy gyorsvonat közlekedik mindkét irányban, mely Budapestről k. p. reggel 8 óra 20 p. indul és Tapolezára 1 óra 40 perczkor érkezik. A gyorsvonatokon III. osztály is lesz.

A közeg-szombathelyi vasut államosítása. Megirtuk már lapunkban, hogy az állam saját kezelésébe akarja venni a közeg-szombathelyi helyiérdekű vasutat. A vasut átvételét július elsejére tervezik s ekkor a közeg-soproni vonal helyett Szombathely-soproni közvetlen vonatmenet lesz. Szombathelynek továbbra is meg fog maradni a három közégi vonatja, de motorkocsi-forgalommal.

A szegedi hordógyár csődje. A szegedi kir. törvényszék mint esődbíróság — amint értesülünk — a Szegedi Hordógyár Tenner M. László és társa közkereseti társaság és tagjai: Tenner M. László és Tenner M. Lászlóné ellen elrendelte a csődöt. Csődbiztosul Pollner Kálmán törvényszéki bírót, tömeggondnokul dr. Pisztor Egon és dr. Engel Sándor ügyvédeknek neveztek ki. A nagy feltűnést keltő csődben a követeléseket május 29-ig kell bejelenteni.

Uj bank Segesvárott. Ipar-, tekerek- és előlegzési egylet részvénytársaság cím alatt mult hó végével uj bank alakult Segesvárott 400,000 korona alaptőkével. A megalakulást az erzsébetvárosi törvényszéknél most jegyezték be.

Darányi a középirtok kérdéséről. Háromszék vármegye törvényhatósága mult nyári közgyűléséből feliratot intézett a földmivélségi kormányhoz, melyben utalván a középirtokosok gyengülésével járó közgazdasági, társadalmi és politikai károokra, intézkedéseket kér a középirtok erősítése iránt. Nevezetesen kérte pontos birtokstatisztika összeállítását, a pusztuló középirtokok rekonstrukcióját, a középirtokosok hitelviszonyainak rendezését s a gazdasági munkáviszonyok javítását. Darányi földmivélségi miniszter ezt a felterjesztést tárgyalás alá vette s a törvényhatóságához intézett leiratában a következő nyilatkozatot tette:

„Örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy kifejezzem a vármegye közönsége előtt, miszerint a középirtok és a középirtokos osztály fentartása és megerősítése körüli köteleesség tekintetében egyetértek a feliratban kifejtettekkel s éppen azért abban a törvényjavaslatban, melyet a telepítésről, és ingatlan feldarabolásról és egyéb birtokpolitikai intézkedésekről az országgyűléshez benyújtottam, gondoskodtam arról, hogy részben járadéktelek alakításával, részben pedig középirtokos telephelyek alakításával, a régi középirtokosok és a hibájukon kívül eladódott középirtokosok megmentessenek, illetve középirtokos-telephely alakítása által esetleg új középirtokosok létesíttessenek. Közlöm továbbá a vármegye közönségével azt is, hogy a mezőgazdasági hitelügy több oldalról is sürgetett megfelelő rendezése iránt az előtanulmányok megtételére már régebben intézkedés tétellett és az arra vonatkozó külföldi törvényhozási anyag jó része már meg is szereztetett. Az összes vonatkozó előkészítő anyag összeállítása után a szükséges javaslatok is meg lesznek tehetők. Ami a munkás- és cselédviszonyok javítását illeti, a munkásközvetítés széles alapon való szervezésének kérdésével is foglalkozom. Végül a hazai birtokstatisztikának részletesebb és pontosabb adatok alapján való összeállítása iránt is megtörténtek a közelmúltban a szükséges intézkedések. A vármegye közönsége meg lehet győződve, hogy átérzem azt a fontos missziót, amelyet a hazai középirtokosság annyi megpróbáltatás között is lankadatlanul teljesít s éppen ezért a lehetőséghez képest minden alkalmat megragadok, hogy e nemzetfenntartó osztály jövőjét tölem telhetőleg biztosítsam.”

Az állam munkásbiztosítási hivatali szakvizsga. A hivatalos lap mai száma közli a kereskedelemügyi miniszter rendeletét, amely az állami munkásbiztosítási hivatal ügyviteli és fegyelmi szabályzata értelmében rendszeresítendő szakvizsga szabályzatát állapítja meg. A munkásbiztosítási

szakvizsga négyféle, ugymint: fogalmazói, számviteli, statisztikai és kezelői vizsga. Mind a négy vizsga írásbeli és szóbeli. A vizsgáló-bizottság elnöke a munkásbiztosító hivatal elnöke, tagjait pedig a hivatal elnökének javaslata alapján 3 év tartamára a hivatal tagjai és a hivatalon kívül álló szakférfiakból a kereskedelmi miniszter nevezi ki.

Uj vasutak. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter gyors egymásutánban igyekszik kijavítani azokat a hibákat, melyeket vasuthálózatunkon a multban elkövettek. Ilyen nagy hiba volt az, hogy az ország keleti része kizárólag csak Budapestent át érintkezhetett a Dunántullal és a tengerparttal, ami nemcsak nagy időbeli, hanem anyagi áldozatokkal is járt. E bajon segített, a miniszter megépíttette a Baja-Báttaszék között oly régóta tervezett vasuti hidat a Dunán át s ezzel új kaput nyitott az ország két fele között. A munkát most kiegészíti az a törvényjavaslat, a melyet a pécs-báttaszéki vasut kiépítéséről ma nyújtott be. E 66 km. hosszúságú vonal igen fontos közgazdasági szerepre hivatott. A dunántuli vármegyék siettek is lehetővé tenni a vasutat s Pécs városával együtt 1,200,000 koronát szavaztak meg a vasutra. Különösen Pécs városának fontos érdekei fűződnek a vasúthoz, amely valóságos emporiummá teszi a Dunántullat ezt az élénk ipari és kereskedelmi gőcpontját. A pécs-báttaszéki vasut, a baja-báttaszéki vasut és hid kiépítése folytán Délmagyarországot egyenes összeköttetésbe hozza a Dunántullal s ezen az uton a tenger felé, amely uton a tengerre irányuló kivitelnek egyik erős fejlesztője lesz. A Dunántulnak számos virágzó telepe, közszénbányái kapcsolódnak be a vasut által az államvasutak nagy forgalmába, a mi kétségkívül hozzá fog járulni ahhoz, hogy ezek az ipartelepek biztos fejlődésnek, fokozatos virágzásnak nézhetnek elöbe. A személyforgalom is rendkívül sokat nyer e vasut által, mert egész Erdély, sőt az Alföld nagy része, Budapest elkerülésével jut el a Dunántulra s ez az egyenes és rövidebb összeköttetés a pécs-báttaszéki vasut kiépítésével válik lehetővé. Ugyancsak ma nyújtotta be a kereskedelmi miniszter ezenkívül a Jászapát-Vámosgyörk és a Czegléd-Csengőd között építendő vasutakról szóló törvényjavaslatát.

Kákakiviteli tilalom Szerbiában. A szerb pénzügyminiszter csak tegnap helyezte hatályon kívül a tengeri kiviteli tilalmat s ma arról értesülünk, hogy a kákanövényre rendelt el kiviteli tilalmat és pedig azért, miután a kákanövény is használható állati takarmánynak, így a kiviteli tilalmat a kákára kiterjesztette.

A Kereskedelmi Részvénytársaság vasutja. A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság — amint értesülünk — együttesen a baseli Bank für Bahn- und Industriewerte című vállalattal elvállalta az összesen 12,450,000 koronányi tőkével létesítendő Bécs-Báttaszéki Helyiérdekű Vasut Részvénytársaság finanszírozását. Az új vasutvonal, mely 66.3 kilométer hosszúságban Baranyavármegye legtermékenyebb vidékét szeli át, rendkívüli jelentőséget nyer a közelebb megnyitandó bajai Dunahid révén, amennyiben egyrészt a pécsvidéki szénterület legközelebbi kőti össze az Alföld nagyfogyasztású vidékeivel, másrészt pedig az alföldi megyék gazdasági termékei részére közvetlen utat nyit meg Horvátország, Fiume és Ausztria felé. A vasutvállalat alakuló-közgyűlése rövid időn belül fog megtartatni s ennek nyomán a vasutvonal építkezése is haladéktalanul megindul.

Elhalasztott sorsolás. A Magyar Jelzálog-Hitelbank kamatozatlan nyereségekötvényeinek sorsolása a hó 25-re eső vasárnap miatt egy nappal előbb, vagyis *folyó hó 24-én délután 1 óra 4 órakor* fog a bank helyiségeiben kir. közjegyző jelenlétében megtartatni.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, április 15.

A **készáru** piacra ma jóval kisebb volt a forgalom, mint tegnap. A malmok is tartózkodtak a vásárlástól és a kínálat is csak igen mérsékelt volt. A malmok mindössze 12,000 mm. búzát vettek a tegnapi árnál 5-10 fillérrel olcsóbb áron. A rozs ára néhány fillérrel olcsóbb, a többi czikk ára nem változott.

A **határidő** piacra, bár a tengerentuli piacok mintegy 1 és fél czentig terjedő árdragulást tudósítottak, nálunk mégis a lanya irányzat jutott kifejezésre. Tegnap délután megeredtek az ég csatornái és a jótékony eső ma reggelig öntözte a vetéseket az ország csaknem minden részében. Ezért a hausse nagy tételekbe adott tul vett kötéseink és kontremín ismét nagyobb eladásokat eszközölt. Délben Berlin 1 m-val magasabb árfolyamot táviratozott és a vetések állásáról ismét panaszok érkeztek, minek következtében a spekuláció egy része vásárolt és az árfolyamok ismét valamivel drágultak. Az áprilisi buza irányzata azonban a készáru és az áprilisi buza ára között fennálló diszparitás következtében szilárd volt. A mai nap szenzációja, hogy 2000 mm. búzát is felmondtak. Ezen csokály mennyiség azonban nem befolyásolhatta az áprilisi buza irányzatát. Bejelentettek még folyó hó 20-án leendő átvételre 10,500 mm. rozsot.

Az **amerikai** piacok ma ismét 1 és fél czentig terjedő áremelkedést jelentettek és táviratozzák, hogy ott eleinte lanyhán indult az üzlet az európai piacok lanya irányzata folytán, később azonban az észak-nyugati államokból jelentett hideg időjárás következtében, jó exportkereslet, Armours csikagói czég májusi buza fedezési folytán az üzlet irányzata megszilárdult.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg
Tiszavidéki	75	—	79	29.15—29.65
"	76	26.20—28.90	80	29.40—29.95
"	77	28.80—29.40	81	29.55—29.15
"	78	29.10—29.60	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	28.90—29.50
"	76	28.35—28.75	80	29.15—29.55
"	77	28.65—28.60	81	—
"	78	27.80—29.20	82	—
Pestvidéki	74	—	78	28.85—29.25
"	75	—	79	28.85—29.50
"	76	28.50—28.80	80	29.20—29.35
"	77	28.80—29.15	81	—
Bácskai	74	—	78	29.20—29.60
"	75	—	79	29.05—29.15
"	76	28.65—29.00	80	29.30—29.70
"	77	28.65—29.20	81	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	20.35—20.50
" középminőségű új	—	—	—	20.30—20.35
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	18.00—18.80
" II. rendű	—	—	—	17.50—17.80
Köles	—	—	—	—
Zab I-rendű	—	—	—	17.75—18.70
" II-rendű	—	—	—	17.85—17.65
Tengeri belföldi új	—	—	—	14.95—15.25
Korpa:	—	—	—	12.50—12.85

A készáru piacra elkelt:

Buza: Tiszavidéki: 400 q 80 k 30.30 K, 200 q 80 k 30.25 K, 800 q 79.5 k 30.30 K, 200 q 79.5 k 30.20 K felső, 200 q 79.5 k 30 K, 100 q 79.3 k 30.10 K, 800 q 79 k 400 q 80 k 30.30 K, 100 q 79 k 29.60 K, 800 q 79 k 29.80 K felső, 500 q 78 k 29.90 K, 500 q 78 k 29.80 K, felső, 100 q 77 k 100 q 78 k 29.80 K.
Pestvidéki: 200 q 79 k 29.80 K, 100 q 78 k 29.60 K, 450 q 76.4 k 29.40 K.
Bácskai: 130 q 79 k 250 q 79 k 30.20 K, 130 q 79 k 30 K.
Obecsei: 2600 q 76.3 k 28.55 K üszkő.
T-becei: 150 q 79 k 30.20 K.
Hódmezővásárhelyi: 1000 q 79 k 30.20 K.
Rozs: 200 q 20.10 K kpf. par., 100 q 19.50 K kpf par. 100 q 20.10 K kpf par.

Angol készpénzrendszerű

országosan ismert elsőrangú ural szabó-termek szállít mérték szerint, kifogástalan kelméből, több szöri próbával.
Prima munka.

Átmeneti kabátot (angol kelméből) **35 frtért**
Felöltöt **30 "**
Smoking-öltönyt) **35 "**
selyem béleléssel) **30 "**

IV., BELVÁROS, Magyar-u. 3.
I. emelet,
Kossuth L.-u. mellett.
Telefon 116-85.

Zab: 100 q 17 K kpf. dohos, 250 q 18.40 K kpf, 100 q 18.10 K kpf 100 q 17.80 K.

Az árak 100 kilogrammonként koronaértékben értendők.

A határidőpiacon kötetett:

Délelőtt:

Előforduló kötések (100 kg.-kint) 1909-re:

Buza áprilisra	28.72—29.00
Buza májusra	28.48—28.46—28.54—28.26—28.44
Buza októberre	23.30—23.26—23.32—23.10—23.30
Rozs áprilisra	19.98—20.08—19.90
Rozs októberre	18.48—18.50—18.30—18.48—18.44
Zab áprilisra	17.50—17.56—17.60
Zab októberre	14.94—14.92—15.02
Tengeri májusra	15.32—15.42
Tengeri júliusra	15.32—15.42

7 óra 30 perccor zárulnak:

1909. áprilisi buza	29.00—29.02
1909. májusi buza	28.46—28.48
1909. októberi buza	23.24—23.26
1909. áprilisi rozs	19.90—19.92
1909. októberi rozs	18.44—18.46
1909. áprilisi zab	17.60—17.64
1909. októberi zab	14.98—15.00
1909. májusi tengeri	14.98—15.00
1909. júliusi tengeri	15.38—15.40

Budapesti gabonaforgalom.

1909. április 13-tól 1909. április 14-ig.

	Erkezett	Elszállított
m é t e r m á z s a		
Buza	29875	6543
Rozs	8499	7912
Arpa	4608	—
Zab	8895	14380
Tengeri	23449	4131
Liszt	102	5688
Korpa	—	2536

Értéktőzsde.

Alig hogy a szerb háborús veszedelem elmúltával kedvező irányzat alakult ki az értéktőzsdén, ismét komoly külpolitikai bonyodalom, a törökországi katonai zendülés nyomja a tőzsde irányzatát. A tőzsde ma is tartózkodó irányzattal nyílt meg s a vezet értékek ár hullámzása ma alig haladta meg a másfél koronát. A külpolitikai események azonban nem befolyásolták a többi bankrészvények árfolyamalakulását, melyek helyi vásárlásokra ma megszilárdultak. Különösen kedvező elbánásban részesült a mai nap folyamán a jelzálogbank részvény, mely élénk vásárlásokra ma öt koronával emelkedett. A helyi értékek piacán elég élénk volt az üzletmenet. Főleg az építőipari és a vasipari részvények voltak forgalomban, melyek némi javulást mutattak. Kötés volt ezenkívül a Budapesti takaréknak, a Magyar általános takaréknak, Danubius, Ganz, Salgó és a Hazai bank részvényekben. A helyi közlekedési vállalatok iránt is élénk érdeklődés mutatkozott. A Közuti részvények jelentékeny vásárlásokra egész 586 koronáig emelkedtek, míg a Városi vasuti részvények a szelvénylevonás után 268 koronával zárultak. A járadékpiac változatlan. Forgalmába került a mai üzlet folyamán: Osztrák hitel 633—632.50—634.25—633.75 koronán, Magyar hitel 733.50—735.25—734.50—735 koronán, Államvasut 693—694—693.50 koronán, Leszámitolóbank 476.50 koronán, Jelzálog 423.25—427—426.50 koronán, Rima 542—540.75—542—541.50 koronán, Városi villamos vasut 274 koronán szelvénynyel és 270.50 koronán, 4 koronás szelvény levonásával, Közuti 583—587—586.50 koronán, Magyar koronajáradék 92.52½—92.60 koronán, Magyar koronajáradék 92.52½—92.60 koronán, Salgó 569—571 koronán, Hazai bank 272 koronán, Danubius 297 koronán, Ujlaki téglagyár 326 koronán, Drasche 482—483 koronán, Szanatórium sorsjegy 8.05 koronán.

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 633—632.50—634.25, Magyar hitel 733.50—735, Osztrák-magyar államvasut 693—694, Jelzálogbank 423.25—427, Rimamurányi 542—540.75, Városi villamosvasut 274, Közuti vaspálya 583—576 kor.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 634—633.75, Magyar hitel r. 735.25—734.50—735, Osztrák-magyar államvasut

694—693.50, Leszámitolóbank 476.50, Jelzálogbank 426.50—427—426.50, Rimamurányi 542—541.50, Városi villamosvasut 270.50—szelvény nélkül, Közuti vaspálya 585—587—586.50 K, Déli vasut 111—110.50, Magyar koronajáradék 92.57½—92.60 koronán.

Díjbiztosítások osztrák hitelrészvényre: holnapra 4—5 korona, nyolc napra 8—10 korona, április hónap végére 16—18 korona.

Utőtőzsde délután 4 órakor:

Osztrák hitel 632.75, Magyar hitel 734.75, Államvasut 693.50, Leszámitoló 477.25, Jelzálog 427.50, Rimamurányi 541.50, Közuti vasut 586, Városi vasut 261.50.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, április 15. (Saját tudósítónktól.) A konzum szigorúan tartózkodott a vásárlástól még takarmányárúknak is és tengeri így 5 fillérrel olcsóbb lett, zab azonban a gyöngye kínálat miatt megtartotta teljes árait.

Jegyzetett buza: tiszavidéki 15.30—15.65, bánáti 15.05—15.45, mosoni 14.50—14.85, tótfelvidéki 14.55—14.90, délviasuti 14.55—14.90, marchfeldi 14.35—14.65. Rozs: tótfelvidéki 10.30—10.50, esepeli 10.25—10.45, pestmegyei 10.40—10.60, délviasuti 10.30—10.50, különféle magyar 10.25—10.45, osztrák 10.20—10.45.

Arpa: tótfelvidéki 8.60—9.80, délviasuti 8.50—9.50, Magyar tengeri 7.85—8.10, Cinquantin 9.40—9.90, Magyar zab 9.30—9.80, válogatott 9.80—10.20, cseh-morvaországi és alsó-ausztriai 9.55—9.70.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, április 15. Az előtőzsdén a spekuláció nagyon tartózkodóan viselkedett, a forgalom egészen jelentéktelen volt, az árfolyamok azonban alig változtak. Korlátok közt egynéhány kötés fordult elő Keleti vasut, Fegyvergyár és Magyar jelzáloghitelbank részvényeiben. Egyébként az árfolyamok megtartották tegnapi nivójukat, mert a piac nyugodtan ítéli meg a konstantinápolyi eseményeket. Török sorsjegy és dohányrészvény valamivel gyengült. A déli tőzsde megnyitására a forgalom nagyon csendes, az árfolyamok némileg gyengültek, de később javult a hangulat, mert Berlin általában szilárd irányzatot jelentett. A forgalom szűk keretek között maradt, korlátértékek közül Keleti vasut részvényei javultak.

11 órakor zárultak:

Osztrák hitel 633.25, Laenderbank 440, Államvasut 694, Délviasut 110.—, Alpeli 660.50, Magyar jelzálog 422.50, Keleti v. 454, Fegyvergyár 630, Török sorsjegy 182, Orosz járadék 98.40 K.

1 órakor jegyezték:

Osztrák hitel 633.50, Magyar hitel 736, Angó 295, Bankgyesület 524, Földhitel 1098, Laenderbank 440, Union 539, Magyar jelzálog 427, Államvasut 694, Déli vasut r. 110.25, Dunagőzhajózás 908, Alpeli 663.25, Rimamurányi 542, Orosz járadék 98.50, Török sorsjegy 182.50, Keleti vasut 560 K.

Bécs, április 15. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos aranyjáradék 112.66, Tiszai és szeg. köles. sorsjegy 142.75, Magyar hitelbank részvény 734.—, Magyar leszámitoló és váltó részvény 474.—, Rimamurányi 540.75, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 395.—, Magyar koronajáradék 92.60, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 93.25, Magyar nyer.k. sorsjegy 196.50, Kassa-Oderbergi Vasut részvény —, Magyar Jelzálogbank 426.50 Magyar keresk. bank —.

Bécs, április 15. (Osztrák értékek zárlata.) 4 százalékos papírjáradék 95.55, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 116.40, 1860-as sorsjegy 155.—, Osztrák hitel-sorsjegy 466.—, Angol-osztrák bankrészvény 293.50, Bécsi Bankverein 523.60, Osztrák-magyar bank 1781, Déli vasut 109.75, Dunagőzhajózási társ. 900.—, Dohány részv. 336.—, Cs. k. arany (vert) 11.33, Német banky. 117.17, Osztr. Lloyd 430.50, 4.2 száz. ezüst jár. 95.55—99.40, Osztr. koronajáradék 95.50, 1864-es sorsj. 268.50, Osztrák hitelintézeti részvény 632.50, Union-Bank 538.—, Osztrák Landerbank 439.40, Osztrák-magyar államvasut 693.20, Elbevolgyi vasut 459.—, Alpeli részvény 661.60, 20 frankos 19.04, Londoni váltóár 239.62, Lipótkohó 445.—, Töröksorsjegy 181.60.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, április 15. Miután az itteni pénzügyi körökben a konstantinápolyi eseményeket a rendelkezésre álló jelentések alapján meglehetősen

nyugodtan ítéli meg, a tőzsde megnyitásokor általános megszilárdulás kaphatott lábra. A forgalom azonban általában korlátozott volt. Élénkebb forgalom tárgyai csak bányáértékek voltak, amelyekre az Iron Age jelentése az amerikai vaspiazzról is ösztönző hatást gyakorolt és amelyek 1 százalékgig terjedő emelkedést értek el. Kivételt képeztek dortmundi Union kivül, amelyek gyöngülésre hajlottak, német luxemburgiak, amelyek 6 százalékkal emelkedtek. E szökkenésszerű emelkedéshez hozzájárultak azok a hírek is, amelyek e társaságnak a „Deutscher Kaiser“ művekkel való fuziójáról szóltak. Ez ösztönző hatással volt a Darmstaedter Bank részvényeire is, amelyek másfél százalékkal emelkedtek. Vasutak közül Baltimore and Ohio részvényeinek szilárdságukkal tüntek ki. A többi érték kevésbé változott, de kivétel nélkül magasabban jegyzett. A további folyamatban, valamint az utőtőzsdei forgalomban csendes volt az üzlet általában tartott árfolyamok mellett. A készpénzpiac ipari értékei tulnyomórészt szilárdabbak voltak. Napi pénz 2 százalékg, magánleszámitolási kamatláb 2 százalékg.

Zárlathor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.60, osztrák hitelrészvény 199.—, Déli vasut 18.40, orosz bankjegyek 215.10, 4 százalékos új orosz kölesön 83.20, Disconto Commandit 188.70, Dinamitruszt 163.—, Harpeni 191.40, Unifikált török járadék 94.20, 4.2 százalékos ezüst-járadék 95.70, 4 százalékos magyar aranyjáradék 95.20, Magyar koronajáradék 95.20, Osztrák-magyar államvasut 148.70, Bécsi váltóár 862.75, Olasz járadék 104.50, Alt. villamosági Edison 229.10, Gelsenkircheni 186.—, Laurakohó 194.80, Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat) április 15. 4.2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.90, Osztrák hitelintézeti részvény 199.90, Osztrák-magyar államvasut 149.—, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.22, Bécsi Bankverein 132.—, Villamos részvény —, 3 százalékos magy. aranykölesön 79.50, 4.2 százalékos ezüstjáradék 100.10, Osztrák koronajáradék 96.—, Magyar koronajáradék 93.—, Osztrák-magyar bank 127.90, Déli vasut részvény 18.10, Elbevolgyi vasut —, Bécsi váltóár 852.75, Párisi váltóár 812.75, Union bankrészvény —, Alpeli bányarészvény —, Allandó.

Hamburg, (Zárlat) április 15. 4.2 százalékos ezüstjáradék 99.30, 1860. sorsjegy 158.—, Déli vasut 18.15, 4 százalékos aranyjáradék 99.10, Osztrák hitelrészvény 199.25, Osztrák-magyar államvasut 149.50, Olasz járadék 104.45, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 95.25, Nyugodt.

London, április 15. Angol consol 84.½.

Páris, (Zárlat) április 15. 3 száz. Francia járadék 97.60, Osztr. aranyjáradék 99.35, Magyar aranyjáradék 96.40, 3 százalékos Olasz járadék 104.55, Déli vasut elsőbbségi kötv. 293.—, 5 százalékos marokkói járadék —, 4 százalékos spanyol járadék 99.45 4 százalékos unifikált török jár. 92.55, Török sorsjegy 172.—, Török dohányrészvény 365.—, Osztrák földhitelintézet 11.74, Osztr. Landerbank 475.—, Magyar jelzálogbank 446.—, Banque de Paris 1627, Banque Ottomane 710, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut —, Hartmann gépgyár 532.—, Urikányi köcszén 161 Váltó Amsterdamra (rövid) 208.37, Váltó német piacokra (rövid) 123.66, Váltó Bécsre (rövid) 105.—, Váltó Belgiumra (rövid) 1/16, Olasz aranyváltó (rövid) 1/16, Váltó Svájcra (rövid) 1/32, Csek Londonra 251.75, Magánkamatláb 1.½ Szilárd.

ÜZLETI TUDOSÍTÁSOK

Kőbányai sertéspiacz.

Április 15. Hizott sertésárak. Magyar elsőrendű fiatal nehéz (páronkint 143—144 fillérig), fiatal közép (páronkint 251—320 kgr.) 144—146 fillér, könnyű (páronkint 250 kgrig) 145—146 fillér, Magyar szedett: Közép (páronkint 240—280 kgr.) 145—147 fillér, könnyű (páronkint 240 kgrig) 145—147 fillér. Sertéslétszám: 1909. április 13-án volt készlet 23727 darab sertés, 14-en elszállított 288 darab sertés, 15. napjára marad készlet 23439 darab sertés. A hizott sertés üzletirányzata élénkebb.

Budapesti vágómarhavásár.

Április 15. Felhajtott: Magyar bika 194 darab, magyar ökör 1717, magyar tehén 780, magyar bivaly 46 drb. Növendékmárha 64 drb, pótfelhajtásra bejelentve 33 drb, összesen 2834 drb. Arjegyzések (métermázsánként elősúlyban, levonás nélkül.) Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 66—76 koronáig, kivételesen 86 kor., köep 56—64 koronáig, silányabb minőségű 48—54 koronáig, magyar legelő marha 56—66 korona, silányabb 44—54 korona, tarka hizott ökör, legjobb 74—87 kor., középminőségű 62—72 korona, silányabb minőségű 42—

Reggelizés előtt fél pohár SCHMIDTHAUER-féle

használat a valódi áldás gyomorbetegségeknek és székesorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér.

60 korona, bika, jobb 64-74 koronáig, silányabb 50-62 koronáig, kivételesen 78 korona, bivaly 35-46, kivételesen 52 kor., nagyra tehát 44-60, kivételesen 68 kor., tarka tehát 44-74 korona, kiesontozni való marha 34-44 korona, növendékmárha 44-60 kor.ig. - A felhajtás mintegy 400 darabban nagyobb volt a multhetiné, a kereslet is javult, ennélfogva a mult heti árak szilárdak maradtak. Birkák némely esetben 1-2 koronával métermázsánkiut magasabb árakat jegyeztek.

Budapesti szurómarhavasár.

Aprilis 15. Felhajtott 622 drb szuró, (közte 28 rugott), 5 drb leült borjú, 140 drb leült bárány. Árjegyzések ezen tudósítás zártáig: Elsőrendű élő borjúkért 70-74 fillérig, kivételesen 76-78 fillér, középminőségű élő borjúkért 60-68 fillérig, leült borjúkért 70-74 fillér, silány és rugott borjúkért 48-58 fillérig, kilogrammonként (levonás nélkül.) Leült bárányokért 10-17.50 K páronként. Az irányzat a borjűvásáron lanyha volt, az árak iránt 2-4 fillérrel kg-kiut esőkenték; a bárányvásár élénk volt.

Heti lóvásár.

Budapest, április 15. (Hivatalos tudósítás.) A Tattershall telepen ma megtartott heti lóvásár eredménye a következő: Felhajtottak 306 drb első osztályu és 363 drb II. osztályu lovat, összesen 669 darabot. Ebből eladottak 358 drb ló. A szesfőváros megvásárolt 41 drb vágólovat 84-120 korona között váltakozó áron.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (Inn, Dunna, Mörva Vág, Rába, Dráva, Mura Száva, Szamos, Kraszna N. Majtény, Laborcz Homonna, Ung) and water level (méter) for various dates (Apr. 15, Apr. 14).

IDŐJÁRÁS.

A Magyar Kir. Országos Meteorológiai és Földmágnességi intézet jelentése.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt az ország északi felén, meg szórányosan Erdélyben volt csapadék, amelynek mennyisége az északkeleti és északnyugati megyékben a 100 mm-t meghaladta, helyenkint a 20 mm-t is elérte, Módoson pedig 31 mm-nyi eső esett. Számos helyen élénk szél uralkodik. A hőmérséklet többnyire lényegtelenül változott; a maximum Kaposvártól 21 C. fok és a minimum a Tatrában, meg Erdély délkeleti részén helyenkint 0 C. fok volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Változóan felhős idő várható lényegtelen hőváltozással és elvélve - inkább csak északkeleten - esővel.

Kivonat a hivatalos lapból.

Aprilis 15.

Kinevezések. A földmivélsügyi miniszter Kiss Lajos országos kéniai intézeti gyakoronkot és dr. Netzasek Adolf országos kémiai intézeti lapidijas vegyszert a kísérletügyi intézmények tisztii létszámában gyésszt a kísérletügyi intézmények tisztii létszámában gyésszt a kísérletügyi intézmények tisztii létszámában gyésszt...

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Angyal Samu bódmezőcsanak helyi külterületi és Jezerniczky Elemér petrosényi állami elemi iskolai tanítókat 1909. évi szeptember 1-től számítandó hatálylyal kölcsönösen áthelyezte.

Pályázatok. Alsó-Almáson (Hontmegye) postamesteri állásra, Csátáron (Biharmegye) és Semesnyén (Szolnokbokamegye) postai ügynöki állásra május 7-ig; Debreczen törvényhatóságánál egy vízünelügyelői,

Dr. HÖNIG IZSÓ

VILLANYSYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE

Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV., Károly-körút 24., I. em. Lift

Telefon 102-39.

- Gyógytényezők: Finsen-féle vívlámpa fürdők, szivbaj és veredényelmeszedés ellen. Elektromágneses gyógyítás, Röntgen sugarakkal való kezelés. Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio). Kék fényvel való kezelés. Villamos hőfürdők (Elektrotherm). Villamos fényfürdők. Villamos masszage (Vibratio). Galván. Farad és Franklin árammal való kezelés. Villamos vízfürdők. Szénsavas fürdők.

Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. Kezelés egész napon át. Kivánatra prospektus

Table with columns: Allomás, Légnyomás mm. 760 +, A hőmérséklet Celsius szerint, Szélirány és ereje, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet max. min.

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató; PAJOR MÁTYÁS.

Large financial table with columns: Budapesti értéktőzsde, Mai záró árfolyam, Pénz, Áru, Gőzmalomok, Iparvállalatok, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok. Includes various market data and exchange rates.

Miért használ mindenki GLORIALIS gyöngyvirág-illatszer alkohol nélkül?

Mert
Mert
Mert

GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm

a legkiválóbb gyöngyvirág-illatszer, mely a tudomány mai állása szerint elképzelhető. Aki egyszer használta, soha más nem fog használni.

GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm

a legkoncentráltabb illatszer, a melyet elő lehet állítani. Használatban a legkiválóbb, mintha egy csepp is elegendő az illatosításhoz.

GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm

eltérőleg a többi parfümötől, alkohol nélkül van kivonva a virágból és ennélfogva a levegő nem illantik el, hanem hosszú időn át megtartja a kellemes és nű gyöngyvirágillatot.



Glorialis virágvonatot alkohol nélkül kapható még: ibolya, rózsá, ideál, Boquet de Chypre és Boquet Jeanette illatokban.

Egy eredeti üveg ára (mely hónapokra is elegendő) **3 korona 50 fillér.**

Kapható minden drogériában, illatszer- és gyógytárban.

Ahol nem kapható, oda postán küldi **3.50 K** utánvétellel, vagy az összeg előzetes beutalása ellenében.

Klein és Fia

főh. udv. száll.tók, piperesszappan- és illatszergyár
BUDAPEST, VII/6.



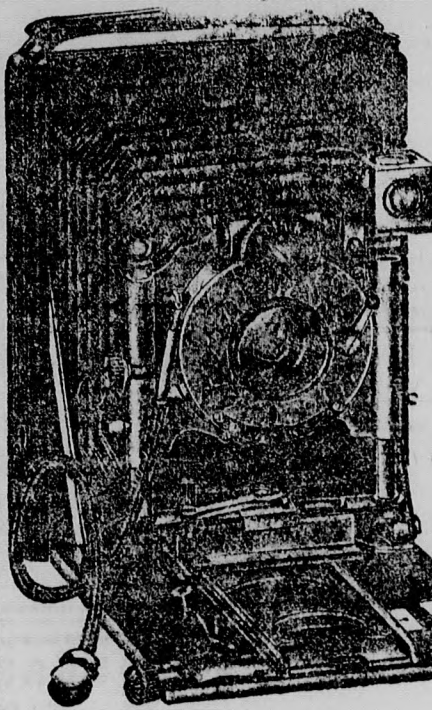
Akar Ön kitünő fényképet?

Akar Ön ezen fényképnek a készítője lenni?

Ha igen, úgy siessen megrendelni az alanti megrendelési iven

**AUFRECHT ÉS
GOLDSCHMIED B. T.**
cég fényképezési-osztályában

az itt képen látható **Reform-
Minimum Kamarát**



A Reform-Minimum-kamara a létező legkiválóbb, legmodernebb és legvokonyabb kamara. Ezen modell méretei a megengedhető legkisebb fokra vannak redukálva. A kamara el van látva magas és szélességi irányban eltolható objektívvel, forgatható tükrökerecsével, vízszintmérővel, kettős kibuzattal a hátsó lencse önálló használata céljából. A legfinomabb kivitel, bőrdalfalak, a futóalj feketére fényezve, fémrészek nikkelezve, elsőrendű bőrathuzat. Az objektívek F: 5,5 fényerősséggel alkalmazhatók.

A Reform-Minimum-kamara áral Unikum-zárral beleértve három fémkazettát tokban:

9 × 12 ^{mm}		13 × 18 ^{mm}	
Ár	havi részlet	Ár	havi részlet
korona			
120.-	6.-	185.-	9.-
165.-	8.50	225.-	11.50

127b. Finom Rapid-aplanáttal

129b. Rietzschel-anasztigmáttal F/8 F = 120^{mm}

Levágandó és hozzájárulandó.

Megrendelési iv. Aufrecht és Goldschmied b. t. cégnél Budapest, VII. ker., Rákóczi-ut 30. szám.

Ezennel megrendelem Reform-Minimum-kamara 9 × 12 - 13 × 18 cm. nagyságban kor. árcs. fizetendő kor. havi részletekben 19... tól kezdve Budapesten Aufrecht és Goldschmied B. T. cégnél. A csomagolási és szállítási költségeket, illetve, ha a megrendelt áru egyenesen a gyárból küldetik, a vámköltségeket is magam viselem. Három havi részlet elmulasztása a teljes vételár csodékosá teszi.

Lakhely: _____ Kelet: _____
Név és foglalkozás: _____

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve. E.

SÖTÉT NAPLÓ.

— Orosz forradalmi kép. —

Írta: Ropsin V. Ford.: Szabó Endre.

14

Május 9.

Fjodor eladta a lópiácson a bérkocsiját. Ő már tiszt: dragonyos hadnagy. Peng a sarkantyúja, csörök a kardja a kövezeten. A rendi-ruhában magasabbnak látszik, járása és magatartása biztosabb, erősebb.

Egy mulató kertben ülünk. Harsog a zene. Katonatisztek, fehérruhás hölgyek ülnek, járnak. A közkatónák szalutálnak Fjodornak.

Fjodor így szól:

— Mit gondolsz, mennyibe kerülhetett ez a ruha?

— És oda mutat egy cifra hölgyre a szomszéd asztalnál.

— Én vállat vonok.

— Nem tudom. Azt hiszem: vagy kétszáz rubelbe.

— Kétszázba?

— Igen.

Szünet.

— Hallod-e?

— Nos?

— Én meg egy rubelért dolgoztam, fáradtam egész nap.

— És?

— Semmi.

Kigyulnak az elektromos lámpák. Fekettünk alacsonyban függ egy homályos gömb. A fehér asztalterítőn kékes árnyak játszanak.

— Hallod-e?

— Mi az, Fjodor?

— Mit szólsz ahhoz, ha például ezeket is...

— Mit ezeket is?

— Tudod, hogy mit...?

— Miért?

— Hadd tudnák meg!
— Azt, hogy a munkás emberek úgy halnak, mint a legyek? No, Fjodor... ez már... Hiszen mi nem vagyunk anarkisták. Ő mintha nem értené:

— Mi?

— Az már anarkizmus, Fjodor.

— Anarkizmus? Lám, milyen szó!...

Ez a női ruha kétszáz rubelbe került, a gyerekek meg krajczárokat koldulnak. Nem úgy van?

Különös nekem látni az ő ezüst zsinórzatát, fehér kabátját. Különös hallgatnom az ő szavait.

Azt mondom:

— Mért haragszol, Fjodor?

— Eh, nincs igazság a földön. Mink napról-napra a gyárban fáradozunk, az anyáink sírnak, a nőtestvéreink az utcákat róják... Ezek pedig... Kétszáz rubel... Igen... Határozottan valamennyiüket...

A bokrok elvonnulnak a sötétségbe, a liget elhomályosodik. Fjodor lekönnykölt az asztalra és hallgat. Szemében harag látszik.

— Valamennyit... kivétel nélkül!

Május 10.

Már csak két nap van hátra. Tehát két nap múlva...

Heléna alakja homályba került. Behunyom a szemem, hogy új életre keltsem. Tudom, hogy neki fekete haja, fekete szemöldöke, finom keze van. De őt magát nem látom. Csak holt álarcot látok. Mégis titkos hit él a lelkemben: ő az enyém lesz.

Nekem most mindegy. Tegnap vihar volt: az első menyörgés. Ma a fű meg van mosakodva, az orgona virít. Valahol kakuk szól. De én észre sem veszem a tavaszt. Csaknem megfellekedtem Helénáról. No hát, hadd szeresse a férjét, hadd ne legyen az enyém. Egyedül állok. Hadd maradjak is egyedül.

Igy beszélek magamhoz. De tudom, hogy néhány nap múltán megint róla fogok gondolkodni. Az életem szük körbe van szorítva. Ha majd ezek a napok elmúlnak...

Ma végimentem a bulváron. Még esőszag volt, de a madarak már csicseregtek. A nedves gyalogjárón a jobb oldalomon valami ur haladt. Zsidó; kemény kalap van a fején, a testén hosszú sárga kabát. Megállt a szögleten és sokáig nézett utánam.

Megint azt kérdezem magamtól: vajjon nem leskelődnek-e rám?

Május 11.

Ványa még mindig bérkocsis. Eljött hozzám látogatóba. A székesegyház melletti téren egy lócsán ülünk.

— Zsorzsik, itt van a vég.

— Igen, Ványa, a vég.

— Mennyire örülök. Tudod: nekem úgy tetszik, mintha az egész élet csak álom volna. Mintha én csak arra születtem volna, hogy meghaljak és...

A fehér templom felnyulik fejével az égbe. Lent a folyó csillog a napfényben. Ványa nyugodt. Azt mondja:

— Nehéz a csodákban hinni. De ha egyszer hiszel a csodákban, akkor nincsenek kérdések. Minek akkor az erőszak? Minek a fegyver? Minek a vér? Minek az, hogy „ne ölj”? De mi beennünk nincs hit. Azt mondják: a csoda gyerek-mese. De hallgass csak ide s mondd meg magad: mese-e hát, vagy sem? Mert meglehet, hogy éppen nem mese, hanem valóság. Halgass csak ide.

Kivette a fekete bőrbe kötött evangéliumot. A fekete táblán domborművü, aranyos kereszt.

„Jézus azt mondja: vegyétek el a követ. A halott testvére, Márta azt mondja neki: Uram, már büzlök, mert már négy napja fekszik a sírban.

„Jézus pedig feleli neki: nem megmondtam-e neked, hogy ha hiszel, meglátod az isten dicsőségét?

„Elvették tehát a követ onnan, ahol a halott feküdt. Jézus pedig felemelé szemét az égre és mondá: Atyám, köszönöm neked, hogy engemet meghallgattál.

(Folyt. köv.)

Mit csinál Ön minden este??

— Diana sósborszeszszel dörzsöltetem magam.

— Miért éppen Diana sósborszeszszel?

— Mert meggyőződtem arról, hogy csak a

Diana sósborszesz

masszirozás:

1. csillapítja a derékfájást,
2. csillapítja a hátfájást,
3. csillapítja a csuától eredő fájdalmakat,
4. csillapítja a reumatikus fájdalmakat,
5. csillapítja a köszvényes fájdalmakat,
6. csillapítja a fejfájást,
7. csillapítja a lábfájást,
8. csillapítja a szagatási fájdalmakat,
9. csillapítja az oldalszurás fájdalmait,
10. csillapítja a megerőltetett és nehéz munkától származó fájdalmakat

— Éppen ezért én csakis Diana sósborszeszt vásárolok és semmi mást!

Egy eredeti üveg 44 fillér
és mindenütt kapható

Ajtók és ablakok

régi és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvas rácszatok, kertkerítések, keramillapok, kőművesi munkák olcsón kaphatók

Kelemen Mór
épület-bontó vállalkozónál
Budapest, Hador-u. 72-74.
Fiók-hely: Visegrádi-u. 27.

Déli vasut.

Folyó évi május hónap 1-én a déli vasut magyar vonalain a nyári menetrend lép életbe, mely a következő lényegesebb módosításokat tartalmazza:

Budapest—pragerhofi vonal

Néhány személyvonat valamivel korábban fog Budapestről indulni és pedig a 206. számú vonat indul 6 óra 40 perccel reggel, a 210. számú vonat indul 1 óra 15 perccel délután, a 208. számú vonat indul 9 óra 15 perccel este. A 218. számú helyi vonat is korábban közlekedik; indul Budapestről 6 órakor este, érkezik Székesfehérvárra 8 óra 2 perccel este. Az ellenkező irányban a 203., 205. és 207. számú vonatok valamivel később érkezik be Budapestre; a 203. sz. vonat érkezik 9 óra 54 perccel este, a 205. sz. vonat 9 óra 5 perccel este s a 207. sz. vonat 7 óra 25 perccel reggel. A 243. sz. tehervonatnál a személyszállítás Nagykanizsa és Balatonszentgyörgy között be lett szüntetve. Julius és augusztus hónapokban vasár- és ünnepnapokon, illetve az e zeket megelőző hétköznapokon Budapest és Siófok között szükségleti különvonatok helyzetnek forgalomba, melyek menetrendje úgy az általános menetrend-hirdetménybe, mint a balatoni fürdőforgalomról kiadott külön hirdetménybe is felvétellett. A nyári megállóhelyek a forgalomra ismét megnyitottak.

Wr.—Neustadt—nagykanizsai vonal.

A 310-312. sz. személyvonat Szombathely és Wr.—Neustadt (Wien) között korábbra lett helyezve. Indulás Szombathelyről 9 óra 4 perccel délelőtt, érkezés Wr.—Neustadtba 12 óra 33 perccel, Wien-be 2 óra 30 perccel délután. Sopron és Wr.—Neustadt között a 320. és 321. számú vegyesvonatok egész éven át fognak közlekedni; indul Sopronból 4 óra 28 perccel reggel, érkezik Wr.—Neustadtba 6 óra 35 perccel reggel; indul Wr.—Neustadtból 2 óra 35 perccel délután, érkezik Sopronba 4 óra 17 perccel délután.

Steinbrück—sziszeki vonal.

Az 512. sz. másodrendű személyvonat későbbre helyeztetett; indul Steinbrückből 9 óra 37 perccel délelőtt, érkezik Zágrábba 12 óra 30 perccel délután.

Közelebbi adatok az állomásokban kifüggesztett menetrend-hirdetményekben foglaltak. A zsebrtű menetrendek úgy mint eddig, az állomási pénztáraknál árusítottak el.

"AZ ANKER"

élet- és járadék-biztosító társaság.

Magyarországi igazgatósága:

BUDAPEST.

Az „Anker-palota” építkezésének befejeztéig

V., ERZSÉBET-TÉR 13. SZ.

Vagyon 174 millió korona. Biztosítási állomány 538 millió korona. Kifizetések 338 millió korona. A társaság eszközei: Mindennemű tőkebiztosításokat halál- és életre, kiházasítási és agkori ellátási biztosításokat, továbbá gyermekbiztosításokat nevelési járadékkal és a nélkül, melyeknél a díjfizetés a szerződő korábbi elhalálozásával megszűnik, életjáradék-biztosításokat, meghatározott és olcsó díjak mellett. A társaság vagyonából Magyarországon 1907. év végén 27 millió korona van elhelyezve. Mindennemű felvilágosítást készségesen nyújtanak az „Anker” képviselői.

Nagyon sok vizet fizetek!

Megszűnik minden háziurnak ez a panasz, ha a vízfogyasztást házában

VIZMÉRŐ
ntán fizeti és vízfogyasztását szakértői ellenőrnk által hetenként leolvastatja. Az ellenőrzés díja 15 koronától feljebb. A heti ellenőrzés nyomban fölfedi a hálózat vagy a felszerelési hibát és elejét veszi minden túlfogyasztásnak.

Budapesti Vizmérő Betéti Társaság Kunz F.
vízmérők szakgyára. Saját gyártelep.
Vízfogyasztás ellenőrzési osztály: I., Bors-utca 14. szám.
Telefon: II-06.

Rutorszállítás
Reraktározás
Ralassa Gyula és Társa
Budapest, Teréz-körút 19. Telefon 33-32.

Kerber Henrik

ablak, lakástisztítási, padlóbeeresztési, féregmentesítési és pormentesítési vállalat
porszívógéppel
BUDAPEST,
VIII., Gyöngytny-k. u. 7.
Pontos kiszolgálás!!
TELEFON: 53-55.

:: Tessék mutatványszámot ::
kérni:

Az Új Időkből.

Szépirodalmi, művészeti és társadalmi képes hetilap.
Szerkeszti: Herzeg Ferencz.
Előfizetési ára negyedévre 4 korona. Kiadóhivatal:
Budapest, VI., Andrásy-ut 10.

A Magyar Lányokból

Képes hetilap, fiatal lányok számára.
Szerkeszti: Tutsek Anna.
Előfizetési ára negyedévre 3 korona. Kiadóhivatal:
Budapest, VI., Andrásy-ut 10.

Az Én Ujságomból.

Képes hetilap gyermekek számára.
Szerkeszti: Pósa Lajos.
Előfizetési ára negyedévre 2 kor. 50 fill. Kiadóhivatal:
Budapest, VI., Andrásy-ut 10.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDAGSY

v. os. és kir. orvostudorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyútfolyást, hólyagbajt, sebeket, húgykőt (gyulladás), borbajokat, elgyengült férfit, idősekbenél is, úntörzést és annak utóbjait, ideg- és hágerincsbajt, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 4-9-ig és este 7-8-ig.

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRUT 2.

Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.

Levél útján is biztos gyógyszer.

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges...

Pénzszekrények Használtak és újak, rendkívüli olcsó áron kapható...

Csemegeszőlő, fagymentesen csomagolva postaköszvényként 3.50 K...

Hordóskaosztát, kosárúveggel 2.20, világos kajszinbaracklevárt...

Fajborokat, lefejtve, kölesönhorodóban, 28 koronájával...

Pénzt azonnal butorra, zongorára, kocsikra, varrógépekre...

Fajbaromfi fajberek, nyulak, diszgalambok, madarak...

Gyümölcsfa, diszja és rózsá-árjegyzékekkel ingyen szolgál...

Pénzelőleggel beraktározzunk butort, zongorát, automobilt...

Fényképezőgép ritka kedvező alkalmi vétel részben arverésből...

Pénzszekrények és amerikai irodabútorok, használtak és újak...

20,000 rózsafa magastörzsi, kapható NOVÁK JÁNOS szőlőtelepén...

Légszesz és villamos csillárok legelőnyösebben szerezhető...

Hol a hernyók a gyümölcsben nagy károkat okoznak...

LEGNAGYOBB Pénzelőleggel kaphat zongora, butor...

Zálogezédulákat veszek. Elzálogosított brillansokat, gyöngyöket...

Stenográfia Rákóczi-ut 60. sz. Magyar, német gyorsírás-oktatás...

Stenográfia Rákóczi-ut 60. sz. Magyar, német gyorsírás-oktatás...

Jogi, politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra...

Pénzt, rögtön butorra, zongorára, varrógépre, kereskedelmi áru...

ROZSA! SZEGFŰ!! Magastörzsi rózsafák 2 éves koronával...

Parlamentari gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsírás-iskola...

Pénz-szekrények újak és használtak, valamint kazetták...

Meghülésből származó hurutos bajoknál használjon Réthy-féle eu-korkát...

BENZINMOTOROK 15-25 lóerőig műhelyünkben gyártható kivitve...

Brilliantot, aranyat, ezüstöt, ékszer és régiséget veszek...

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalon-, uri szoba...

Soványág Az egyedüli eredménytől kísért háziúr a dr. William Hartley tanár...

INGYEN! GUMMI! és különféle óvszer-árjegyzéket titeltartás mellett ingyen és bérmentve küldjük...

Pénzelőleggel beraktározzunk bizományba butort, varrógépet, kerékpárt...

Vasbutor. Rézagy 35 fit, gyermek-ágy 11, összecsuksukható vas-ágy 5...

Hajfestő-fésű egyszerű fésülés által fest ősz vagy vörös hajat...

Ingóságokat értékesítő és beraktározó vállalat Rákóczi-ut 19...

BUTOR 30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenciek tere 3...

780 tucat törülköző, 3700 tucat edénytörő, 6800 tucat zsebkezdő...

!! Olcsó kölcsönök !! Tisztviselő kölcsönt 6-6 1/2%-ra, 15-35 évre, kezesek és életbiztosítás nélkül is...

Ajtók, Ablakok, vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban...

Kocsi arncsarnok VII., Bákóci-ut 72. sz. Magyarországi legnagyobb kocsi raktára...

Jó és olcsó nyaraló és üdülőhely: Lőcse szab. kir. városa, Szepesvarmegye székhelye...

INGYEN DRÁGABB, MINT NÁLUNK RENDELT PÉNYKÉP MAGYITÁSOK...